

PAPER DETAILS

TITLE: Türk Edebiyat›nda "Edebî Röportaj"

AUTHORS: Nuri SAGLAM

PAGES: 415-478

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/655083>

Türk Edebiyatında “Edebî Röportaj”

Nuri SAĞLAM*

RÖPORTAJ KELİMESİ, sözlüklerde “konusu, bir soruşturma ve araştırma olan gazete veya dergi yazısı” şeklinde tarif edilir. Fakat röportajı, Tanzimat’tan sonraki edebiyatımızda Batı’dan gelen roman, hikâye, tiyatro, deneme, tenkit gibi edebî türler arasında mütalâa edersek, sıradan bir gazete yahut dergi yazısı olarak tanımlamak doğru olmaz. Çünkü canlı, belgeli, öğretici ve bilgilendirici özellikleriyle bir bakıma haber niteliği de taşıyan edebî röportaj türü, düz yazı içinde farklı bir yere sahiptir. Zira röportajcıda dikkat, kavrayış, hafıza, çabukluk ve röportaj yaptığı şahsiyetin üslûbuna uymak gibi bazı vasıfların bulunması gereklidir ki bu hususiyetler kendisiyle mülâkat yapılan şahıs kadar, mülâkatı yapanı da önemli kilmaktadır. Röportajçı, ayrıca konuşacağı şahsin eserlerini okumuş, kişilik özelliklerini kavramış ve aynı sahada eser vermiş olan diğer edebiyatçıları da az çok tanmış olmalıdır. Bu yüzden herhangi bir sanatkârla röportaj yapmadan evvel bazen aylarca hazırlanması lâzım gelir. Bütün bunlara bazı sanatçların naz ve kaprislerine katlanma yahut eşref saatini beklemeye sabrı da eklenince “röportajçı”nın önemi biraz daha belirlenmiş olur. Nitekim röportaj ve röportajçı hakkında bize en kapsamlı bilgiyi veren Ruşen Eşref Ünaydin,¹ bu konuda şunları söylemektedir:

Mülâkatçılık kayıtlıkh değildir. Yoksa, kaydın âlâsını meclislerdeki ve mahkemelerdeki zabit ceride kâtipleri yapar. Bir konuşmayı, renklerini ve vasıflarını belirterek canlandırmak için konuya ilgi, konuşanın kişiliğini biliş, eserini tanımyış, görüş tarzını kavrayış, konuşma tarzındaki özelliği seziş gibi âdetâ ressam meziyetleri diyebileceğim birtakım tasvir kabiliyeti bir araya getirilmezse, mülâkatçılığın ne demek olduğunu denememişlerce başkaları ağızından ziya-fet çekme hükmüne bağlan verecek derecede basit görünür de sanılan başarı-

* Yard. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

1 1918’de yayımladığı *Diyorlar ki* adlı eseriyle Türk edebiyatında edebî röportaj türünün ilk örneğini Ruşen Eşref Ünaydin vermiştir. Ünaydin’ın hayatı ve eserleri hakkında geniş bilgi için bkz. Nuri Sağlam, *Diyorlar ki Muharriri, Çeşmeler Kâşifi, İstanbul Seyyahı Ruşen Eşref Ünaydin*, İstanbul: 2004, 532 s.

lı bir sonuç elde edilemez. Elde edilemeyeince de bir kitap dolusu mülâkat, bir çavalye dolusu balığa benzer. Her birinin ağızı, kendini yaştıcı varlık çevresinden ayrılmadan duyurduğu ölüm acısıyla açık kalmış, gözleri boğulmanın verdiği ürküntü ile yuvalarından fırlamış görünür bir çavalye dolusu balığa... Onlardan her birinin suda yaşarken ayrı bir benliği sevdiren zarif kıvraklılığı, rıhtım üstündeki sepetler içinde sayılı kadar üstüste tekrarlanan sadece bir tek manayı gösterir, cansızlık... Konuşmaları böyle bir sonuctan kurtarmak istenirse şunu bilmeli ki bir mülâkat aşağı yukarı bir portredir ve mülâkatçı, sadece kuru kayıtçı değil, konuşma denilen esas kayıt malzemesini, modelin ruh çizgileri, duruş ayrınlıkları ve söyleyiş özellikleri ile kavratacak bir şekilde kullanıp bezeyerek okurların gözleri önüne koyan bir portrecidir.²

Edebî röportaj türü, ilk olarak Fransız edebiyatında karşımıza çıkar.³ Fransız yazar Jules Huret, bu edebiyata mensup sanatkâr ve fikir adımıyla yaptığı 65 röportajı, *Enquête sur L'évolution Littéraire*⁴ [Edebî Tekâmiûl Hakkında Tahkikat⁵] adlı bir kitapta toplayarak 1913 yılında yayımlar. Fakat bu eserin “Ön Söz (Avant-Propos)”ünden öğrendiğimize göre yazar, söz konusu röportajları 3 Mart-5 Temmuz 1891 tarihleri arasında *l'Écho de Paris* gazetesinde neşretmiştir. Bu bilgiye istinaden, edebî röportajın ilk örneğinin 3 Mart 1891 tarihinde Fransız edebiyatında ortaya çıktığını söylemek mümkündür.

Batı edebiyatındaki tarihi pek eskiye dayanmayan “edebî röportaj” türünün bizim edebiyatımızdaki ilk örneğinin⁶ doğusu ise Tanzimat’tan sonra Batı edebiyatından aldığımız roman, tiyatro, hikâye, tenkit, deneme ve makale gibi edebî türlerden farklılık arzeder. Önce Batı edebiyatında varlığını gösteren edebî röportaj, bu saydığımız nevilerin aksine Türk edebiyatına Batı edebiyatından geçmemiş, tamamıyla özel bir merak sonucu ortaya çıkmıştır. Çünkü 18 Ocak 1917 tarihinde *Türk Yurdu*’nda yayımladığı “Abdülhak Hamid Beyde Bir Gün” adlı mülâkatiyla edebiyatımızda yeni bir çığır açan⁷ Ruşen Eşref, edebî

2 *Ruşen Eşref Ünaydin'dan Hasan Âli Yücel'e Diyorlar ki İçin Bir Mektup*, Nuri Sağlam (hz.), İstanbul: 2001, s. 127-128.

3 Yahya Kemal Beyatlı, edebî röportaj türü vadisinde ilk mülâkatları “otuz beş sene evvel” Fransa’dı Jules Huret’nin yaptığı kaydeden. (*Siyasi ve Edebî Portreler*, İstanbul: 1968, s. 49). [Yahya Kemal’ın 1968 yılında yayımlanan *Siyasi ve Edebî Portreler* adlı kitabındaki yazılar, yine eserin ön sözünden öğrendiğimize göre daha önce herhangi bir yerde neşredilmemiştir. Bu sebeple yukarıda zikrettigimiz “otuz beş sene evvel” kaydının hangi tarih itibarıyle söyleliğini bilemiyoruz. Ancak burada dikkatimizi çeken nokta, söz konusu röportajların “ilk” röportajlar olduğu kaydırır].

4 Jules Huret, *Enquête sur l'évolution Littéraire*, Paris: 1913, xxi+455 s.

5 Bu isimlendirme Yahya Kemal’e aittir: A.g.e., s. 48-50.

6 Tanzimat’tan sonra matbuat hayatımıza giren muhtelif gazetelerde birtakım mülâkatlar yayımlanmıştır ancak bu mülâkatlarda edebî bir muhteva mevcut değildir.

7 *Diyorlar* kilden bahseden bütün kaynaklar, bu eserin Türk edebiyatındaki ilk edebî röportaj olduğu üzerinde birleşirler: İsmail Habib Sevük, *Türk Teceddüd Edebiyatı Tarihi*, İstanbul, 1340 [1924], s. 642-643; a.mlf., *Yeni Edebî Yeniliğimiz*, İstanbul, 1940, c. I, s. 500-502; Nihad Sami Banarlı, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul, 1971, c. II, s. 1241; Yahya Ke-

röportaj türünün daha önce Fransa'da doğduğundan habersizdir. Zira yazar, kendisi ile mülâkat yapan Mustafa Baydar'a verdiği cevapta, röportajlarının yarısını yayımladığı zamana kadar Fransa'da Jules Huret'in meşhur *Enquête sur L'évolution Littéraire* isimli bir kitap neşretmiş olduğunu bilmemiğini, bu kitabıın adını Hüseyin Cahid'le gerçekleştirdiği mülâkattan sonra Yahya Kemal, Ahmet Haşim ve Mehmet Ali Tevfik'ten duyduğunu söylemektedir.⁸ Bu cevaba göre Ruşen Eşref'in söz konusu mülâkatları düşündüğü ve uygulamaya başladığı sıralarda daha evvel Batı edebiyatında böyle bir çığırın başladığından habersiz olduğunu ve önünde herhangi bir örneğin bulunmadığını ifade etmek gerekir.⁹

Galatasaray Lisesi'nden mezun olduktan sonra edebiyat öğretmenliği dışında herhangi bir işe uğraşabilecek kabiliyetinin bulunmadığını söyleyen Ruşen Eşref, bu okulda kazanmış olduğu edebiyat sevgisinin de tesiriyle kendisinde öğretmenliğe karşı büyük bir arzu ve heves uyandığını, ancak bu mesleği hakkıyla icra edebilmek içinse hâlihazırda bilgilerinin yeterli olmadığını düşünür. Bu samimî düşünce ile yazar, lise öğrenciliğinden itibaren ruhunu her gün biraz daha "saran" Türk edebiyatını en ince noktalarına kadar öğrenme meraklına kapılır. Ona göre bu meraklı giderebilmenin "en katî ve kestirme" yolu ise zihninde sağlam bir zemine oturtamadığı edebî meseleleri, Türk edebiyatı sahasında en çok tanınmış şahsiyetlere sorarak öğrenmek olmuştur. Nitelikim yazar bu durumu şöyle açıklar:

1911'de Galatasaray Lisesinden diploma aldıktan sonra Edebiyat Fakültesine yazıldığım ve Galatasarayın ilk sınıflarından birine öğretmen olduğum zaman benim bilgi yönüm ve isteğim bu idi. İdealim sadece iyi bir edebiyat öğretmenini olmak, gittikçe bana saran edebiyatın ne demek olduğunu öğrenmeye çalışmak. Onu bilenlerden sorup öğrenmek.¹⁰

Ruşen Eşref, Türk edebiyatının ne olduğunu yeterince öğrenmek amacıyla yöneldiği bu röportajlarda, nasıl bir metot takip etmesi gerektiğini, zihnini kırıştıran birtakım edebî meseleler doğrultusunda önceden düşünür ve buna göre kendisine bir program çizer:

Hedef edindiğim nokta bizim edebiyatımız nedir? Bunu, yukarıda da dediğim gibi en belli başlı, en tanınmış şairlerimizden ve ediplerimizden öğrenerek

mal, *a.g.e.*, s. 48-50; Vasfi Mahir Kocatürk, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara, 1964, s. 833; *Türk Ansiklopedisi*, Ankara, 1984, c. 33, s. 204-205; *Büyük Türk Klâsikleri*, İstanbul: 1992, c. XII, s. 362-364.

8 Mustafa Baydar, "Ruşen Eşref Ünaydin Anlatıyor", *Varlık*, 1 Nisan 1955, sy. 417, s. 6-7.

9 Ruşen Eşref, mülâkatlarının yarısını yayımladığı sıralarda Jules Huret'in söz konusu eserini kendisine tavsiye edenlerden biri Yahya Kemal olmuştur. Ancak bu eseri ona kimin ve ne zaman tavsiye ettiğini bildirmeyen Yahya Kemal, "Ruşen Eşref'e bu eseri örnek gösteren dostu her kimse, iyi bir hizmette bulunmuştu" demekle, Ruşen Eşref'in mülâkatlarını bu eserden mülhem olarak yapmağa başladığını hissettirmektedir. Bkz. Yahya Kemal Beyath, *a.g.e.*, s. 48-50.

10 *Ruşen Eşref Ünaydin'dan Hasan Âli Yücel'e Diyorlar ki İçin Bir Mektup*, s. 90.

daha tam ve etraflı bir düşünce edinmek ve okurlara bildirmekti. Görüyorandum ki dergilerden okuyarak edindiğim düşüncelere göre edebiyatımızda bazı ayırt edilmiş devirler ve tartışma konusu olmuş meseleler var. Önce bunları en belli başlı noktalarında bir araya getirerek kendi kendime bir program çizmek gerek.

Yazar, bu mülâkatlarda “sorgu konusu” edeceği hususları Eski Edebiyattan başlatır ve programını şu esaslar üzerine oturtur:

Önce kavram, sonra dil, sonra vezin, sonra mazmun. Sonra bu şekillerin hangilerinde kim ileri gitmiş? Kim en üstün örnekler vermiş? Kim en yenilik göstermiş? Bu birbirine eş kalıpların içindeki resim ve ahenk değişiklikleri nelerdir? Bu âlem nasıl büyümüş? Verimi ne olmuş? Nasıl daralmış? Niçin yararsızlaşmış? Niçin eskimiş? Niçin yetersiz görülmüş? Değiştirilmesine neler sebep olmuş? O günün yaşar büyük şairlerinden sorulup öğrenilecek ilk sorgu bu olmalı idi.

Fakat şu yüzden veya bu yüzden o âlem deşip gittiğine göre yüz yıldan beri onun yerine konan yenilik ne idi? Nazımda, nesirde, edebiyattaki değişikliğin devlet idaresindeki ve idare kavramındaki değişiklikle ilgisi var mıydı? Ne idi? Yenilik başladığı günden bu güne kadar biteviye mi oldu? İşte edebiyatımızın gelişimini anlamak için bence ikinci öğrenilecek nokta bu idi.

Siyasette, yeniçi ordusunun ortadan kaldırılıp yerine Asâkir-i Mansûrenin konduğu, devlet dairelerinde sarığın kaldırılıp yerine fesin konduğu günden beri idarede bir yenileşme olduğu gibi dilde ve sanatta da bir başkalaşma olmuştu. Siyasette, bu ilerilik karakterine Tanzimat diyorlardı. İsim bizlerden kaç nesil önce konmuştu. Şimdi edebiyatın o ilk garplilaşma çağına da Tanzimat Edebiyatı diyorlardı. O tabiri ve tasnifi ilk bulmuş olan tabi ki ben değildim. Ben, konanın doğru olduğuna inananlardandım. Onun için ikinci sorgum Tanzimat Edebiyatı üzerine olmalı idi. Büyüklerce Tanzimat Edebiyatına kimin başladığı, Tanzimat Edebiyatının ileri gitmesine en çok hangi sanatkârların çalıştığı söz birliği ile kabul ediliyor mu idi? O sanatkârların nazımda ve nesirde getirdikleri yenilikler, edebiyatımıza sağladıkları yeni türler hangileri idi? Nazım hangi yönden hangi yöne dönmüştü? Eskiden edebiyatımızda kullanılmayan neleri biliip kullanmıştı? Ne gibi eserler sağlamıştı? Bunu, ilkin o devre yetişmiş ve o devri açmış olanlarla birlikte çalışmış olan ve cemiyetimizde o günlerde hâlâ yaşamakta bulunan birkaç mümessilinden öğrenmek ikinci sorgunun baş işi olmalı idi. Abdülhak Hamid, Sami Paşazade Sezai yaşıyorlar idi. Onlardan neler öğrenebilirdim?

Tanzimat Edebiyatı mümessilleri ile üçüncü sorgunun konusu olacak Edebiyat-ı Cedide arasında bir vasil hattı gibi görülebilecek şair Nigâr binti Osman Hanîmefendi yaşıyordu. Ondan öğrenilecek intibalar vardı.

Tanzimat Edebiyatına halef olan Edebiyat-ı Cedide sual konularının üçüncüsü idi. Bizler çokukken kendileri genç olan, nazımda ve nesirde ilk edebiyat heyecanlarını onların şiirlerinden, romanlarından aldığımız ve kendilerine bir edebiyat mektebi adını verdiklerini bildiğimiz tanımlış sanatkârlar -en başta Tevfik Fikret müstesna- o günlerde hep hayatı idiler. Nazımda, nesirde onların ne

yaptıklarını, Tanzimat Edebiyatı zümresinin eserlerine onların görüş, kavrayış, asrileşme, garplilaşma bakımından daha ne yenilikler getirip eklediklerini, her kol başı sanatkârdan öğrenip bilgi edinmek ne iyi olurdu! Bu, daha kolay ve daha geniş belirtilebilecek bir konu olurdu. Çünkü mümessilleri daha çoktu.

Edebiyât-ı Cedîdecilerden sonra Fecr-i Âticiler geliyordu. Fecr-i Âticiler, kendime en yakın yaşıta olanlardı. Çoğunu bizden büyük sınıflarda olsalar da mektepten tanıyoruz: Ahmet Haşim, Emin Bülend, Refik Halid, Müfit Ratip, Hamdullah Subhi, İzzet Melih gibi.

Fakat onlar zamanla, ya Edebiyât-ı Cedîdeye daha yakın kalarak fakat çoğu kendilerinden biraz sonra doğup büyümüş ve Tanzimat gibi, Edebiyât-ı Cedîde gibi bir mektep olmuş Millî Edebiyata girip onda büyük roller oynadıkları için Edebiyât-ı Cedîde ile Millî Edebiyat arasında sıkışıp kalmış veya geçip gitmiş Fecr-i Âticiler gibi başı başına bir konu olacak rütbeye erişemediğinden dördüncü sorgu konusu Millî Edebiyat olmalı idi. Günün davaları, sanatin nazında ve nesirde yeni yönleri en çok bu edebiyat mektebi çerçevesi içinde toplayıyordu. Onların en ileri gelenleri ile konuşmak, Türk edebiyatının o vakitki en son cereyanı üzerinde bilgi edinmek olacaktı.

Nihayet edebiyatımızın geleceği nasıl olmalıdır konusu en yaşlıların en gençleri görüşleri ile en gençlerin en yaşlıları görüşleri yanında beşinci soruyu vücuta getirmeli idi. Bu soru ve ona en yaşlılardan en gençlere kadar bütün sanatkârların verecekleri cevaplar, anketin hem bağımlı, hem tüketim noktası olacaktır.

Her şeyden önce kendi kendime bu soru sırasını ve programını çizdikten sonra gerçekleştirmeye sahfasına geçtim.¹¹

Ruşen Eşref Ünaydin, oldukça tafsılâtlı bir şekilde ifade ettiği bu program çerçevesinde edebiyatımızın ünlü sanatkâr ve fikir adamlarıyla yaptığı ve *Türk Yurdu*¹² dergisi ile *Vakit*¹³ gazetesinde yayımladığı bu edebî mülâkatları, 1918 yılının sonuna doğru *Diyorlar ki!*¹⁴ adıyla kitaplaştırır. Kitaptaki her röportajın başında, kendisiyle mülâkat yapılan sanatkâr ve fikir adamının, meşhur karikaturist Cem¹⁵ tarafından çizilen birer karikatürü yer alır.¹⁶

11 A.g.e., s. 107-112.

12 Ruşen Eşref bu mülâkatlarını 1917'de *Türk Yurdu*'nda "Sanatkârlarımız Nezdinde" üst başlığıyla yayımlamıştır.

13 Ruşen Eşref, *Vakit* gazetesindeki röportajlarını 1918'de önce "Ediplerimizi Ziyaret" sonra da "Edip ve Mütefekkirlerimizi Ziyaret" genel başlığı altında yayımlamıştır. Röportajların yayımlandığı sıraya göre kendileriley mülâkat yapılan sanatkâr ve fikir adamları şunlardır: Nigâr binti Osman, Rıza Tevfik, Cenap Şahabeddin, Ahmet Haşim, Ziya Gökalp, Hüseyin Cahit, Mehmet Emin, Halit Ziya, Sami Paşazade Sezai, Süleyman Nazif, Hamdullah Suphi, Köprülüzade Mehmet Fuad, Refik Halit ve Selim Sirri.

14 Ruşen Eşref, *Diyorlar ki*, Dersaadet: Kanaat Matbaası, 1334 [1918], 340+4 s.

15 Asıl adı Cemil olduğu hâlde 1910 yılında çıkardığı *Cem* adlı mizah dergisinden dolayı "Üstat Cem" olarak anılan bu meşhur Türk karikatüristi, 1882-1950 yılları arasında yaşamış ve portre karikatürçülüğyle şöhret kazanmıştır.

16 1972 yılında Şemsettin Kutlu tarafından sadeleştirilerek yayımlanan *Diyorlar ki*'nin ilk bilimsel neşri tarafımızdan yapılmıştır. Bkz. *Ruşen Eşref Ünaydin: Bütün Eserleri-Röpor-* ↗

Diyorlar ki, Eski Edebiyat, Tanzimat Edebiyatı, Edebiyat-ı Cedîde, Millî Edebiyat, yeni nesil ve edebiyatımızın geleceğinin nasıl olması gerektiğine dair -Eski Edebiyat hariç- mümkün olduğu kadar bu edebî akımların mümessillerine yöneltilen beş ana soru üzerine kurulur. Fakat eserde yer alan sanatkâr ve fikir adamları, temsil ettileri edebî devrelerin kronolojik sırasına göre verilmemiştir. Abdülhak Hamid [Tarhan], Nigâr Hanım, Sami Paşazade Sezai, Halid Ziya [Uşaklıgil], Cenap Şahabeddin, Hüseyin Cahit [Yalçın], Süleyman Nazif, Rıza Tevfik [Bölükbaşı], Mehmed Emin [Yurdakul], Halide Edip [Adıvar], Hamdullah Subhi [Tanrıöver], Ziya Gökalp, Köprülüzade Mehmet Fuat [Köprülü], Ömer Seyfettin, Refik Halid [Karay], Fazıl Ahmet [Aykaç], Ahmet Haşim ve Ali Kemal şeklinde yapılan bu sıralamaya göre, mülâkatların yayımlanış tarihleri de dikkate alınmamıştır.¹⁷

Mülâkatlarında bazen bamteline dokunan bir kelime yahut hasbihal havasına büründürülmüş dürtüklemelerle muhataplarını ustaca konuşturan Ruşen Eşref, yeri geldikçe onların tavır, moral ve fikir portrelerini de çizerek röportaj yaptığı şahsiyetlerini okuyucunun gözünde âdeten canlandırmaktadır. Konuşmanın akışına göre yazارın zekâsının pirinçli renkleriyle şekillenen yahut renk değiştiren bu edebî portreler de en azından mülâkatların muhtevası kadar mühimdir. Bu bakımdan biraz iddialı bir söz olmakla birlikte *Diyorlar ki*'ye türünün aynı zamanda son örneği demek de mümkündür. Zira Cumhuriyetten sonra Türk edebiyatı tarihi konusunda araştırma yapanların en önemli başvuru kaynaklarından biri olma özelliğini hâlâ muhafaza eden bu eser, zaman içinde âdeten klâsiklerimiz arasına girmiştir. Çünkü *Diyorlar ki*'de Türk edebiyatının başlangıçtan Cumhuriyete kadar gelen onlarca asırlık mazisi dönemin en yetkin şair, yazar ve fikir adamları tarafından alabildiğine irdelenmiş; şahıslar, nesiller, akımlar ve devirler hakkında birbirinden farklı fakat samimî görüşler ortaya konmuştur. Bütün bu özellikler yukarıda da zikrettiğimiz gibi *Diyorlar ki*'yi Türk edebiyatının klâsikleşmiş kaynak eserlerinden biri hâline getirmiştir.

Türk edebiyatında türünün ilk örneği olan *Diyorlar ki*'nin neşrinden günüümüze kadar, Ruşen Eşref Ünaydin'ın açtığı edebî röportaj vadisinden pek çok kimse geçmiş ve dönemin tanınmış edip ve şairleriyle uzaktan yakından *Diyorlar ki*'yi hatırlatan binlerce mülâkat yapmışlardır.¹⁸ Fakat edebiyat tarihi-

tajlar I: *Diyorlar ki*, Necat Birinci ve Nuri Sağlam (haz.), Ankara: TDK Yayınları, 2002, 236 s. [*Diyorlar ki*'nın bu baskısına, eserin orijinalinde olmayan fakat Ruşen Eşref'in 1922 yılında Yakup Kadri (Karaosmanoğlu) ile yapmış olduğu röportaj da ilâve edilmiştir.]

17 Yapılmış sırasına göre Abdülhak Hamid (Tarhan), Halide Edip (Adıvar) ve Fazıl Ahmet (Aykaç)'la yapılan mülâkatlar *Türk Yurdu*'nda; Nigâr binti Osman, Rıza Tevfik (Bölükbaşı), Cenap Şahabeddin, Ahmet Haşim, Ziya Gökalp, Hüseyin Cahit (Yalçın), Mehmet Emin (Yurdakul), Halit Ziya (Uşaklıgil), Sami Paşazade Sezai, Süleyman Nazif, Hamdullah Suphi (Tanrıöver), Köprülüzade Mehmet Fuat (Köprülü), Refik Halit (Karay) ve Selim Sirri (Tarcan)'la yapılanlar da *Vakit* gazetesinde yayımlanmıştır.

18 *Diyorlar ki*'nın neşrinden bir yıl sonra, *Servet-i Fünûn* dergisinde önemli bir anket serisi yayımlanmıştır. Bir nevi edebî röportaj türü içinde değerlendirebileceğimiz bu anket ↗

mize malzeme oluşturmak bakımından kuyemetli olmakla beraber bu çalışmaların hiçbiri *Diyorlar ki* kadar orijinal olamamış, edebiyat çevrelerinde onun kadar alâka uyandırmamıştır. Aşağıda görüleceği üzere bir kısmı da kitap halinde yayımlanmış olan bu röportajları, baskı tarihlerine göre kısa tanıtma yapacağımız:

1932 yılında dönemin onde gelen 43 edebiyatçısıyla kısa röportajlar yapan Hikmet Feridun, bu röportajları tipki Ruşen Eşref'in *Diyorlar ki*'sini çağrıstanacak şekilde *Bugün de Diyorlar ki*¹⁹ adıyla kitaplaşmıştır. Mülâkatlarına başlamadan evvel bir iki cümleyle bulunduğu yerin yahut muhatabının tasvirini yapan Hikmet Feridun, hem sorduğu sorular hem de aldığı cevaplar itibariyle pek başarılı olamamıştır. Diğer bir deyişle karşısındakileri istediği gibi konuşтурамayan yazar, kitaba yazdığı önsözün sonunda bu durumun muhataplarından kaynaklandığını ima etmektedir. Hikmet Feridun'un röportaj yaptığı edebiyatçılar kitaptaki sıraya göre şöyledir:

Abdülhak Hamid, Halid Ziya, Cenap Şehabeddin, Samipaşazade Sezai, Hüseyin Rahmi, Mehmet Rauf, İzzet Melih, İbnülemin Mahmut Kemal, Fazıl Ahmet, Ali Canip, Ahmet Rasim, Hüseyin Suat, Nazım Hikmet, Selâmi İzzet, Sadri Etem, Halit Fahri, Hasan Âli, Necip Fazıl, Burhan Cahit, Etem İzzet, Selâhadin Enis, İsmail Hakkı, Orhan Seyfi, Yusuf Ziya, Vedat Nedim, Mustafa Şekip, Şükûfe Nihal, Halide Nusret, Ercüment Ekrem, Ruşen Eşref, Mehmet Nureddin, Reşat Nuri, Hifzî Tevfik, Hüseyin Cahit, Mahmut Yesarı, Faruk Nafiz, İbrahim Necmi, Aka Gündüz, Nurullah Ata[ç], Kâzım Nami, Falih Rıfkı, Vâlâ Nureddin [Vâ-Nû], Abidin Daver.

1937 yılında *Açiksöz* gazetesi adına "Millî Bir Edebiyat Yaratılabilir miyiz?" başlıklı bir anket düzenleyen Nusret Safa Coşkun, bu anket çerçevesinde dönemin onde gelen bilim adamı ve edebiyatçılılarıyla "millî edebiyat" a dair canlı röportajlar yapmış ve aynı yıl *Açiksöz* gazetesinde yayınladığı bu röportajları bir yıl sonra kitap halinde neşretmiştir.²⁰ Yazarın evvelâ röportajı gerçekleştirdiği

serisinde, dönemin çeşitli şair ve yazarlarına, mektup vasıtasıyla, müasırı olan diğer şair ve yazarlar hakkında ne düşündükleri, hangi akıma bağlı oldukları, en begendikleri ya-hut tesiri altında kaldıkları yerli-yabancı yazarlar ve kullandıkları müstear adlarla ilgili so-rular yöneltilmiştir. "Tahkikat-ı Edebiye Sütunları" başlıklı bu ankete katılan şair ve ya-zalar şunlardır: Abdülhak Hamid, Cenab Şahabeddin, Süleyman Nazif, Sami Paşazade Se-zai, Faik Âli, Hüseyin Cahit, Mehmet Âkif, Ahmet Reşit, Kemal Paşazade Said, Said Paşa, Hüseyin Suad, Halide Edip, Yusuf Akçura, Ali Ekrem, Ali Kâmi, Ahmet Hikmet, Rıza Tevfik. Bu konuda geniş bilgi için bkz. Handan İnci, "Senvet-i Fünün'da Yayımlanmış Önemli Bir Anket: Tahkikat-ı Edebiye Sütunları I" ve "Senvet-i Fünün'da Yayımlanmış Önemli Bir Anket: Tahkikat-ı Edebiye Sütunları II", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, 2001, sy. 4, s. 191-210 ve sy. 5, s. 157-174. (Handan İnci, bu makalelerinde söz konusu anket serisinin tamamını yeni harflere aktarmak suretiyle yayımlamıştır.)

19 Hikmet Feridun, *Bugün de Diyorlar ki*, İstanbul: Remzi Kitaphanesi, 1932, 320 s..

20 Nusret Safa Coşkun, *Millî Bir Edebiyat Yaratılabilir miyiz?*, İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 1938, 144 s.

mekânın birkaç cümleyle de olsa tasvirini yapması ve konuşma sırasında yer yer muhatabının hâl ve tavırlarıyla ilgili kısa bilgiler vermesi, pek başarılı olma-makla beraber Ruşen Eşref Ünaydin'ın *Diyorlar ki*'deki üslûbunu hatırlatmaktadır. Nusret Safa Coşkun, bu röportajlarda muhataplarına "Millî edebiyat nedir?", "Edebiyatı millî ve gayrimillî diye ikiye ayırlabilir miyiz?", "Millî edebiyatın vasıfları nelerdir?", "Hangi şartlar altında millî edebiyat doğabilir?", "Millî edebiyat mı vardır, milliyetperver edebiyat mı?", "Eskiler de dahil olduğu halde bugüne kadar gelen edebiyatımızın bir kısmına millî, bir kısmına da gayrimillî diyebilir miyiz?", "Sizce millî şair kimdir?", "Biz nasıl millî bir edebiyat yaratabiliriz?" gibi ortak sorular yöneltmiştir. Kitapta kendileriyle mülâkat yapılan şahis-lar şunlardır:

Hüseyin Cahit, Fuat Köprülü, İsmail Hakkı, Yakup Kadri, Halit Ziya, Yunus Nadi, Agâh Sırı, Peyami Safa, Mehmet Emin, Şükûfe Nihal, Sadri Ertem, Kâzım Nâmi, Orhan Seyfi, Yusuf Ziya, Turhan Tan, Nizamettin Nazif, Suat Derviş, Er-cüment Ekrem, Halit Fahri, Burhan Cahit, Burhan Toprak, Vâlâ Nurettin, İsken-der Fahrettin, Ahmet Emin, Muhittin Birgen, Asım Us, Selâmi İzzet, Necip Fa-zıl, Meliha Avni.

Edebiyatçılarımız Konuşuyor,²¹ *Varlık* dergisi tarafından dönemin şair ve yazarlarıyla yapılan konuşmaları ihtiya etmektedir. Bu konuşmalarda daha çok edebiyat severlerin yazar ve şairler hakkında öğrenmeyi istedikleri hususlar göz önünde tutulmuş, edebiyat tarihlerine malzeme olabilecek bazı bilgilerin bizzat sanatkârların kendi ağızlarından derlenmesi amaçlanmıştır. Kitapta 21 adet röportaj vardır. Röportajlardaki sorular muhataplara yazılı olarak verilmiş ve onlardan yazılı cevaplar alınmıştır. Her sanatkâra bazen bir iki değişik ilâve soru dışında hep aynı sorular yöneltilmiştir. Röportajların başına kendileriyle röportaj yapılan sanatkârların birer portre fotoğrafı ve kısa birer biyografileri de konulmuştur. Röportajlar, şair ve yazarların doğum tarihlerine göre sıralanmıştır. Kendileriyle röportaj yapılan edebiyatçilar sırayla şunlardır:

Memduh Şevket Esenadal, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Abdülhak Şinası Hisar, Reşat Nuri Güntekin, Falih Rıfkı Atay, Nurullah Ataç, Ahmet Hamdi Tanpi-nar, Bekir Sıtkı Kunt, Suut Kemal Yetkin, Sait Faik Abasıyanık, Ziya Osman Sa-ba, Cahit Sıtkı Tarancı, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Muhtar Körükçü, Umran Nazif Yiğiter, Baki Suha Ediboğlu, Haldun Taner, Orhan Hançerlioğlu, Cahit Külebi, Behçet Necatigil, Ceyhun Atuf Kansu.

Mustafa Baydar, edebiyatın çeşitli türlerinde öne çıkmış toplam 50 sanatkâr-la yaptığı röportajları *Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar*²² adlı kitabında bir araya getirmiştir. 1950-1960 yılları arasında yapılmış olan bu konuşmaların büyük ço-ğunluğu bazı tasarruflarla *Inci*, *Varlık*, *Hayat* dergileri ile *Vatan* ve *Dünya* gaze-telerinde yayımlanmış, bir kısmı da ilk olarak bu kitapta yer almıştır. Mustafa

21 *Edebiyatçılarımız Konuşuyor*, İstanbul: Varlık Yayımları, 1953, 160 s.

22 Mustafa Baydar, *Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar*, İstanbul: Yeni Matbaa, 1960, 237 s.

Baydar, röportaj yapacağı sanatkârin bütün eserlerini önceden okuyup karakter ve özelliklerini kavradıktan sonra onun duygusu ve düşünce dünyasını daha iyi tanımlamaya ve tanıtmaya yönelik sorular hazırlamıştır. Konuşacağlı kişiyle önceden eserleri yoluyla aşınalık kurmaya çalışmıştır. Bu aşınlığın kazanılması bazen aylarca sürmüştür. Röportajcının görevi, hüküm vermekten ziyade sanatçıları konuşturmaktr. Fakat muhataplarına yönelik bazı özel sorular dikkate alındığında, okuduğu eserler vasıtasyyla sanatkârlar hakkında kapalı da olsa bazı hükümler verdiği anlaşılmaktadır. Bu eserin önemli bir yanı da ilk edebî röportajlığını başlatan Ruşen Eşref Ünaydin tarafından övgüyle karşılanmasıdır. Nitelikim kitabın başında yer alan "Diyorlar ki Müellifi Ne Diyor" başlıklı yazı, tamanen bu kitap üzerine kaleme alınmıştır. Soyadlara göre tasnif edilen röportajların başında, sanatkârların birer fotoğrafı ve kısa bir biyografisi bulunmaktadır. Kitapta kendileriyle röportaj yapılan sanatkârlar sırasıyla şunlardır:

Halide Edip Adıvar, Samet Ağaoğlu, Oktay Akbal, Sabahattin Kudret Aksal, Melih Cevdet Anday, Nurullah Ataç, Falih Rifki Atay, Fakir Baykurt, Yahya Kemal Beyatlı, Kemal Bilbaşar, Necati Cumalı, Behçet Kemal Çağlar, Asaf Halet Çelebi, Zeki Ömer Defne, Baki Süha Ediboğlu, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Eflâtun Cem Güney, Reşat Nuri Güntekin, Orhan Hançerlioğlu, Abdülhak Şinasi Hisar, Oktay Rıfat Horozcu, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Refik Halit Karay, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Samim Kocagöz, Fuat Köprülü, Bekir Sıtkı Kunt, Mahmut Makal, Behçet Necatigil, Aziz Nesin, Orhan Seyfi Orhon, Yusuf Ziya Ortaç, Halit Fahri Ozansoy, Ziya Osman Saba, Peyami Safa, Sabri Esat Siyavuşgil, Aşık Veysel Şatiroğlu, Kemale Tahir, Haldun Taner, Ahmet Hamdi Tanpınar, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Cahit Sıtkı Tarancı, İlhan Tarus, Ahmet Kutsi Tercer, Vedat Nedim Tör, Ruşen Eşref Ünaydin, Hüseyin Cahit Yalçın, Hasan Ali Yücel, Tahsin Yücel.

Nurullah Ataç'ın *Söyleşiler*²³ adlı eseri bir taraflı röportaj türü içinde değerlendirilebilir. 1942-1945 yılları arasında *Cumhuriyet* gazetesinde yazdığı yazılarla 1945-1953 yılları arasında *Ulus* gazetesinde yazdıkları arasından seçilerek Türk Dil Kurumu tarafından kitaplaştırılmış olan bu eserde toplam 90 yazı bulunmaktadır. Bu yazınlarda Ataç, dil ve edebiyat ve kültür meseleleri üzerinde kalem oynatmış, yazlarına yer yer röportaj havası vermiştir. Ulus'ta yazdığı bazı yazılarında kendi hayalinin ürettiği Keziban adlı muhayyel bir varlıkla röportaj yapıyormuş gibi bir teknik kullanmıştır. Keziban, dil, edebiyat ve kültür konularında Ataç'a teklifsiz sorular yöneltir, o da bu sorulara cevap verir. Yazar bir bakıma kendi kendisiyle röportaj yapar, soruları da cevapları da kendisi belirler.

Yaşar Nabi Nayır'ın önsözüyle Varlık Yayınları tarafından yayımlanan *Dünkü ve Bugünkü Edebiyatçılarımız Konuşuyor*²⁴ adlı eser, edebiyatın çeşitli so-

23 Nurullah Ataç, *Söyleşiler*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1964, 402 s.

24 Yaşar Nabi Nayır, *Dünkü ve Bugünkü Edebiyatçılarımız Konuşuyor*, İstanbul: Varlık Yayınları, 1976, 285 s.

runları etrafında yapılmış 43 adet edebî röportaj ihtiya etmektedir. Bir kısmı bizzat Yaşar Nabi, bir kısmı da başkaları tarafından yapılmış olan bu mülâkatların tamamı daha evvel *Varlık* dergisinde yayımlanmıştır. Yaşar Nabi, 1953'te *Edebiyatçılarım Konuşuyor* adıyla yayımladığı ve sadece 20 röportaja yer verdiği kitabı, 23 röportaj daha ilâve ederek genişletmiş ve *Dünkü ve BUGÜNKÜ Edebiyatçılarım Konuşuyor* adıyla yayımlamıştır. Bu kitapta ünlü Türk şair ve yazarlarının yaşam ve eserleri etrafında kendilerine yöneltlenen çeşitli sorulara verdikleri cevaplar yer almaktadır. Ayrıca röportajların yapıldığı dönem itibariyle edebiyatın genel sorunları ve toplumsal meselelere dair düşüncelerini de cevaplarda bulmak mümkündür. Şair ve yazarların doğum tarihlerine göre tasnif edilen röportajların başında röportaj yapılan edebiyatçının bir de küçük fotoğrafı bulunmaktadır. Kendileriyle röportaj yapılan sanatkârlar şunlardır:

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Abdülhak Şinası Hisar, Reşat Nuri Güntekin, Falih Rıfkı Atay, Nurullah Ataç, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Eyüboğlu, Ziya Osman Saba, Cahit Sıtkı Tarancı, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Oktay Rifat, Orhan Kemal, Melih Cevdet Anday, Haldun Taner, Aziz Nesin, Behçet Necatigil, Orhan Hançerlioğlu, Samim Kocagöz, Cahit Külebi, Mehmet Seyda, Sabahattin Kudret Aksal, Cengiz Dağcı, Necati Cumali, Oktay Akbal, Tahsin Yücel, Muzaffer Hacıhasanoğlu, Attilâ İlhan, Talip Apaydın, Turgut Uyar, Metin Eloglu, Osman Türkay, Edip Cansever, Fakir Baykurt, Tahsin Sarac, Cemal Süreya, Tarık Dursun K., Talât Sait Halman, Adnan Binyazar, Erdal Öz, Ümit Katarcioğlu.

Oktay Rifat'ın *Şiir Konuşması*²⁵ adlı eseri, şairin çoğunluğu Garip ve İkinci Yeni şiir akımlarıyla ilgili olmak üzere bütün yazı ve konuşmalarının bir araya toplandığı önemli bir kitaptır. Adı "Şiir Konuşması" olmakla beraber "Yazilar" ve "Konuşmalar" adlı iki bölümden oluşan kitabın sonuna şairin "Alain ve Halk Şairlerimiz" başlıklı bir de konferans metni ilâve edilmiştir. "Konuşmalar" adlı ikinci bölümde şairle yapılan 22 söyleşi yer almaktadır. Bu söyleşilerde Oktay Rifat'ın şiir, şair, roman, insan, bilincinin sanattaki fonksiyonu gibi konulara dair görüşlerinin yanında onun mızacıyla ilgili bazı hususiyetleri de bulmak mümkündür.

Muzaffer Uyguner'in hazırladığı *Sait Faik Büttün Eserleri, Açık Hava Oteli: Konuşmalar-Mektuplar*²⁶ adlı eser, "Röportajlar", "Edebiyatta Tasfiye Davası ve Suç Tiryakileri", "Konuşmalar" ve "Mektuplar" olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. "Röportajlar" alt başlığı altında Sait Faik'in gezdiği çeşitli sanat müzelerine dair görüşlerini ifade eden ve birçoğu *Yedigün* dergisinde yayılmıştır.

25 Oktay Rifat, *Şiir Konuşması*, İstanbul: Adam Yayımları, 1992, 355 s.

26 *Sait Faik Büttün Eserleri, Açık Hava Oteli: Konuşmalar-Mektuplar*, Muzaffer Uyguner (haz.), 5. baskı, İstanbul: Bilgi Yayınevi, 1992, 182 s.

lanmış yazıları yer almaktadır. "Konuşmalar" bölümünde ise Sait Faik'le bir kısmı edebî, bir kısmı da başka konularda yapılmış 15 kısa röportaj mevcuttur. Edebî röportajlarda Sait Faik'in edebiyata nasıl ilgi duymaya başladığı, hangi yazarları okuyup etkilendiği, hangilerini çok sevdiği, bizde yazarın ne yeyip ne içtiği, bir yazarın asgari ne kadar para kazanması gerektiği, o günkü edebiyatımız hakkındaki düşünceleri vs. gibi konular dile getirilmiştir. Bu röportajlar, Sait Faik'in *Hikâyecinin Kaderi-Bütün Yapıtları: Yazilar²⁷* adıyla Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanan kitapta da yer almaktadır.

Necip Fazıl Kisakürek'in 1931-1983 yılları arasında çeşitli sohbet, röportaj ve anket sorularına sözlü olarak verdiği cevaplar Büyük Doğu Yayınları tarafından *Konuşmalar²⁸* başlığı altında kitaplaştırılmıştır. Daha önce çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış olan bu konuşmalar, kitaba yayımlanmış tarihlerine göre alınmışlardır. Zira her yazının sonuna parantez içinde bir tarih konulmuştur. Bununla beraber konuşmaların hangi dergi ve gazetelerde çıktığına ve kimler tarafından yapıldığına dair bibliyografik birer künje verilmemiştir. Kitapta 38 konuşma mevcuttur. Ana hatlarıyla "röportaj" türü içinde mütalâa edilebilecek bu konuşmaların bir kısmı siyasî ve kültürel içerikli olmakla beraber ekserîsi edebî hüviyete sahiptirler. Aralarında bir iki soru ve cevaptan oluşan çok kısa yazılar bulunduğu gibi geniş hacimli olanlar da mevcuttur.

Cahit Zarifoğlu'na ait *Konuşmalar²⁹* adlı eser ise "Kendisi ile Yapılmış Konuşmalar" ve "Kendisi Hakkında Yapılan Konuşmalar" olmak üzere iki bölüm halinde düzenlenmiştir. Muhtelif şahıslar tarafından Zarifoğlu ile yapılmış ve daha evvel çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmış bütün röportajlar, yayımlanış sıralarına göre kitapta bir araya getirilmiştir. Ayrıca Zarifoğlu hakkında çeşitli edebiyatçılara yapılmış olan röportajlar da yine yayımlanış sırasına göre kitaba alınmıştır. Böylelikle hem kendisiyle hem de hakkında yapılan bütün söyleşiler toplu olarak bu kitapta bir araya getirilmiştir. Bu röportajlarda Zarifoğlu'nun şiirden çocuk edebiyatına ve aktüel olaylara kadar çok çeşitli konulardaki ayrıntılı, samimi ve açık görüşlerini bulmak mümkündür. Röportajların yayımlanış sıralarına göre kitaba alınmış olmalarının faydalı bir tasnif olduğunu belirtmek gerekir. Zira sadece bu röportajlardan hareketle Zarifoğlu'nun sanat anlayışının gelişim çizgisi de izlenebilmektedir.

Prof. Dr. Sadık Tural, *Sorularla Cevaplarla Kültür Edebiyat Dil³⁰* adlı eserinde edebiyattan sinemaya kadar geniş bir çerçevede kendisiyle yapılmış ve tamamı daha evvel çeşitli dergilerde yayımlanmış on beş röportajını bir araya getirmiştir.

27 Sait Faik Abasiyanik, *Hikâyecinin Kaderi-Bütün Yapıtları: Yazilar*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2005, 432 s.

28 Necip Fazıl Kisakürek, *Konuşmalar*, İstanbul: Büyük Doğu Yayınları, 1990, 367 s.

29 Cahit Zarifoğlu, *Konuşmalar*, İstanbul: Beyan Yayınları, ts., 214 s.

30 Sadık Tural, *Sorularla Cevaplarla Kültür Edebiyat Dil*, Ankara: Ecdad Yayınları, 1992, 149 s.

Etem Çalık'ın hazırladığı *Edebi Mülâkatlar*³¹ adlı eserde şair, yazar ve bilim adamlarıyla yapılmış toplam 37 mülâkat mevcuttur. Mülâkatların başında yazarların doğum ve ölüm tarihleri, yaşayanların sadece doğum tarihleri verilmiş, birkaç cümleyle de tanıtılmıştır. Röportajlar canlı yapılmış, Mustafa Necati Sepetçioğlu ile yapılan röportaj yazılarak verilen 10 soruya Sepetçioğlu'nun yazarak verdiği cevaplar şeklinde oluşturulmuştur. Daha önce çeşitli dergilerde yayımlanmış mülâkatlardan seçilerek oluşturulan bu eserde, Etem Çalık tarafından yapılan herhangi bir mülâkat yoktur. Mülâkatlar, dergi ve gazetelerdeki yayımlanmış tarihleri esas alınarak sıralanmıştır. Bu mülâkatlarda, sanatkâr ve ilim adamlarının edebiyatın çeşitli konuları, kendi eserleri ve bu eserlerin oluşum sürecindeki hususî itiyatları, diğer sanatkârlar ve eserleri üzerine görüşleri dile getirilmiştir. Kitapta kendileriyle röportaj yapılan şahsiyetler sırasıyla şunlardır:

Reşat Nuri Güntekin, Orhan Veli Kanık, Memduh Şevket Esenadal, Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sabahattin Kudret Aksal, Abdülhak Şinasi Hisar, Sabri Esat Siyavuşgil, Tahsin Bangoğlu, Oktay Akbal, Selim İleri, Tahsin Saruç, Faruk Nafiz Çamlıbel, Mehmet Kaplan, Mustafa Nihat Özön, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Nusret Zorlutuna, Ahmet Bican Ercilasun, İsmet Özel, Attılä İlhan, Yahya Kemal Beyath, Yahya Akengin, Ömer Faruk Akün, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Mustafa Necati Karaer, Tarık Buğra, Cahit Zarifoğlu, Fahrı İz, Orhan Okay, Necip Fazıl Kısakürek, Kemal Tahir [Demir], Hüseyin Rahmi Gürpınar, Sevinç Çöküm, Bahattin Karakoç, Fethi Naci [Kalpakçıoğlu], Hüsrev Hattemi, Şerif Aktaş.

Durdu Şahin'in *Günümüz Şairleriyle Gelişende Hasbihal*³² adlı kitabında 30 röportaj vardır. Bu röportajlar herhangi bir gazete yahut dergide yayımlanmış, ilk olarak bu kitapta okuyucu karşısına çıkmışlardır. Kitabın ön sözünden anlaşıldığına göre Durdu Şahin, söz konusu şairlerle telefon yahut mektup yoluyla irtibat kurmuş ve sorularını yazılı olarak göndermiş, kendilerinden yazılı cevaplar almıştır. Bütün şairlere ortak sorular gönderilmiştir. Bu röportajlarda şairler önce kendilerini tanıtıyorlar, ne zamandan beri yazdıklarını, kaç şiir kitabı yayımladıklarını, hobi ve fobilerini dile getirip o günün sanat ve edebiyat ortamını değerlendirdiğiler. Devamında şairlerin, genelde sanatın özelde şiirin gelenekle bağlantısı, güncel durumu ve istikbali hakkında birçok cephe-den görüşlerini bulmak mümkündür. Kendileriyle röportaj yapılan şairler sırasıyla şunlardır:

Bahaettin Karakoç, Abdullah Çelik, Abdurrahim Karakoç, Ahmet Efe, Ali Fuat Bilkan, Arif Eren, Aysen Akdemir, Bedreddin Keleştimur, Bestami Yazgan, Dilaver Cebeci, Erdal Noyan, Hasan Ali Kasır, Hasan Ejderha, Hayrettin Durmuş,

31 Etem Çalık, *Edebi Mülâkatlar*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 1993, 369 s.

32 Durdu Şahin, *Günümüz Şairleriyle Gelişende Hasbihal*, Ankara, 1995, 176 s.

Hüseyin Özkaynakçı, İbrahim Eryiğit, M. Halistin Kukul, Mehmet Aycı, Mehmet Narlı, Muhsin İlyas Subaşı, Muhterem Şahin, Mustafa Özçelik, Nazım Pamam, Nurullah Genç, Olcay Yazıcı, Osman Arslan, Selami Yıldırım, Siddık Elbisitanlı, Tayyip Atmaca, Yücel İpek.

İsmail Parlatur, İnci Enginün, Orhan Okay, Zeynep Kerman, Kâzım Yetiş ve Necat Birinci'den oluşan bir komisyon tarafından hazırlanan *Güzel Yazılar, Röportajlar*³³ adlı kitap ise çeşitli şair ve yazarlarla yapılmış ve yine daha evvel çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış 43 röportajdan oluşan bir edebî röportaj antolojisidir. Edebî röportaj çığlığını başlatan Ruşen Eşref Ünaydin'in Ahmet Hâşim'le yaptığı ve *Diyorlar ki* adlı eserine aldığı röportajı ilk sıraya yerleştirmiş olan komisyon, diğer röportajları da Türk edebiyatının onde gelen ustalarının gelişen ve değişen edebiyatımızın sorunlarına farklı bakış açıları içeren mülâkatları arasından seçmeye özen göstermiştir. Tamamı daha evvel yayımlanmış ve sonrasında bibliyografik küntyeleri de belirtilmiş olan bu mülâkatlarda kendileriyle röportaj yapılan şair ve yazarlar sırasıyla şunlardır:

Ahmet Hâşim, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Hasan Âli Yücel, Falih Rıfkı Atay, Yahya Kemal Beyathî, Vâlâ Nureddin, Mehmet Âkif Ersoy, Sabahattin Âlî, Refik Halit Karay, Necip Fazıl Kisakürek, Nurullah Ataç, Ahmet Hamdi Tanpınar, Orhan Veli Kanık, Cahit Sıtkı Tarancı, Ziya Osman Saba, Abdülhak Şinasi Hisar, Haldun Taner, Sabri Esat Siyavuşgil, Ahmet Kutsi Tecer, Peyami Safa, Behçet Necatigil, Tarık Dursun K., Munis Faik Ozansoy, Yaşar Nabi Nayır, Kemal Bilbaşar, Samim Kocagöz, Suut Kemal Yetkin, Tahsin Yücel, Melih Cevdet Anday, Sabahattin Kudret Aksal, Behçet Kemal Çağlar, Muzaffer Uyguner, Atillâ İlhan, Recep Bilginer, Bekir Sıtkı Erdoğan, Faruk Nafiz Çamlıbel, Mehmet Kaplan, Muzaffer Erdost, Tarık Buğra, Mehmet Çınarlı, Ömer Faruk Akün, Cengiz Aytmatov, Turan Oflazoğlu.

Orhan Okay'ın *Konuşmalar*³⁴ adlı eseri, onun daha evvel çeşitli dergi ve kültür-sanat yyllıklarında yayımlanmış mülâkat, sohbet, anket ve açık oturum metinlerinin konu birliği çerçevesinde tasnif edilerek bir araya getirilmesinden oluşmaktadır. Röportajların çoğu, Orhan Okay'ın üzerinde çalıştığı, hakkında kitap ve makalelerinin bulunduğu konular etrafında yapılmış, fakat açıklanması yahut vurgulanması gereken hususlar ön plana çıkarılarak meselenin daha vâzih hale gelmesi sağlanmıştır. Meselâ Necip Fazıl, Beşir Fuad, Mehmet Âkif, Ahmet Midhat gibi şahsiyetler etrafındaki mülâkatlar böyledir. Hatta konuşma sırasında bazen yeni açılımlar ve nüansların da ortaya çıktığı görülür. Bazi röportajlarda kendisi ile ilgili olarak Orhan Okay'a yöneltilen sorular ve bunlara verilmiş cevaplar da mevcuttur.

33 *Güzel Yazılar, Röportajlar*, İsmail Parlatur, İnci Enginün, Orhan Okay vd. (haz.), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1997, 346 s.

34 Prof. Dr. Orhan Okay, *Konuşmalar*, Ankara: Akçağ Yayınları, 1998, 277 s.

Mustafa Ruhi Şirin, 1988-1998 yılları arasında kendisiyle yapılmış röportajlardan bir kısmını *Çocuğa Adanmış Konuşmalar*³⁵ adlı kitabında bir araya getirmiştir. Kitapta yer alan 21 röportajdan 20'si daha evvel çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. Bu röportajlarda çocuk edebiyatı ve sanatının yanı sıra modern çocuk tasavvuru, evrensel çocuk politikaları, bir teori olmaktan ileri gitmeyen çocuk hakları, çocukluk tarihi, çocuk sömürüüsü, çocukluğun keşfine yönelik duyarlılık gibi konular üzerinde durulmuştur. Önsözde ifade edildiği üzere röportajların bir kısmı telefon, kamera yahut mikrofon vasıtasyyla, bir kısmı yazılı, bazıları da yüz yüze yapılmıştır. Hem türün gereğine uygunluk hem de arada mesafe olmamasından kaynaklanan sıcaklık dolayısıyla yüz yüze yapılan röportajları diğerlerinden ayırt etmek mümkündür.

Oktay Akbal'ın *Şairler ve Ben*³⁶ adlı kitabı, yazarın 1947-1950 yılları arasında *Varlık* dergisinde yayımlanmış yazıları ile 1979 yılında altı şairle yaptığı söyleşilerden oluşmaktadır. "Şair Dostlarım", "Şairlere Ölüm Yok" ve "Altı Şairle Söyleşi" adlı üç bölüme ayrılmış olan kitabın ilk iki bölümündeki yazılar, yazarın kendi deyimiyle "öykümsü söyleşiler" olarak adlandırılabilir. Kitabın konumuzu ilgilendiren kısmı "Altı Şairle Söyleşi" adlı üçüncü bölümdür ki burada yazarın Sabahattin Kudret Aksal, Melih Cevdet Anday, Salâh Birsel, Necati Cumalı, Ceyhun Atuf Kansu ve Cahit Külebi ile 1979 yılında yaptığı röportajlar yer almaktadır. Bu röportajlar daha önce herhangi bir dergi ve gazetedede yayımlanmamış, ilk olarak bu kitapta okuyucu karşısına çıkmıştır.

Behçet Necatigil'in *Düzyazilar-II*³⁷ adıyla kitaplaştırılan çeşitli yazıları ve röportajları, ilk olarak 1983 yılında Cem Yayıncılık arasında basılmış, 1999'da Yapı Kredi Yayıncılık tarafından Korkut Tankuter'in editörlüğünde yeniden yayımlanmıştır. "Konuşmalar" ve "Konferanslar" olmak üzere iki kısımda düzenlenmiş olan kitabın "Konuşmalar" başlığı altında Behçet Necatigil'le yapılmış 33 röportaj yer almaktadır. Kitabın ilk 154 sayfalık kısmını kapsayan bu röportajlarda ağırlıklı olarak Behçet Necatigil'in kendi şiir anlayışı üzerinde durulmakla beraber şekil, muhteva, gelenek, şiir çevirisi, akımlar vs. gibi Türk şiirinin hemen bütün meseleleri bahis konusu edilmiştir.

Hikmet Altunkaynak'ın hazırladığı *Yeni Bin Yılın Edebiyatçıları/Söyleşiler*³⁸ adlı kitap, yerli ve yabancı toplam 53 edebiyatçıyla yapılan röportajları ihtiva ediyor. Kitapta yer alan röportajlardan bir kısmı daha önce herhangi bir dergi yahut gazete sayfalarında yer almamış, ilk olarak bu kitapta okurmasına çıkmıştır. Meselâ bunlardan biri Melih Cevdet Anday'la yapılan röportajdır. Bu

35 Mustafa Ruhi Şirin, *Çocuğa Adanmış Konuşmalar*, İstanbul: İz Yayıncılık, 1998, 150 s.

36 Oktay Akbal, *Şairler ve Ben*, İstanbul: Çağdaş Yayıncılık, 1999, 232 s.

37 Behçet Necatigil, *Düzyazilar-II*, İstanbul: Yapı Kredi Yayıncılık, 1999, 311 s.

38 Hikmet Altunkaynak, *Yeni Binyılın Edebiyatçıları/Söyleşiler*, İstanbul: Can Yayıncılık, 2000, 237 s.

söyleşi, Melih Cevdet'in edebiyat felsefesi ve edebiyat sosyolojisi konularına da değindiği kısa bir röportajdır. Yine ilk defa bu kitapta yer alanlar arasında Berin Nadi ile yapılan röportaj ilgi çekicidir. Celal Sahir Erozan'ın kızı olan Berin Nadi, babasıyla alakalı o güne kadar bilinmeyen birtakım hususiyetleri dile getirmiştir. Bununla beraber kitapta, daha önce yayımlanan röportajların hangi dergi ve gazetedede yayımlandığına dair herhangi bir künne bilgisi verilmemiş, sadece röportajların sonuna muhtemelen yapıldığı yılı gösteren tarihler konu-nulmuştur. Kitabın sonuna bir de "Adlar Dizini" ilâve edilmiştir. Kitapta kendi-leriyle röportaj yapılan şahıslar şunlardır:

Melih Cevdet Anday, Berin Nadi, Tahsin Yücel, Buket Uzuner, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Memet Fuat, Bülent Ecevit, Hasan Bülent Kahraman, Meral Ataç, Zülfü Livaneli, Neşe Yaşın, Erdal Öz, Zeynep Aliye, İşıl Özgentürk, Necati Tosuner, Vedat Günyol, Fakir Baykurt, Demirtaş Ceyhun, Yıldırım Keskin, Kemal Özer, Yüksel Pazarkaya, Sulhi Dölek, Feyza Hepçilingirler, Mahmut Alptekin, Yıldız Sertel, Eray Canberk, İnci Asena, Ayşe Kulin, Enver Ercan, Estreye Seval, Aziz Nesin, Şükran Kurdakul, Bekir Yıldız, Ümit Kaftancıoğlu, Faruk Duman, Salih Nigâr Keramet, Mustafa Nihat Özön, Yaşar Nabi Nayır, Morgan, Andre-adis, Preston Hughes, Andre Clot, Nuri İyem, Fikret Otyam, Haslet Soyöz.

Mehmet Nuri Yardım, *Romancılar Konuşuyor*³⁹ adlı kitabında 54 romancı ile yaptığı ve daha önce çeşitli dergi ve gazetelerde yayınladığı röportajları bir araya getirmiştir. Fakat bu mülâkatlar dergi ve gazetelerde yayımlanan şekilde-riyle aynı değildir. Çünkü yaymlandığı şekliyle değil, yapıldığı şekliyle kitaba alınmışlardır. Dolayısıyla daha geniş ve daha doğaldırlar. Bu röportajlarda ken-dileriyle röportaj yapılan romancılar edebiyata nasıl başladıklarını, etkilendik-leri yahut takip ettikleri sanatkârları, sanat görüşlerini, diğer romancılar hak-kindaki düşüncelerini, hayat anlayışlarını, insana ve dünyaya bakışlarını ana hatlarıyla dile getirmiştirlerdir. Dolayısıyla bu röportajlar, söz konusu romancı-rin hem şahsi hem de edebî hayatlarının tanınmasına katkı sağlamaktadır. Rö-portajlar, mülâkat yapılan sanatkârların doğum tarihleri esas alınarak sıralan-mıştır. Baş taraflara sanatkârların birer fotoğrafıyla kısa hayat hikâyeleri konul-muştur. Kitapta, romancı olmadığı halde roman ve romancılar üzerine araştır-malar yapmış bazı şahsiyetlerle yapılan birkaç röportajın bulunduğu da be-lirtmek gerekir. Kendileriyle röportaj yapılan şahsiyetler sırayla şunlardır:

Rahim Tarım, Ergun Göze, Şerif Öztürk, Kemalettin Tuğcu, Samiha Ayverdi, Münevver Ayaşlı, İsmet Bozdağı, Cahit Uçuk, Orhan Kemal, Peride Celal, Tarık Buğra, Vecdi Büren, Cengiz Dağcı, Faik Baysal, Necati Cumalı, Yaşar Kemal, Ok-tay Akbal, Cengiz Aytmatov, Bahaddin Özkişi, Muzaffer Buyrukçu, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Hekimoğlu İsmail, Ahmet Yılmaz Boyunağa, Gültén Dayrı-oğlu, Tahir Kutsi Makal, Üstün İnanç, Afet Ilgaz, Anar Resulzade, Cahit Zarifoğ-

39 Mehmet Nuri Yardım, *Romancılar Konuşuyor*, İstanbul: Kakanüs Yayınları, 2000, 296 s.

lu, Ahmet Günbay Yıldız, Mehmet Niyazi, Sevinç Çöküm, Sabahat Emir, Alev Alathlı, Sadettin Kaplan, Yavuz Bahadıroğlu, Mustafa Miyasoğlu, Yahya Akengin, Rıza Hekim, Duralı Yılmaz, Selim İleri, Hasan Kayihan, Özkan Yalçın, Ali Erkan Kavaklı, Şerif Benekçi, Muhterem Yüceyılmaz, Melda Onuralp, İslâm Yaşar, A. Vahap Akbaş, Hüseyin Emin Öztürk, Erol Göksu, Yılmaz Erdoğan, Hurşit İlbeysi, Fatih Andı.

Mehmet Nuri Yardım'ın hazırladığı bir başka eser de *Kelâm ve Kalem-Konuşmalar*⁴⁰ adını taşımaktadır. Yazar, bu eserinde çeşitli bilim adamı, mütefekkir ve sanatkârlarla 1985-2001 yılları arasında yaptığı ve ağırlıklı olarak edebî konuları içeren toplam 35 röportajını bir araya toplamıştır. “Ön Söz”de, daha evvel gazete ve dergilerde yayımlamış olduğu bu röportajları kitaplaştırırken muhtelif sebeplerle çıkarmak mecburiyetinde kaldığı bazı bölümleri de ilâve ettiğini söyleyen Mehmet Nuri Yardım, istifadeyi kolaylaştırmak için kitabın sonuna geniş bir isimler indeksi eklemiştir. Her röportajın başında muhatabının fotoğrafıyla kısa bir biyografisini de veren yazar, mülâkat yaptığı şahısları kitabında söyle sıralamıştır:

Hakkı İbrahimhakkıoğlu, Şefik Can, Ferit Ragıp Tuncor, Taha Toros, Abdülkadir Karahan, Mehmet Kaplan, İzmet Bozdağ, Kemal Pınarcı, Ahmet Kabaklı, Ömer Faruk Akün, Osman Akkuşak, Nejat Muallimoğlu, Orhan Okay, Fethi Neklevi, Mahmut Kaşgarlı, Mertol Tulum, Muhammed Harb, Osman Fikri Sertkaya, Mustafa Miyasoğlu, Talat Tekin, Abdullah Uçman, Enis Batur, Mustafa Ruhi Şirin, Emin Kalay, Alemdar Yalçın, Âlim Kahraman, Sait Başer, Nazan Bekiroğlu, Ahmet Attilâ Şentürk, Ömer Lekesiz, Metin Celâl, Rahim Tarım, M. A. Yekta Saraç, Ali Çolak, Cüneyt Okay.

Kaan Özkan, bir yıla yakın bir süre içinde Tahsin Yücel'le uzun soluklu ve hacimli 7 röportaj yapmış ve bu röportajları *Görünmez Adam: Tahsin Yücel Kitabı*⁴¹ adı altında bir araya getirmiştir. Tahsin Yücel'in bütünüyle olmasa bile çocukluğundan itibaren yaşam öyküsüyle başlayan bu röportajlar ağırlıklı olarak yazarın eserleri etrafında şekillenmiştir. Çünkü Kaan Özkan'ın Tahsin Yücel'e yönelik sorular, yazarın yayınladığı kitaplar ve bunların çatıldığı sorular üzerinde yoğunlaşmış ve muhatabını o güne kadar yazdığı eserleri yeniden sorgulayıp değerlendirmeye yönlendirmiştir. Konuşmaların akışı içinde yeri geldikçe başka konular ve aktüel olaylar da söz konusu edilmiştir. Bu röportajlarda eserin mi yaşamı yoksa yaşamın mı eseri doğurduğu konusunda zaman zaman kararsızlığa düşmüş olsa da yaşamını eserleriyle örtüştürmeyi gaye edinmiş bir yazar olan Tahsin Yücel, daha çok eserleri etrafında şekillenen bu

40 Mehmet Nuri Yardım, *Kelâm ve Kalem: Konuşmalar*, İstanbul: Perşembe Kitapları, İstanbul, 2001, 315 s.

41 Kaan Özkan, *Görünmez Adam: Tahsin Yücel Kitabı*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2001, 357 s.

röportajlara yaşam öyküsünün büyük bir bölümünü de yansımıştır. Kitabın sonuna istifadeyi kolaylaştırmak amacıyla bir indeks konulmuş, yazarın eserlerinin listesi verilmiş ve geniş bir fotoğraf albümü eklenmiştir.

Tahsin Yücel'le yapılan röportajlardan oluşan bir başka eser de Feridun Andaç tarafından hazırlanmıştır. *Sözcüklerin Diliyle Konuşmak-Tahsin Yücel ile Yiiz Yüze*⁴² adlı bu kitap, Tahsin Yücel'in "Yazar ve Yapımı" başlıklı kısa fakat ilginç bir yazısıyla başlar ve Feridun Andaç'ın eseri hazırlarken hangi düşünenden hareket ettiğini, eserin hazırlanmasında kimlerin katkı sağladığını ifade eden "Bir yazın ve düşün insanının aynasında durmak" öndeğiyle devam eder. Tahsin Yücel'i tanıma ve okurla tanıtırma amacıyla yapılan çeşitli söyleşiler, kitabın hazırlayıcısı tarafından "Yazın Coğrafyasının Oluşması", "Öykülerin Dünyasından", "Roman Yazmak, Romanı Düşünmek", "Bir Başka Kıyıdan: Denemecimin Sözleri", "Eleştirel Söylemin Dili", "Dilin Rengi, Dilcinin Sözü", "Öteki Ses: Çeviri Yolu" başlıkları altında sınıflandırılmıştır. Bu tasnif kitaba hem bütünlük kazandırmış hem de Tahsin Yücel'in edebiyat, öykü, roman, deneme, eleştiri, dil ve çeviri hakkındaki görüşlerine ulaşmada okura kolaylık sağlamıştır. Kitabın ana eksenini oluşturan söyleşilerden başka, Tahsin Yücel hakkında yayımlanmış birkaç önemli yazı "Seçme Metinler"; yazarın öykü, roman, deneme, eleştiri, dilbilim ve çeviri alanındaki eserlerinden tadımlık birer parça da "Tahsin Yücel'den Seçmeler" başlıkları altında kitaba ilâve edilmiştir. Dolayısıyla yazarın kendisiyle yapılan söyleşilerde ortaya koyduğu çeşitli görüşleri, kendi yapıtlarına ne kadar ve nasıl yansittığını görmek bakımından yararlı olmuştur. Ayrıca kitabın sonuna eklenen "Yaşam Öyküsü", "Kaynakça" ve "Albüm"ü de eseri zenginleştiren diğer tasarıflar olarak anmak gereklidir.

Öztürk Emiroğlu'nun *Hisar'da Kültür ve Sanat Konuşmaları*⁴³ adıyla hazırladığı kitabı, çoğunuğu Osman Fehmi Özçelik tarafından çeşitli fikir ve sanat adamlığıyla yapılmış ve tamamı 1950-1980 yılları arasında *Hisar* dergisinde yayımlanmış röportajlardan oluşmaktadır. Ağırlık noktasını edebî konuların oluşturduğu bu röportajlar, dergideki yayın sırasına göre kronolojik olarak tasnif edilmiştir. Fakat aynı kişilerle yapılmış birden fazla konuşma, hazırlayıcının da "Ön Söz"de ifade ettiği gibi meselâ 1960-1975 yılları arasındaki çalkantılı dönemde yaşanan olayların aynı kişiyi nasıl etkilediğini ve dünya görüşündeki değişimlerin vücuda getirdiğini bizzat konuşmacının kendi lisanından öğrenmek amacıyla arka arkaya dizilmiştir. Kitapta yer alan konuşmalardan biri radyoda, biri de televizyonda yapılmıştır. Radyoda yapılan konuşmanın edebiyat tarihimize açısından önemli bir özelliği vardır. Zira bir edebî topluluğun ma-

42 *Sözcüklerin Diliyle Konuşmak: Tahsin Yücel ile Yiiz Yüze*, Feridun Andaç (hz.), İstanbul: Dünya Yayıncılık, 2003, 344 s.

43 Öztürk Emiroğlu, *Hisar'da Kültür ve Sanat Konuşmaları*, Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayımları, 2001, 334 s.

nifestosu, Türk edebiyatında ilk defa -topluluk üyelerinin de hazır bulunduğu bu radyo programında ilân edilmiştir. *Hisar* dergisinde yayımlanan ve sonrasında bibliyografik künnyelerinin de yer aldığı bu röportajlar, kitaptaki sıraya göre şu şahıslarla yapılmıştır:

Turgut Özakman, Ahmet Muhip Diranas, Cahit Külebi, Memduh Şevket Esendal, Cahit Sıtkı Tarancı, Şinasi Özdenoğlu, Selahattin Batu, Umran Nazif, Sabahattin Teoman, Suut Kemal Yetkin, Oktay Akbal, M. Sami Onat, Haldun Taner, Mithat Cemal Kuntay, Orhan Hançerlioğlu, Peyami Safa, Mehmet Kaplan, Nurullah Ataç, Cahit Tanyol, Ahmet Hamdi Tanpınar, Tarık Buğra, Behçet Necatigil, Sabahattin Kudret Aksal, Behçet Kemal Çağlar, Ziya Osman Saba, Abdülhak Şinasi Hisar, Necati Cumalı, Gültén Akin, Ümit Yaşar Oğuzcan, Cahit Öztelli, Orhan Asena, Ayhan Hümalp, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Tahsin Bangoğlu, Mehmet Çınarlı, Munis Faik Ozansoy, Ali Ulvi Elöve, Müfide Koryürek, Servet Asya, Emine Işınsu, Münevver Ayaşlı, Şevket Bulut, Rasim Özdenören.

Zeynep Aliye'nin hazırladığı *Yüz Yüze Edebiyat/Söyleşiler⁴⁴* adlı eser, kapağında her ne kadar "Söyleşi" yazıyor olsa da alışılmış söyleşi türünden biraz farklılık gösteriyor. Çünkü Zeynep Aliye, kitabına konu ettiği 28 edebî simanın bir kısmıyla "yüz yüze" görüşmediği gibi herhangi bir temas da kurmamıştır. Bu yüzden onların hayatları ve eserleri hakkında çeşitli kaynaklardan yararlanarak derli toplu bilgiler vermekle yetinmiştir. Yüz yüze görüştüğü edebiyatçıların hayatı ve eserleri konusunda da öncelikle okuyucuya bilgi bakımından hazırlayan yazar, muhatabına, "her edebiyatçının kitaplarının dışında bir sosyal yaşamı olduğunu, insanlara, olaylara, makro ölçekte dünyaya kendine özgü bir bakışla yaklaşlığını bilerek özel sayılabilen sorular" da yöneltmiş, onu "kitaplarının dışında canlı yaşamın içindeki kimliğiyle de okuyucuya tanıtmayı" amaçlamıştır. Dolayısıyla her edebiyatçuya aynı sorular yöneltmemiş, muhataba göre değişen, önceden kurgulanmış özel sorular sorulmuştur. Her ne kadar adıyla tezat oluşturacak şekilde röportaj yapılan sanatkâr ve bilim adamlarının çoğuyla yüz yüze görüşülmemişse de edebî röportaj türü içinde yer alan bu kitapta kendileriyle röportaj yapılan şahıslar sırayla sunlardır:

Sabahattin Ali, Suat Derviş, Sait Faik, Ayla Kutlu, Attilâ İlhan, Vedat Günyol, Erendiz Atasü, Turgut Özakman, Gürsel Aytaç, İlhan Berk, Salâh Birsel, Sevgi Özel, Ataol Behramoğlu, Sevgi Soysal, Orhan Koloğlu, Mehmet H. Doğan, Tarık Dursun K., Şükran Kurdakul, Erdal Öz, Alpay Kabacalı, Muzaffer Uyguner, Melisa Gürpınar, Güven Turan, Kemal Bekir, Erhan Bener, Öner Yağcı, Orhan Duru, Üstün Akmen.

Adnan Benk'in kaleme aldığı *Çağdaş Eleştiri-Söyleşiler Yazilar⁴⁵* başlıklı kitap, yazarın *Çağdaş Eleştiri* dergisini yönettiği 1982-1985 yılları arasında kendisinin yönlendirdiği söyleşilerle bu dergide yayımlanmış yazılarından oluşmak-

44 Zeynep Aliye, *Yüz Yüze Edebiyat/Söyleşiler*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2001, 371 s.

45 Adnan Benk, *Çağdaş Eleştiri-Söyleşiler-Yazilar*, İstanbul: Doğan Kitap, 2001, 417 s.

tadır. Kitabı yayına hazırlayan Mehmet Rifat, söyleşileri belli konular çerçevesinde tasnif etmiş, yazıları da yayımlanış tarihlerine göre kronolojik olarak sıralamıştır. Roman, şiir, dil, felsefe, resim, müzik ve mimarlık konularının ele alındığı ve tartışıldığı söyleşilerin en karakteristik özelliği, edebiyat, sanat ve fikir eserlerini kavramak ve yorumlamak için söz konusu eserleri vücuda getirenlerin toplum hayatı içindeki kimliklerini ve yaşayış biçimlerini sorgulamak yerine çeşitli yöntemlerle doğrudan doğruya eserlerin çözümlemesi gerektiği üzerinde birleşmeleridir. Söyleşilerin akışı içinde bu çözümleyici yaklaşımın temel kural ve kavramlarının geniş okuyucu kitlelerinin anlayabilecekleri bir üslûpla örneklendirilerek verilmiş olduğunu da belirtmek gerekir. Kitabın ağırlığını bu söyleşiler oluşturmaktadır. 377. sayfadan itibaren başlayan "Yazilar" kısmında Adnan Benk'in 5 adet eleştiri yazısı vardır. Okuyucuya kolaylık sağlamak için kitabın sonuna bir de "Özel Adlar Dizini" eklenmiştir.

Selim İleri, Attilâ İlhan'ın yaşam öyküsünü, siyasi ve edebî faaliyetlerini bütünüyle kapsayacak şekilde yaptığı röportajları *Nâm-ı Diğer Kaptan "Attilâ İlhan"ı Dinledim*⁴⁶ adıyla kitaplaştırmıştır. Bu kitap, Attilâ İlhan'ı neredeyse başka hiçbir kaynağı gerek duymadan hayatının bütün ayrıntılarına kadar tanımaktadır. Attilâ İlhan'ın özellikle millî değerler etrafındaki tartışmacı kimliği, kitabın ağırlık noktasını oluşturmaktadır. Nitekim Selim İleri, muhatabının daha çok cumhuriyet ruhu çerçevesinde ulusal değerlerle olan bağıni ön plana çıkarıcı sorular yöneltmiştir. Bununla beraber genel olarak edebiyat ve özel olarak da şiir ve roman, röportajlarda bazen münhasıran bazen de konuşmaların akışı içinde varlığını hep sürdürmüştür. Kitabın sonuna Attilâ İlhan'ın ve yakın çevresinin fotoğraflarından oluşan geniş bir albüm konulmuş ve eser görsel yönden de zenginleştirilmiştir.

Attilâ İlhan'la yapılan röportajlardan oluşan bir başka eser de Belgin Sarmaşık tarafından hazırlanmıştır. *Açtırma Kutuyu*⁴⁷ adlı bu kitap, Attilâ İlhan'ın kaldığı anketlere ve edebiyat başta olmak üzere siyasi ve sosyal meselelere dair kendisiyle yapılan röportajlara verdiği cevaplardan oluşmaktadır. Bu cevaplar edebiyat tarihimiz açısından elbette önemlidir. Ancak eserin dikkat çeken bir yanı daha vardır. O da bu röportajların, yapıldığı ortamın atmosferi içinde ve rilmesi ve esere belgesel bir hava kazandırılmış olmasıdır. Bu röportajlar, yapıldığı sıralarda sık sık polemiklere ve tartışmalara sebep olmuştur. Belgin Sarmaşık, eseri hazırlarken tartışma yaratılan röportajları, dönemin basınından tartışmaya katılan yazarlardan seçtiği yazılarla bir arada yayımlamaya özen göstermiş, böylelikle hem mülâkatları yerli yerine oturtmuş, hem de okuyucuları bilgilendirmeyi amaçlamıştır.

46 Selim İleri, *Nâm-ı Diğer Kaptan "Attilâ İlhan"ı Dinledim*, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2002, 352 s.

47 Attilâ İlhan, *Açtırma Kutuyu: Röportajlar-1 (1946-1983)*, Belgin Sarmaşık (der.), Ankara: Bilgi Yayınevi, 2004, 411 s.

Rauf Mutluay'ın "Söylesiler-Denemeler" alt başlığını taşıyan *Sebiller Su Vermiyor*⁴⁸ adlı eseri, yazarın 1968-1978 yılları arasında *Cumhuriyet* gazetesinde yayımladığı edebî içerikli denemelerinden oluşmaktadır. Ancak kitabın başında yazarın *Hürriyet Gösteri*'de yayımladığı kendi kaleminden kısa bir yaşam öyküsü ile Doğan Hızlan'ın kendisiyle yaptığı ve yine aynı dergide yayımlanmış olan bir söyleşisi mevcuttur. Kitabın girişinde tek bir söyleşi olduğu halde "Söylesiler-Denemeler" alt başlığının konulması yanlışlık sebep olmaktadır. Bu yüzden söz konusu kitabı edebî röportaj türü içinde değerlendirmemek gereklidir.

Mehmet Yaşın'ın *Kozmopoetika/Yazilar, Söylesiler, Değiniler (1978-2001)*⁴⁹ adlı eseri, adından da anlaşılacağı üzere 1978-2001 yılları arasında yazdığı yazıların, değinilerin ve kendisiyle yapılan söyleşilerin yine kendi deyimiyle "nere-deyse tümünü derleyen" bir kitaptır. Dolayısıyla bu kitap hem edebî röportaj hem de deneme kategorisine girmektedir. Kitabın 207. ile 302. sayfaları arasında yer alan "Söylesiler" kısmında Mehmet Yaşın'la yapılmış 18 edebî röportaj vardır. Bu röportajlar, daha çok denemelerinde ele aldığı konular etrafında şekillenmiştir. Türkçe şiir, dil, azınlık edebiyatları, kozmopolit edebiyat geleneği, merkez-çevre kuramı gibi konu ve kavramlar örneklerle dile getirilmiş; Akdeniz havzasının özellikle Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs üçgenindeki şairler ve bu ülkelerin edebiyatlarındaki kimlik sorunları bahis konusu edilmiştir. Kitabın sonuna genişçe bir şahıs ve eser adları "Dizin'i de eklenmiştir.

Memet Fuat, *Konuşmalar*⁵⁰ adlı eserinde ellı yıllık yazarlık hayatı boyunca genellikle olumlu ama zaman zaman da olumsuz yaklaşım larla kişiliği, eylemleri, eserleri çerçevesinde kendisiyle yapılan röportajları bir araya getirmiştir. Kitapta toplam 83 konuşma ve soruşturma yer almaktadır. Bunlardan 18'i çeşitli konular üzerine açılan soruşturmala verdiği kısa cevaplardır. Kitapta yer alan 65 röportajın 26'sı yazarın eserleri etrafında şekillenmiş, kalan büyük çoğunluğu da kim olduğu, nasıl yaşadığı ve düşünceleriyle ilgili bilgi edinmek hatta bazen sırf tartışmak üzere yapılmış röportajlardır. Tamamı daha önce çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan bu konuşma ve soruşturmalar, Memet Fuat'a verilen yazılı sorulara kendisinin verdiği yazılı cevaplar şeklinde gerçekleşmiştir. Zira yazar, ön sözde ifade edildiği üzere yüz yüze yahut başka bir şekilde yapılan ve üzerinde bizzat kendisinin çalışıp son şeklini vermediği röportajları asla benimsememektedir.

Ece Ayhan'ın *Hay Hak! Söylesiler*⁵¹ adlı kitabı, şairin çeşitli sanatkârlarla yaptığı söyleşilerden oluşmaktadır. Bu eser, şairin 1993 yılında yine YKY tara-

48 Rauf Mutluay, *Sebiller Su Vermiyor/Söylesiler-Denemeler*, İstanbul: Yapı Kredi Yayımları, 2002, 412 s.

49 Mehmet Yaşın, *Kozmopoetika/Yazilar, Söylesiler, Değiniler (1978-2001)*, İstanbul: Yapı Kredi Yayımları, 2002, 352 s.

50 Memet Fuat, *Konuşmalar*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayımları, 2002, 475 s.

51 Ece Ayhan, *Hay Hak! Söylesiler*, İstanbul: Yapı Kredi Yayımları, 2002, 117 s.

findan yayımlanan *Şiirin Bir Altın Çağı* adlı kitabındaki "Soran: Ece Ayhan" başlıklı bölümün kitaplaştırılmış hâlidir. Ece Ayhan, toplam 35 söyleşinin yer aldığı kitabında bazı şairlerle birden fazla röportaj yapmıştır. Bu röportajlarda muhataplarına hayat, dünya, sanat, sanatçı, edebiyat ve siyaset konularında sorular yönelten Ece Ayhan, bazen bu soruların içinde bazen de ayrı olarak konuya dair kendi görüşlerini de dile getirmektedir. Ece Ayhan'ın bazlarıyla birden fazla röportaj yaptığı sanatkârlar kitaptaki sıraya göre şunlardır:

Cihat Burak, Ömer Uluç, Mehmet Gülcü, Komet, Fahri Aksoy, Cihat Özegenmen, Neşe Erdok, Orhan Taylan, Aydın Ülken, Yavuz Tanyeli, Zehra Say, "Saba Melikesi" Emel, Nevin Çökay, Tonguç Yaşar, Tan Oral, İlhan Usmanbaş, Atifet Usmanbaş, Suna Kan, Mesut İktu, Emin Fındikoğlu, Gülsen Tuncer, Sitare Ağaoğlu, Naki Turan Tekinsav.

Mehmet Tekin, Cemil Meriç'le yapılan ve daha önce çeşitli kitap, dergi ve gazetelerde yayımlanan röportajların bazlarını *Cemil Meriç ile Söyleşiler*⁵² başlıklı kitapta bir araya getirmiştir. Kitabin "Sunuș" kısmında Cemil Meriç'i nasıl tanıdığını, kendisi için neler ifade ettiğini ve bu kitabın ortaya çıkış serüvenini dile getiren Mehmet Tekin, kitapta yer alan 23 röportajı kronolojik olarak sıralamış ve her röportajın sonuna daha evvel yayılmışlığı süreli yayının bibliyografik kaynesini koymuştur. Ayrıca dergi ve gazetelerde başlıksız olarak yayımlanmış olan bazı röportajlara da içeriğten hareketle uygun başlıklar vermiştir. Türkiyenin yetişirdiği sayılı entelektüellerden olan Cemil Meriç, bu mülâkatlarda dil, edebiyat, siyaset, tarih, ahlâk, din gibi "kültürden irfana" çok geniş bir sahayı içine alan konular üzerinde devrine göre yeni ve çarpıcı görüşler ortaya koymuştur.

Mehmet Tekin tarafından hazırlanan *Peyami Safa ile Söyleşiler*⁵³ adlı bir başka röportaj kitabı ise "Söyleşiler", "Anketler" ve "Peyami Safa İçin Ne Dedi?" başlıklı üç bölüme ayrılmıştır. "Söyleşiler" başlığı altında Peyami Safa ile yapılmış ve daha evvel çeşitli dergi, gazete ve kitap sayfaları arasında kalmış 13 mülâkat bir araya getirilmiştir. Kültür, sanat, din, dil, edebiyat, gramer, biyografi, matbuat, Doğu-Batı, Türkçülük gibi birçok konuyu içine alan bu röportajlar, Peyami Safa'nın bu konulardaki düşüncelerini ortaya koymakla birlikte mülâkatların yapıldığı dönem (1920-1950) itibarıyle kamuoyunun ne gibi kaygı ve kavgalarla çalkalandığını da gözler önüne sermesi bakımından oldukça önemlidir. Dolayısıyla Peyami Safa'nın şahsi düşüncelerini yansitan bu röportajlar, aynı zamanda sosyal ve kültür tarihimiz açısından da kıymetli birer belge hükmündedir.

Tahsin Yıldırım'ın derlediği Ziya Osman Saba'nın çeşitli gazete ve dergilerde kalmış olan yazı, söyleşi ve mektuplarını da röportaj literatürü arasında zik-

52 Mehmet Tekin, *Cemil Meriç ile Söyleşiler*, İzmir: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2003, 269 s.

53 Mehmet Tekin, *Peyami Safa ile Söyleşiler*, İzmir: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2003, 142 s.

retmek gerekir. *Konuşanlar Bir Hüzüünle Sesinde*⁵⁴ başlıklı bu eser dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde düz yazıları, ikinci bölümde söyleşileri, üçüncü bölümde Yaşar Nabi Nayır ve Cevdet Kudret'e gönderdiği mektuplar ve dördüncü bölümde de şairi yakından tanıyan Yaşar Nabi Nayır, Behçet Necatigil ve Abdülhak Şinasi'nın onun ölümünden sonra yazdıkları yazılar yer almaktadır. Konumuz itibarıyle eserin bizi ilgilendiren tarafı Ziya Osman Saba'yla yapılan söyleşilerdir. Kitapta, çeşitli şahıslar tarafından yapılmış çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış ve yayımlanmış sırasına göre tasnif edilmiş 21 adet söyleşi mevcuttur. Bu söyleşilerde ağırlıklı olmak üzere Saba'nın kendi şiiri ile genel olarak Türk şiiri, şairler ve yazarlar konu edilmiştir. Bu röportajların edebiyat tarihimiz açısından belki de en kıymetli tarafı, Ziya Osman Saba'nın monografisine ve sanatına dair kendi lisanından çok kıymetli bilgiler ihtiva etmesidir.

Sermet Sami Uysal, 1954 yılında dönemin en ünlü edebiyatçılarıyla yaptığı ve *Cumhuriyet* gazetesinde "Eşlerine Göre Ediplerimiz" başlığı altında tefrika ettiği röportajları aynı adla kitaplaşmıştır.⁵⁵ Ancak Ruşen Eşref Ünaydin, Yaşar Nabi Nayır, Peride Celâl, Mükerrem Kâmil Su ve Halide Edip Adıvar'la yapılan röportajlar, ilk defa bu kitapta yer almaktadır. Bu röportajlarda okuyucular, yazarların eserlerini ne zaman, nerede ve kimin için kaleme aldıklarını; günlük yaşamlarındaki ve yazı yazarkenki birçok özelliklerini hem kendi hem de eşlerinin ağızlarından dinlerler. Meselâ Orhan Kemal'in çok iyi salata yaptığı, Oktay Rifat'ın mahir bir marangoz olduğu hatta evinde kullandığı masa, sandalye ve koltukları kendisinin yaptığı, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun ütü tamir ettiği gibi bazı hususî bilgileri bu röportajlardan öğrenmek mümkündür. Ayrıca 1954'te gazetedede tefrika edilirken çeşitli endişelerle çıkarılan bazı açıklamalarla sanatçılardan daha önce yayımlanmamış fotoğraflarını bulmak da mümkündür. Kitapta eşleriyle ve kendileriyle röportaj yapılan sanatkârlar sırasıyla şunlardır:

Reşat Nuri Güntekin, Refik Halid Karay, Peyami Safa, Faruk Nafiz Çamlıbel, Ercüment Ekrem Talû, Nurullah Ataç, Falih Rıfkı Atay, Yusuf Ziya Ortaç, Ahmet Kutsi Tercer, Orhan Kemal Öğütçü, Oktay Rifat Horozcu, Şükufe Nihal Başar, Halide Nusret Zorlutuna, Hüseyin Siret Özsever, Hasan Ali Yücel, Aka Gündüz, Ahmet Muhip Diranas, Ziya Osman Saba, Cevdet Kudret Solok, Bekir Sıtkı Kunt, Reşat Enis Aygen, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nurettin Artam, Ruşen Eşref Ünaydin, Yaşar Nabi Nayır, Peride Celâl, Mükerrem Kâmil Su, Halide Edip Adıvar.

Mustafa Armağan, Refik Ahmet Sevengil'in dönemin ünlü edebiyatçılarıyla yaptığı ve 1935 yılında "Her Gün Bir Ediple" başlığı altında *Kurun* gazetesinde

54 Ziya Osman Saba, *Konuşanlar Bir Hüzüünle Sesinde*, Tahsin Yıldırım (haz.), İstanbul: Alkım Yayınevi, 2004, 327 s.

55 Sermet Sami Uysal, *Eşlerine Göre Ediplerimiz*, İstanbul: L&M Yayımları, 2004, 400 s.

tefrika ettiği edebî röportajları yine aynı adla kitaplaştırmıştır.⁵⁶ Kitapta 19 röportaj vardır. Her röportajın başında kendisiyle röportaj yapılan edebiyatçının fotoğrafı ve kısa bir monografisi vardır. Mustafa Armağan, röportajları kitaplaştırırken hem yazım hatalarını tashih etmiş hem de kullanımından düşmüş kelimelerin yanına köşeli parantez içinde bugünkü karşılıklarını vererek metinleri daha kolay anlaşılır hale getirmiştir. Refik Ahmet bütün edebiyatçılara en büyük şairimizin ve romancımızın kimler olduğu, genç muharrirlerden kimleri beğendiği, edebiyatımızın inkişafını nasıl gördüğü, edebiyatta başarılı olmanın şartları, kaç yaşında olduğu, kaç eser yazdığını, içlerinde en çok hangisini bengendiği, çalışma hususyetlerinin olup olmadığı gibi ortak sorular yöneltmiştir. Kendileriyle röportaj yapılan edebiyatçılar sırasıyla şunlardır:

Hüseyin Rahmi Gürpınar, Reşat Nuri Güntekin, İbrahim Necmi Dilmen, Burhan Cahit Morkaya, Vâlâ Nurettin, Yaşar Nabi Nayır, Musahipzade Celâl, Mithat Cemal Kuntay, Faruk Nafiz Çamlıbel, Osman Cemal Kaygılı, Nurettin Artam, Hakkı Suha Gezgin, Sadri Ertem Etem, Agâh Sırı Levend, İlhami Bekir Tez, Cevdet Kudret Solok, Ömer Bedreddin Uşaklı, Ercüment Ekrem Talû, Etem İzzet Benice.

Seval Şahin Gümüş, Berna Moran'ın çeşitli dergilerde yayımlanmış fakat kitaplara girmemiş makaleleriyle katıldığı edebî soruşturmaları ve kendisiyle yapılan röportajları *Edebiyat Üzerine Makaleler/Röportajlar*⁵⁷ adıyla kitaplaştırmıştır. “Makaleler” ve “Soruşturmalar/Röportajlar” olmak üzere iki kısımda tasnif edilen kitabın sonunda Berna Moran’la yapılmış 5 röportaj mevcuttur. Birincisinde “Bilimsel Eleştiri” gibi bir deyimin yanlış ve yaniltıcı olduğu üzerinde duran yazar, diğerler röportajlarında tipki yazlarında olduğu gibi romanın kesin kuralları reddeden farklı örneklerle dolu bir tür olduğu, Anadolu romanlarında “eylem ögesi”nin ağır bastığı, kendisinin bir Türk romanı adamı olmadığı gibi hususları dile getirmektedir. Röportajlarından birinde de “Türk Romanına Eleştirel Bakış” adlı eserini çeşitli yönleriyle anlatmaktadır.

Samiha Ayverdi, 1940-1948 yılları arasında, kendisini ziyarete gelen ve aralarında Mehmet Ali Aynî, Salih Zeki, Ömer Rıza Doğrul, Necip Fazıl Kısakürek, Behçet Yazar, Enis Behiç Koryürek, Safiye Erol ve Burhan Toprak gibi fikir ve sanat adamları bulunan birçok kişiyle evinde yaptığı sohbetleri sonradan birer röportaj şeklinde kaydetmiş ve bu röportajlar Kubbealtı Neşriyatı tarafından *Mülâkatlar*⁵⁸ adıyla yayımlanmıştır. Bu eser, önceden belirlenmiş bir konu üzerine yapılan röportajları ihtiva etmediği için son derece sıcak, samimî ve doğaldır. Adeta bir gizli kamera çekimi yapılmış gibidir.

56 Refik Ahmet Sevengil, *Her Gün Bir Edip*, Mustafa Armağan (haz.), İstanbul: L&M Yayınları, 2004, 124 s.

57 Berna Moran, *Edebiyat Üzerine Makaleler/Röportajlar*, Seval Şahin Gümüş (haz.), İstanbul: İletişim Yayıncılık, 2004, 205 s.

58 Samiha Ayverdi, *Mülâkatlar*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2005, 367 s.

Belki de teknik olarak bizim edebiyatımızda ilk olan bu röportajların ana konusunu, Ayverdi'nin romanları teşkil eder. Bununla beraber dinî, ahlâkî, tasavvûfî konular, dil, sanat, kültür ve kimlik meseleleri de hayli yer tutmaktadır. Onun romanları, millî ve ahlâkî değerlerimizi son derece güzel işlenmiş bir Türkçe ile konu edinmesi bakımından döneminde olduğu kadar bugün de önemini korumakta ve yazara olan ilgiyi canlı tutmaktadır. Mülâkatların takdim yazısından anladığımıza göre, eserin ham hali, yazının el yazısıyla tutulmuş beş defterden oluşmuştur. Bu defterler Mustafa Fayda ve Semanur A. Fayda tarafından yayına hazırlanmış ve dipnotlarla zenginleştirilmiştir.

Seçilmiş "Edebî Röportaj" Kaynakçası

- "A. Kadir ile Söyleşi", Şaban Baltacıoğlu, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1983, sy. 28, s. 8-9.
- "A. Kadir'le Bir Konuşma", Ataol Behramoğlu, *Militan*, Mart 1976, sy. 15, s. 21-33.
- "A. Kadir'le", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Nisan 1970, sy. 751, s. 11.
- "Abdullah Rıza Ergüven Anlatıyor", Osman Nuri Yardım, *Varlık*, Ocak 1979, sy. 856, s. 14-15.
- "Abdullah Uçman ile Sohbet: Edebiyatımızda Şiir ve Düşünce...", *Dergâh*, Mart 1996, sy. 73, s. 12-14, 22.
- "Abdülhak Şinası Hisar Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Eylül 1955, sy. 422, s. 7.
- "Abdülhak Şinası Hisar Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, Ekim 1955, sy. 423, s. 7.
- "Abdülhak Şinası Hisar: Eski İstanbul'u Konuşturan Adam", Kenan Harun, *Yirminci Asır*, 13 Aralık 1952, sy. 18, s. 6.
- "Abdülhak Şinası Hisar'la Bir Konuşma", *Varlık*, Temmuz 1952, sy. 384, s. 6.
- "Adalet Ağaoğlu ile 'Hayır...' Derken", Nurdan Arca, *Milliyet Sanat*, 15 Ocak 1988, sy. 182, s. 20-21.
- "Adalet Ağaoğlu ile Sesin Yankılarının Romanı 'Ruh Üşümesi' Üzerine", Filiz Aygündüz, *Milliyet Sanat*, 15 Aralık 1999, sy. 470, s. 30-31.
- "Adalet Ağaoğlu ile Söyleşi: Roman Asla Bitmez", *Kitaplık*, Ekim 1993, sy. 2, s. 9.
- "Adalet Ağaoğlu ile Söyleşi", *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 73-75.
- "Adalet Ağaoğlu ve Gece Hayatım", Berran Ersan, *Nokta*, Eylül 1992, sy. 20-26 s. 84-86.
- "Adalet Ağaoğlu Yanıtladı", Selim İleri, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1984, sy. 41, s. 12-16.
- "Adalet Ağaoğlu: Kendimizi Kendimizden Sakınıyoruz", Sefa Kaplan, *Nokta*, 10 Şubat 1991, sy. 6, s. 84-85.
- "Adalet Ağaoğlu: Yaşam Öyküsü", *Türkiye Yazılıarı*, Ağustos 1977, sy. 5, s. 21-27.
- "Adalet Ağaoğlu'na Beş Soru", Salim Şengil, *Dost*, Ocak 1966, sy. 15, s. 6-7.
- "Adnan Ardağı ile", M. Ünal, *Varlık*, 1 Nisan 1963, sy. 595, s. 7.
- "Adnan Binyazar Anlatıyor", Mehmet Bayrak, *Varlık*, Şubat 1974, sy. 797, s. 10-11.
- "Adnan Binyazar", Mehmet Seyda, *Varlık*, 1 Ocak 1983, sy. 905, s. 39.
- "Adnan Özer ile 80'li Yıllar ve Şiiri Üstüne", Cezmi Ersöz, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1990, sy. 113, s. 52-54.
- "Adnan Özer ve Orhan Alkaya ile Söyleşi", Enver Ercan, *Varlık*, Mart 1992, sy. 1014, s. 47-49.

- "Adnan Özyalçiner: Cambazlar Yaşayacak", Şule Türcan, *Varlık*, Haziran 1991, sy. 1005, s. 21.
- "Adnan Özyalçiner'in İstanbul Öyküleri: Söyleşi", Tuncer Uçarol, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1991, sy. 133, s. 46-47.
- "Adnan Özyalçiner'le", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Nisan 1962, sy. 572, s. 8.
- "Adnan Saygun Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Ocak 1960, sy. 517, s. 7.
- "Adnan Yazar *Unutmak Suları'nı Anlatıyor", Dilek Hattatoglu, Varlık*, 1 Mart 1982, sy. 894, s. 43.
- "Adonis ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Şubat 1995, sy. 1049, s. 4-6.
- "Afet Ilgaz: Neyi Anlattığım Değil, Nasıl Anlattığım Önemlidir", *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1982, sy. 19, s. 9-10.
- "Afet Ilgaz: Yeni Bir Kadın İmaji Çizmek İstiyorum", Defne Ilgaz, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1988, sy. 86, s. 20-23.
- "Afşar Timuçin ile *Kıylar Durunca Üstüne Bir Konuşma", Yazko Edebiyat*, Mayıs 1983, sy. 31, s. 136-140.
- "Ahmet Altan: Bir İnsanı En İyi Sevişirken Tanıyalırız", *Varlık*, Mart 1991, sy. 1002, s. 54.
- "Ahmet Altan'la Söyleşi: Bu Ödül Farklı", Filiz Aygündüz, *Milliyet Sanat*, 15 Temmuz 1999, sy. 460, s. 19-20.
- "Ahmet Arif'le Bir Konuşma", Nihat Behram, *Militan*, Şubat 1975, sy. 2, s. 11-14.
- "Ahmet Arif'le", Tahir Abacı, *Varlık*, 1 Temmuz 2000, sy. 1114, s. 38-40.
- "Ahmet Bican Ercilasun ile Mülâkat", Tülin Deniz, *Töre*, Haziran 1982, sy. 133, s. 17-24.
- "Ahmet Çakmak'a Sorular: Şiirin İçinden", Serhan Sözdinler, *Evrensel Kültür*, Mart 2000, sy. 99, s. 51.
- "Ahmet Erkan ile Söyleşi", İlhan Bilecik, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1983, sy. 26, s. 9-10.
- "Ahmet Erkan'la Söyleşi: Şiirin Tek Kaynağı Hayattır", *Papirüs*, 1998, sy. 12, s. 43-45.
- "Ahmet Hamdi Tanpınar Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Ekim 1960, sy. 536, s. 6.
- "Ahmet Hamdi Tanpınar Anlatıyor", *Varlık*, Aralık 1951, sy. 377, s. 5-7.
- "Ahmet Hamdi Tanpınar Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Ağustos 1955, sy. 421, s. 6-7.
- "Ahmet Hamdi Tanpınar Diyor ki", Olcayto, *Hafıza*, 15 Temmuz 1959, sy. 29, s. 9 ve 25.
- "Ahmet Hamdi Tanpınar'la Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Aralık 1950, sy. 365, s. 4.
- "Ahmet Hamdi Tanpınar'la Konuştum", Şahap Sıkıcı Eren, *Varlık*, 1 Şubat 1947, sy. 319, s. 4-5.
- "Ahmet Hamdi Tanpınar", Mustafa Baydar, *Hayat*, 26 Temmuz 1957, sy. 42, s. 22.
- "Ahmet Haşim Bey Edebiyatımız Hakkında Ne Diyor?", Kenan Hulusi, *Muhit*, Mayıs 1930, sy. 19, s. 8-9.
- "Ahmet Kutsi Tecer Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Ekim 1955, sy. 423, s. 6.
- "Ahmet Kutsi Tecer'le", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Nisan 1963, sy. 596, s. 8.
- "Ahmet Muhip Diranas'la Söyleşi: Unutulmuş Yazilar", Reşit İmrähör, *Kitaplık*, Mart-Nisan 1995, sy. 14, s. 14 (*Milliyet Sanat*'tan).
- "Ahmet Muhip Dranas ile", Behçet Kemal Çağlar, *Yücel*, Ağustos 1941, sy. 78, s. 246-248.
- "Ahmet Muhip Dranas'la Konuşma", Muazzez Menemencioğlu, *Çağrı*, Ocak 1959, sy. 13, s. 4-16.

- "Ahmet Oktay'a Sorular", Selim İleri, *Yazko Edebiyat*, Temmuz 1982, sy. 21, s. 125-128.
- "Ahmet Oktay'la 'Ağıtlar ve Övgüler' Üzerine", Eytülsarmaşı, *Argos*, Aralık 1991, sy. 40, s. 127-128.
- "Ahmet Oktay'la Söyleşi", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1981, sy. 13, s. 7-8.
- "Ahmet Telli ile Söyleşi", Mustafa Sercan, *Varlık*, 1 Aralık 1985, sy. 939, s. 4-6.
- "Ahmet Ümit ile Söyleşi: Zaman Tünelinde Cinayet", Derviş Şentekin, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 21 Ocak 2000, sy. 2, s. 8-9.
- "Ahmet Ümit'le 'Agatha'nın Anahtarın' Üzerine", Burçak Özlüdil, *Cumhuriyet Kitap*, 15 Nisan 1999, sy. 478, s. 14-15.
- "Ahmet Ümit'le Söyleşi: Kitaplarım Sözlerimi Kanıtlayacaktır", Filiz Aygündüz, *Milliyet Sanat*, 15 Şubat 2000, sy. 474, s. 14-16.
- "Ahmet Yurdakul: Gerçek Dedigimiz Şey Azgelişmiş Bir Masaldır", Hüseyin Yurttaş, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1991, sy. 127, s. 44-46.
- "Akif Pirinççi ile Söyleşi: Bedenime Belki Ruhuma Asla", Fecir Alptekin, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 2 Haziran 2000, sy. 21, s. 12.
- "Alaattin Asma ile Konuşma", Güneş Akbeyaz, *Varlık*, Mart 1979, sy. 858, s. 11-12.
- "Albert Camus ile Bir Konuşma", Ergin Ertem, *Yenilik*, Kasım-Aralık 1957, sy. 61-62, s. 16-17.
- "Alberto Moravia ile Bir Konuşma", çev. Aydemir Gürgöze, *Yeditepe*, 1-15 Haziran 1959, sy. 5, s. 8-9.
- "Alev Alatlı ile Konuşma", Belkis İbrahimhakkıoğlu, *Türk Edebiyatı*, Nisan 1988, sy. 174, s. 55-56.
- "Alev Alatlı: Dünya Global Bir Köye Dönmedi ve Dönmeyecek", Esra Aydiner ve Ayşe Sevim Günay, *Merdiven*, 15 Nisan-15 Mayıs 2000, sy. 19, s. 22-27.
- "Alev Alatlı: Türk Romanında Fetret Devri", Belkis İbrahimhakkıoğlu, *Türk Edebiyatı*, Mart 1993, sy. 225, s. 36-37.
- "Ali Cengizkan ile Söyleşi", Hüseyin Atabaş, *Varlık Kitap Eki*, Kasım 2000, sy. 1118, s. 2-5.
- "Ali Günvar ile 80'li Yıllar ve Şiiri Üstüne", Cezmi Ersöz, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1990, sy. 110, s. 62-64.
- "Ali Özenç Çağlar'la Söyleşi: Bir Köyün Toplumsal Anatomisi", Giray Öz, *Cumhuriyet Kitap*, 18 Şubat 1999, sy. 470, s. 15.
- "Ali Püsküllüoğlu ile Söyleşi", Ramis Dara, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1983, sy. 29, s. 7-9.
- "Ali Püsküllüoğlu ile Söyleşi", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Haziran 1984, sy. 921, s. 40.
- "Ali Püsküllüoğlu: Türk Halk Öyküleri", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Ekim 1982, sy. 901, s. 50-51.
- "Ali Yüce ile Konuşma", Öner Kemal, *Yazko Edebiyat*, Şubat 1983, sy. 28, s. 132-135.
- "Ali Yüce: Yeditepe 1982 Şiir Ödülünu Kazanan *Halk Çağı*", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Mayıs 1982, sy. 896, s. 46-48.
- "Alper Aksoy: Kutlu Töre İsimli Romanıyla Üçüncü Olan Alper Aksoy'la Mülâkat", Bürhanettin Özbilici, *Töre*, Mart 1977, sy. 70, s. 38-42.
- "Alper Canığüz'le Söyleşi: Keşke Freud da Okusaydı", Derviş Şentekin, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 12 Mayıs 2000, sy. 18, s. 4.
- "Alphan Akgül ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Temmuz 2000, sy. 1114, s. 45-46.

- "Altan Yalçın: Romanın Eleştirel Bir İçeriği, Romancının Sinifsal Görüşü Olmalıdır", Zekai Muratçay, *Milliyet Sanat*, 7 Şubat 1978, sy. 118, s. 5.
- "Altay Öktem ile Söyleşi", *Varlık*, Ocak 1991, sy. 1000, s. 4.
- "Arad'la Söyleşi", *Yeditepe*, 7 Haziran 1983, sy. 445, s. 1-2.
- "Arif Coşkun'la Bir Konuşma", *Yeditepe*, Ocak 1967, sy. 129, s. 11.
- "Arif Damar ile Söyleşi", Esra Zeynep, *Varlık*, Mayıs 1991, sy. 1004, s. 35-37.
- "Arif Damar ile Söyleşi", Seyyit Nezir, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1983, sy. 33, s. 7-9.
- "Arif Damar ile Söyleşi", Seyyit Nezir, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1983, sy. 34, s. 7-9.
- "Arif Damar: Eksilmedi Bende Umutsuz Umut", Enver Ercan, *Varlık*, Aralık 1995, sy. 1059, s. 34.
- "Arif Damar'la Söyleşi: Eksilmedi Bendeki Umutsuz Umut", Arzu Dağlaroğlu ve Funda Yılmaz, *Evransel Kültür*, Ekim 2000, sy. 106, s. 16-19.
- "Arif Damar'la Söyleşi", Bedirhan Toprak, *Varlık*, 1 Ocak 1984, sy. 916, s. 8-9.
- "Arif Dino ile Aslı Yok Konuşma", Abidin Dino, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1985, sy. 61, s. 6-9.
- "Arif Muhteremoğlu ile Bir Konuşma", Enver Sipahioğlu, *Yedi Tepe*, Şubat 1964, sy. 94, s. 10,15.
- "Artun Ünsal ile 'Kâmil ile Meryem'e Dair" Üstüne, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1990, sy. 117, s. 27-29.
- "Artun Ünsal ile Söyleşi: Gündelikçi ile Odacının Romanı", Birsen Altiner, *Elele*, Ağustos 1990, sy. 8, s. 48-50.
- "Asaf Halet'le Söyleşi", Kemal Sülker, *Yazko Edebiyat*, Mart 1982, sy. 17, s. 64-71.
- "Asım Bezirci ile Bir Konuşma", Nurer Uğurlu, *Yeditepe*, 1-30 Haziran 1961, sy. 42, s. 4, 14.
- "Asım Bezirci ile Söyleşi: Şiirimizde Yeniler ve Yenilikler", Mustafa Sercan, *Varlık*, 1 Temmuz 1986, sy. 946, s. 10-14.
- "Asım Bezirci'yle Kiraz Zamanı", Adnan Özyalçiner, *Varlık*, Temmuz 1995, sy. 1054, s. 59.
- "Asım Bezirci", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Temmuz 1963, sy. 601, s. 7.
- "Âşık Veysel Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Ağustos 1959, sy. 508, s. 14.
- "Âşık Veysel'le Bir Konuşma", F. Halıcı, *Çağrı*, Nisan 1959, sy. 16, s. 8-9.
- "Ataç'la Şiir Konusunda Konuşu", İsmail Ali Sarar, *Ataç*, 15 Haziran 1962, sy. 2, s. 9-10.
- "Atao Behramoğlu ile Bir Konuşma", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Ocak 1983, sy. 27, s. 127-130.
- "Atao Behramoğlu ile Söyleşi", Kemal Özer, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1982, sy. 15, s. 5-7.
- "Atao Behramoğlu ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Nisan 1982, sy. 895, s. 37-38.
- "Atılgan Bayar ile Söyleşi", Sefa Kaplan, *Varlık*, Temmuz 1991, sy. 1006, s. 55-56.
- "Atilla Şentürk ile Osmanlı Şiiri Antolojisi Üzerine", Şafak Güneş, *Virgül*, Nisan 2000, sy. 29, s. 49-50.
- "Atilla Bırkıye ile Romanları ve Romancılığı Üstüne", Metin Celâl, *Cumhuriyet Kitap*, 19 Ağustos 1999, sy. 496, s. 3.
- "Attilâ İlhan 'Dersaadette Sabah Ezanları' Üstüne *Varlık'*ın Sorularını Yanıtlıyor", *Varlık*, Ağustos 1981, sy. 887, s. 6-7.
- "Attilâ İlhan ile Bir Söyleşi", Yaşar Aksoy, *Dönemeç*, Eylül 1982, sy. 62, s. 9-11.
- "Attilâ İlhan ile Her Şey Üstüne", Cüneyt Ayral, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1983, sy. 33, s. 36-50.

- "Attilâ İlhan ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru", Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 1-30 Haziran 1961, sy. 42, s. 9.
- "Attilâ İlhan ile Söyleşi", *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 80-82.
- "Attilâ İlhan ile: Roman Dedik", Hasan Bülent Kahraman, *Varlık*, Ağustos 1978, sy. 851, s. 24-26.
- "Attilâ İlhan: Yakın Geçmişimizin Diyalektini Yazıyorum", Tüles Hasdemir, *Ses*, 4 Haziran 1983, sy. 11, s. 36-37.
- "Attilâ İlhan'la Daldan Dala", Murat Çiftkaya ve Faruk Çakır, *Köprü*, Kasım 1989, sy. 140, s. 20-23.
- "Attilâ İlhan'la Konuşma", *Ataç*, Ağustos 1963, sy. 16, s. 18-19.
- "Attilâ İlhan'la Söyleşi: İyi Şartlardan Çıkanlar Palavra Edebiyatçıları", Filiz Aygündüz, *Milliyet Sanat*, 15 Nisan 2000, sy. 478, s. 26-29.
- "Attilâ İlhan'la Söyleşisi", *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1981, sy. 2, s. 46-47.
- "Attilâ İlhan'la Söyleşisi", *Milliyet Sanat*, Temmuz 1975, sy. 139, s. 3 ve 27.
- "Attilâ İlhan'la Söyleşisi", Mustafa Cem, *Yazko Edebiyat*, Aralık 1980, sy. 2, s. 84-86.
- "Attilâ İlhan'la", Hilmi Yavuz, *Varlık*, 1 Ekim 1972, sy. 781, s. 10-11.
- "Attilâ İlhan'la", M. Eroğlu, *Varlık*, Mart 1975, sy. 810, s. 12.
- "Ayhan Bozkurt ile Sokak Lâmbaları Üstüne", Kemal Ateş, *Varlık*, 1 Mart 1981, sy. 882, s. 15-16.
- "Ayhan Hünalp'e Beş Soru", *Dost*, Şubat 1963, sy. 23, s. 5-6.
- "Ayhan Hünalp'la Bir Konuşma", *Yeditepe*, Ocak 1965, sy. 105, s. 14.
- "Ayhan Hünalp'le 'Uzak Maviler' Üstüne Bir Söyleşisi", Adnan Özyalçiner, *Yazko Edebiyat*, Ağustos 1982, sy. 22, s. 122-124.
- "Ayla Kutlu ile Söyleşisi", *Varlık*, Temmuz 1991, sy. 1006, s. 18-19.
- "Aysel Özakin'la Söyleşisi", *Milliyet Sanat*, 30 Nisan 1979, sy. 321, s. 3.
- "Ayşe Kilimci ile", Kemal Ateş, *Varlık*, Temmuz 1976, sy. 826, s. 10.
- "Ayşegül Sarica Anlatıyor", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Şubat 1960, sy. 519, s. 8.
- "Aziz Behiç Serengil'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Mart 1950, sy. 356, s. 4.
- "Aziz Nesin Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Şubat 1959, sy. 495, s. 10.
- "Aziz Nesin ile Söyleşisi", Alaattin Bahçekapılı, *Varlık*, 1 Haziran 1982, sy. 898, s. 17-21.
- "Aziz Nesin ile Söyleşisi", Fahir Abacı, *Varlık*, 1 Ağustos 1982, sy. 899, s. 41-42.
- "Aziz Nesin: Şiirimi Yaşamın Tuğlalarından Örülüyorum", Feridun Andaç, *Gergedan*, Ekim 1988, sy. 20, s. 73-75.
- "Aziz Nesin'le Türk Aydını Üstüne Konuşma", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1986, sy. 64, s. 9-12.
- "Aziz Nesin'le", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Şubat 1970, sy. 749, s. 12-13.
- "Aziz Nesin'le", Behzat Ay, *Varlık*, Nisan 1976, sy. 823, s. 15.
- "Azra İnal Anlatıyor", İsmail Biret, *Varlık*, 1 Haziran 1958, sy. 479, s. 7.
- "Bahattin Karakoç ile Şiir Üzerine", Hüseyin Tunçer, *Ufuk Çizgisi*, Ocak 1991, sy. 15, s. 4-9.
- "Baki Suha Ediboğlu'ndan Anılar", Suat Efe, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1985, sy. 53, s. 18-20.
- "Baki Süha Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Ağustos 1956, sy. 435, s. 9.
- "Balaban'la", Dursun Akçam, *Varlık*, 1 Temmuz 1969, sy. 742, s. 7.

- "Barlas Özarkça ile Söyleşi", Ece Algan, *Varlık*, Kasım 1991, sy. 1010, s. 26-27.
- "Barlas Özarkça Kitaplarını Anlatıyor", Necati Göngör, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1992, sy. 136, s. 35-37.
- "Başaran Anlatıyor", *Varlık*, 1 Ekim 1956, sy. 439, s. 7.
- "Başaran ile Şirilleri Üzerine Söyleşi", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Ekim 1986, sy. 949, s. 24-25.
- "Başaran: Romanımda Belli Bir Dönemi ve Bir Yaşam Kesitini Verdim", *Milliyet Sanat*, 4 Haziran 1979, sy. 326, s. 8-9.
- "Bedri Rahmi Eyüboğlu Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Aralık 1955, sy. 425, s. 10-11.
- "Bedri Rahmi ile Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Nisan 1953, sy. 393, s. 6.
- "Behçet Aysan'la Şiirimiz Üstüne", Sennur Sezer, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1986, sy. 66, s. 23-25.
- "Behçet Kemal Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Mart 1959, sy. 498, s. 9-10.
- "Behçet Kemal Çağlar'la", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Haziran 1963, sy. 599, s. 7.
- "Behçet Kemal Çağlar'la", *Varlık*, 1 Aralık 1953, sy. 401, s. 10.
- "Behçet Necatigil 'Beni En Çok Dolduran, Doyuran Şair Oktay Rifat' Diyor", *Milliyet Sanat*, 3 Kasım 1972, sy. 6, s. 11.
- "Behçet Necatigil Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Haziran 1960, sy. 527, s. 4.
- "Behçet Necatigil Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Şubat 1956, sy. 427, s. 7.
- "Behçet Necatigil İle Almanya'da Bir Konuşma", Yüksel Pazarkaya, *Varlık*, 1 Mart 1973, sy. 786, s. 11.
- "Behçet Necatigil ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru", Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 1-30 Nisan 1961, sy. 40, s. 9, 15.
- "Behçet Necatigil'le Baş başa", Celâl Özcan, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1984, sy. 49, s. 10-13.
- "Behçet Necatigil'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Ağustos 1951, sy. 373, s. 6.
- "Behçet Necatigil'le Söyleşi: Necatigil'in Şiirlerinde Masal Temleri ve Motifleri", Tahir Alangu, *Yeni Dergi*, Ağustos 1966, sy. 23, s. 93-112.
- "Behçet Necatigil'e Sekiz Soru", Gönül Tekin, *Yelken*, 1959, sy. 35, s. 14-15, 25.
- "Behzat Ay ile", Kemal Ateş, *Varlık*, Ekim 1976, sy. 829, s. 14.
- "Bekir Sıtkı Erdoğan'la Konuşma", Ali Teoman, *Çağrı*, Şubat 1960, sy. 26, s. 22-24.
- "Bekir Sıtkı ile Bir Konuşma", *Varlık*, sy. 374, 1 Eylül 1951, s. 8-9.
- "Bekir Sıtkı Kunt Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Mayıs 1957, sy. 453, s. 8-9.
- "Bekir Yıldız ile Söyleşi", *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 92-93.
- "Bekir Yıldız: Darbe, Beni Çok Darbelemiş Bir Romandır", *Milliyet Sanat*, 15 Mayıs 1990, sy. 238, s. 30-31.
- "Bekir Yıldız: Mahşerin İnsanları", Adnan Özyalçiner, *Varlık*, 1 Mart 1983, sy. 906, s. 30-31.
- "Bekir Yıldız'la Söyleşi: Aile Savaşları Romanı Üzerine", Faruk Şüyün, *Varlık*, 1 Mart 1984, sy. 918, s. 14-15.
- "Bekir Yıldız", Mahmut Makal, *Varlık*, Şubat 1969, sy. 735, s. 9.
- "Berna Moran 'Türk Romanına Eleştirel Bakış'ı Anlatıyor", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1990, sy. 120, s. 9-11.
- "Berna Moran ile Roman Sanatı ve Eleştiri Üstüne", Murat Belge, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 25-27.

- “Berna Moran Yeni Yayımlanan Kitabını Anlattı”, Mürşit Balabanlılar, *Cumhuriyet Kitap*, 7 Eylül 1990, sy. 29, s. 6-7.
- “Bilge Karasu’nun ‘Gece’si Üzerine”, Füsün Akatlı ve Fatih Özgüven, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1985, sy. 55, s. 7-9.
- “Buket Uzuner’le Söyleşî”, Behçet Çelik, *Varlık*, Mart 1989, sy. 978, s. 28.
- “Burhan Günel ile”, Aysun Uğur, *Varlık*, Eylül 1976, sy. 828, s. 18.
- “Buyrukçu Dedi ki...”, Nurer Uğurlu, *Yeni Ufuklar*, 1961, sy. 111, s. 29-36.
- “Buyrukçu ile Her Pazartesi”, Necati Güngör, *Varlık*, 1 Eylül 1999, sy. 1104, s. 18-20.
- “Cahit Atay’la”, Aysel Alpsal, *Varlık*, 15 Eylül 1965, sy. 654, s. 10.
- “Cahit Irgat’la Söyleşî: 25. Sanat Yılında Cahit Irgat”, *Yeditepe*, Mayıs 1970, sy. 169, s. 6, 12.
- “Cahit Koytak ile Konuşma: Ruhun Haritaları”, *Dergâh*, Mart 1991, sy. 13, s. 3-6.
- “Cahit Külebi Anlatıyor”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Eylül 1959, sy. 510, s. 4.
- “Cahit Külebi ile Bir Konuşma”, Turgay Fişekçi, *Yazko Edebiyat*, Mayıs 1981, sy. 7, s. 130-132.
- “Cahit Külebi ile Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Şubat 1951, sy. 367, s. 8-9.
- “Cahit Külebi ile Bir Röportaj”, *Varlık*, 1 Ekim 1949, sy. 351, s. 4.
- “Cahit Külebi ile Söyleşî”, Celâl Ülgen, *Varlık*, 1 Haziran 1999, sy. 1101, s. 45-48.
- “Cahit Külebi İle”, Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Ekim 1969, sy. 745, s. 9.
- “Cahit Külebi ile”, Behzat Ay, *Varlık*, Şubat 1976, sy. 821, s. 6.
- “Cahit Külebi Üzerine Kürşat’la Söyleşî”, Vecihi Timuroğlu, *Varlık*, Haziran 1992, sy. 1017, s. 26-29.
- “Cahit Sıtkı Tarancı ile Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Mart 1951, sy. 368, s. 6.
- “Cahit Sıtkı: Kız Kardeşi Yıldız Köksal, Cahit Sıtkı’yı Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Ocak 1957, sy. 446, s. 10.
- “Cahit Tanyol’la Söyleşî”, *Varlık*, 1 Haziran 1990, sy. 993, s. 4.
- “Cahit Uçuk Kendini Tasavvufa Verdi”, *Hafta*, 22 Ekim 1954, sy. 265, s. 30, 33.
- “Cahit Uçuk: Ne Yaptımsa Mahmut Yesarı’yi Söyledemedim”, *Yarım Ay*, 15 Şubat 1937, sy. 49, s. 8-10.
- “Can Bahadır Yüce ile Söyleşî”, *Varlık*, 1 Temmuz 1999, sy. 1102, s. 6.
- “Can Yücel ile Söyleşî: Öbür Adı da Galileo Galilei”, Şahap Balcioğlu, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1983, sy. 30, s. 60-61.
- “Can Yücel ile Söyleşî”, Merve Erol, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1989, sy. 109, s. 16-20.
- “Can Yücel: Dünyaya Bir Çocuk Gibi Sade Bakıyorum”, Enver Ercan, *Gergedan*, Ekim 1988, sy. 20, s. 76-77.
- “Can Yücel: Şiir İnsanlığın Kurtuluşu Doğrultusunda Ölümcul Bir Denemedir”, Alpay Kabaklı, *Milliyet Sanat*, Ekim 1974, sy. 103, s. 16.
- “Can Yücel: Yaşamımı Benim En Güzel Şiirim”, Konur Ertop, *Varlık*, 1 Ekim 1999, sy. 1105, s. 44-46.
- “Can Yücel’le Söyleşî”, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1981, sy. 10, s. 6-8.
- “Celal Esat Arseven’le Bir Konuşma”, *Devlet Tiyatrosu*, Mart 1957, sy. 33, s. 2-6.
- “Celâl Sahir: Berin Nadi, Babası Celâl Sahir’i Anlatıyor”, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1983, sy. 33, s. 58-59.
- “Celil Oker’le Söyleşî”, Kürşat Oğuz, *Aktüel*, 24-30 Mart 1999, sy. 400, s. 110-112.

- "Cem Tollu Anlatıyor", İsmail Biret, *Varlık*, 15 Ağustos 1958, sy. 484, s. 6.
- "Cemal Süreya ile Bir Gün", Muzaffer Buyrukçu, *Varlık*, Ocak 1991, sy. 1000, s. 25-26.
- "Cemal Süreya ile Konuşma", Anıl Meriçelli, *Soyut*, 1966, sy. 19, s. 6.
- "Cemal Süreya ile Söyleşisi", Can Kolukısa, *Milliyet Sanat*, 19 Ocak 1973, sy. 16, s. 3-4.
- "Cemal Süreya ile Şiir Labirentinde", Tuğrul Tanyol, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1984, sy. 44, s. 22-24.
- "Cemal Süreya ile", Behzat Ay, *Varlık*, Ağustos 1976, sy. 827, s. 10.
- "Cemil Sena ile Bir Röportaj", Muzaffer Reşit, *Varlık*, 1 Şubat 1936, sy. 62, s. 216-217.
- "Cemil Sena ile Bir Röportaj", Muzaffer Reşit, *Varlık*, 15 Şubat 1936, sy. 63, s. 230.
- "Cengiz Aytmatov: Her Yazar Kendi Halkı İçin Yazmayı Nazarda Tutar", *Dergâh*, Şubat 1992, sy. 24, s. 12-13, 20.
- "Cengiz Aytmatov'la Mülâkat", çev. Abdülvahap Kara, *Türk Yurdu*, Nisan 1988, sy. 15 (361), s. 25-33.
- "Cengiz Aytmatov'la Söyleşi", Ahsen Erdoğan, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 20 Ekim 2000, sy. 42, s. 8-9.
- "Cengiz Dağcı Anlatıyor", *Varlık*, 1 Ocak 1957, sy. 445, s. 8-9.
- "Cengiz Dağcı ile Londra'da Bir Konuşma", Osman Türkay ve A. Ventura, *Yeditepe*, Nisan 1972, sy. 192, s. 8, 14.
- "Cengiz Dağcı ile", Osman Türkay, *Varlık*, 1 Haziran 1962, sy. 575, s. 8.
- "Cengiz Dağcı ile", Osman Türkay, *Varlık*, 15 Mayıs 1962, sy. 574, s. 8.
- "Cengiz Dağcı Söylüyor", *Varlık*, 1 Şubat 1972, sy. 773, s. 6-7.
- "Cengiz Dağcı", Osman Türkay, *Varlık*, 1 Ekim 1970, sy. 757, s. 10-12.
- "Cengiz Özdener: Kahramanlarının Yapamayacağım Şeyleri Yapmalarından Nefret Ede-
rim", Murat Yalçın, *Varlık*, Şubat 1992, sy. 1013, s. 56-57.
- "Cevat Çapan: Şiir Çevirmek Bir Özveri İşi", Esin Yüksek, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1986, sy. 73, s. 37-38.
- "Cevdet Kudret'le Söyleşi: Bilimin Işığı ile Edebiyatımızı Aydınlatan Araştırmacı", Alpay Kabacalı, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1992, sy. 134, s. 6-8.
- "Cevdet Kudret'le Söyleşi: Doksan Yıl Sonra Mehmed Rauf ve Eylül", Faruk Şüyun, *Hürri-
yet Gösteri*, Kasım 1991, sy. 132, s. 54-55.
- "Cevdet Kudret'le Söyleşi: Ölümünün 30. Yıldönümünde Sait Faik Üzerine", *Varlık*, 1 Ma-
yıs 1984, sy. 920, s. 9.
- "Ceyhun Atuf ile Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Nisan 1951, sy. 369, s. 9-10.
- "Ceyhun Atuf Kansu: Seyran Kız'ın Ağıtçısı", Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Ocak 1970, sy. 748.
s. 13-14.
- "Ceyhun Atuf Kansu'yla Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Mayıs 1950, sy. 358, s. 4.
- "Cihan Aktaş ile Sohbet: Yazmak Yaşamaya Manı Değil...", *Dergâh*, Ekim 1995, sy. 68, s.
12-14, 20.
- "Çağdaş Türk Edebiyatı Üzerine", Şükran Kurdakul, Emre Kongar ve Konur Ertop, *Hürri-
yet Gösteri*, Ekim 1987, sy. 83, s. 8-12.
- "Çetin Atlan: Aydın Kesim Varlığını Hissettirmek Zorunda", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gö-
steri*, Temmuz 1986, sy. 68, s. 16-18.
- "Çiğdem Kâğıtçıbaşı ile Söyleşisi", *Varlık*, Eylül 1997, sy. 1080, s. 5-7.
- "Demir Özlü ile On Yıl Sonra Türkiye'de Bir Edebiyat Söyleşisi", Doğan Hızlan, *Hürriyet
Gösteri*, Ocak 1990, sy. 110, s. 18-21.

- “Demir Özlü ile Söyleşi”, *Varlık*, 1 Temmuz 1990, sy. 994, s. 7.
- “Demir Özlü ile”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Mayıs 1962, sy. 574, s. 14.
- “Demir Özlü: Romanlarım Ele Aldıkları Dönemin Politik Ruhunu da Yansıtmaya Çalışır”, *Varlık*, Temmuz 1990, sy. 975, s. 7-8.
- “Demir Özlü’nün ‘Bir Beyoğlu Düşü’ Üzerine, Adnan Özyalçınar, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1985, sy. 59, s. 20-21.
- “Demir Özlü”, Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 15 Ocak 1965, sy. 638, s. 12.
- “Demirtaş Ceyhun ile Cadı Fırtınası Üzerine Konuşma”, Seyit Nezir, *Yazko Edebiyat*, Haziran 1983, sy. 32, s. 115-19.
- “Demirtaş Ceyhun’la Söyleşi”, Sennur Sezer, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1988, sy. 87, s. 31-33.
- “Demirtaş Ceyhun’la”, Ahmet Köklügiller, *Varlık*, Ocak 1974, sy. 796, s. 12.
- “Demirtaş Ceyhun’a Üç Soru”, *Yelken*, 1961, sy. 53, s. 9.
- “Diyorlar ki: Ethem İzzet Benice”, Olcayto, *Hafta*, 12 Ağustos 1959, sy. 33, s. 5 ve 25.
- “Diyorlar ki: Halide Edip Adıvar”, Olcayto, *Hafta*, Ekim 1959, sy. 42, s. 8 ve 25.
- “Diyorlar ki: Peyami Safa”, Olcayto, *Hafta*, 19 Ağustos 1959, sy. 34, s. 9 ve 25.
- “Diyorlar ki: Refik Halit Karay”, Olcayto, *Hafta*, 5 Ağustos 1959, sy. 32, s. 9 ve 25.
- “Donoso: Latin Amerika Romani Sürgün Romanıdır”, Nilgün Cerrahoğlu, *Cumhuriyet Kitap*, 14 Eylül 1990, sy. 30, s. 4-5.
- “Dost Körpe ile Söyleşi”, Yağmur Ceylan Uslu, *Varlık*, 1 Aralık 2000, sy. 1119, s. 58-59.
- “Durali Yılmaz ile Roman Üzerine”, Bedri Gencer, *İslâmî Edebiyat*, Şubat-Mart-Nisan 1989, sy. 4, s. 16-18.
- “Dursun Akçam ile”, Mehmet Bayrak, *Varlık*, Nisan 1974, sy. 799, s. 11-12.
- “Dursun Akçam’la Söyleşi: Hep Yabancı Kalanların Öyküleri-Sevdam Ürktü”, Konur Er-top, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1993, sy. 148, s. 12-15.
- “Dursun Ali Tokel’le Sohbet: Dîvan Şiirinde Mitolojik Efsanevî Şahıslar”, *Dergâh*, Temmuz 2000, sy. 125, s. 12-18.
- “Ece Ayhan’la Söyleşi: Lânetlenmiş Bir Şaire Sorular”, İlhan Berk, *Yazko Edebiyat*, Mayıs 1982, sy. 19, s. 121-127.
- “Edip Cansever Anlatıyor”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Aralık 1960, sy. 540, s. 8.
- “Edip Cansever ile Bebek İçkievlerinde”, Naim Tirali, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1985, sy. 58, s. 25-28.
- “Edip Cansever’le ‘Yeniden’ Üstüne Konuşma”, Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Nisan 1982, sy. 18, s. 135-137.
- “Edip Cansever’le Bir Kez Daha”, Ahmet Oktay, *Argos*, Ocak 1989, sy. 5, s. 148.
- “Edip Cansever’le Söyleşi”, Erdoğan Albayrak, *Varlık*, 1 Ekim 1981, sy. 889, s. 7.
- “Edip Cansever’le Söyleşi”, Mustafa Öneş, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1981, sy. 2, s. 6-7.
- “Eflâtun Cem Güney Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Kasım 1956, sy. 442, s. 8-9.
- “Elias Canetti ile Söyleşi”, çev. Fatih Tepebaşılı, *Kaşgar*, Eylül 1999, sy. 11, s. 90-98.
- “Elif Çınar ile Söyleşi”, *Varlık*, 1 Temmuz 2000, sy. 1114, s. 50-51.
- “Elif Şafak ile Mahrem Üzerine Söyleşi”, Nurdan Cihanşümül, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 2000, sy. 223, s. 42-44.
- “Elif Şafak’la Söyleşi”, Ahsen Erdoğan, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 29 Eylül 2000, sy. 38, s. 8.

- "Emel Ebcioğlu ile Söyleşi: Bir İdealistin Romanı: Sağlık Eczanesi", *Hürriyet Gösteri*, Ocak-Şubat 2000, sy. 216, s. 50-53.
- "Emin Özdemir *Varlık*'ın Sorularını Yanıtlıyor: Türk ve Dünya Edebiyatı Üzerine", *Varlık*, 1 Mayıs 1981, sy. 884, s. 24.
- "Emin Özdemir *Yazı ve Yazınsal Türler'i* Anlatıyor", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Mart 1982, sy. 894, s. 37-38.
- "Emine İşnsu ile Çiçekler Büyür Üzerine", M. Cemal Çiftçigüzel, *Türk Edebiyatı*, Ağustos 1989, sy. 190, s. 31-32.
- "Emine İşnsu ile Mülâkat", Hüseyin Tuncer, *Türk Yurdu*, Ağustos 1988, sy. 19 (365), s. 43-46.
- "Emine İşnsu ile Mülâkat", Sevinç Çokum, *Türk Edebiyatı*, Nisan 1985, sy. 138, s. 32-34.
- "Emine İşnsu ile Söyleşisi", Adnan Şenel, *Yeni Forum*, 16-31 Temmuz 1988, sy. 213, s. 47-49.
- "Emine İşnsu, Millî Mücadeleyi Yeniden Soluyor", Fatma Karabiyik Karaosmanoğlu, *Türk Edebiyatı*, Temmuz 1993, sy. 237, s. 8-11.
- "Emine İşnsu: Romanın Yarını Yok", Belkis İbrahimhakkıoğlu, *Türk Edebiyatı*, Mart 1993, sy. 225, s. 33.
- "Emre Kongar ile Söyleşi: Bir Sosyo-Yazarın Sandukası", Nalan Kayhan, *Elele*, Şubat 1990, sy. 2, s. 34-36.
- "Emre Kongar İlk Romanı *Hocaelinin Sandukası'nı Anlattı", Arslan Kaynardağ, Cumhuriyet Kitap*, 9 Şubat 1990, sy. 1, s. 7.
- "Engin Sander ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru", Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 1-15 Eylül 1961, sy. 46, s. 7.
- "Enis Batur Anlatıyor: Ben Ordan Bakıyorum", Levent Yılmaz, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1989, sy. 100, s. 29-34.
- "Enis Batur ile Söyleşisi", Hulki Aktunç, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1986, sy. 63, s. 26-30.
- "Enis Batur'la Söyleşisi", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1981, sy. 12, s. 36-37.
- "Enver Ercan'la Söyleşisi: Ben Şiirimi Yazarıım, O Sonsuzluk Varsa Gider", Ahsen Erdoğan, *Yeni Binyıl Kitap*, 22 Aralık 2000, sy. 52, s. 12.
- "Erciyes'in Oğlu: Gürsel Korat ile Söyleşisi", Nursel Duruel, *Kitaplık*, Mart-Nisan 200, sy. 40, s. 165-168.
- "Ercümend Ekrem ile Röportaj", Arif Ferzan Aras, *Varlık*, 15 Birinciteşrin 1935, sy. 55, s. 102.
- "Ercümend Ekrem Talu ile Mülâkat: Ercümend'i Dinlerken", Hikmet Feridun, *Yedigün*, 24 Nisan 1935, sy. 111, s. 11-13.
- "Ercüment Behzat Lav ile Söyleşisi", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1983, sy. 30, s. 8-9.
- "Ercüment Kalmık'la", İhsan Akay, *Varlık*, 1 Eylül 1966, sy. 677, s. 9.
- "Ercüment Uçarı ile Söyleşisi", *Varlık*, Ağustos 1991, sy. 1007, s. 45.
- "Erdal Öz ile", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Aralık 1962, sy. 587, s. 9.
- "Erdal Öz", *Milliyet Sanat*, 30 Mayıs 1975, sy. 134, s. 3 ve 27.
- "Erdem Katircioğlu ile Söyleşisi: Havarinin Peşindeyim", Sevinç Özarslan, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 28 Nisan 2000, sy. 16, s. 6.
- "Erdoğan Alkan, Bir Başına Yürüyen Ozan", Hasan Kiyafet, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1983, sy. 36, s. 54-55.
- "Eren Eyüboğlu'nun Sanat Görüşü", M. Baydar, *Varlık*, 1 Mayıs 1951, sy. 370, s. 23.
- "Ergin Sander'le", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Şubat 1963, sy. 591, s. 7.

- "Ergun Sav'la", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Kasım 1962, sy. 586, s. 2.
- "Erhan Bener Anlatıyor", *Varlık*, 15 Aralık 1965, sy. 660, s. 7.
- "Erhan Bener ile Konuşma", Mustafa Cem, *Yazko Edebiyat*, Eylül 1981, sy. 11, s. 123-128.
- "Erhan Bener: Kalemden Bilgisayara", Şefik Kahramankaplan, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1993, sy. 149, s. 12-15.
- "Erhan Bener'le Söyleşi", Sevgi Özel, *Varlık*, Nisan 1995, sy. 1051, s. 33-35.
- "Erol Toy ile Söyleşi", *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 90-91.
- "Esat Mahmut Karakurt'la Bir Konuşma", Ümit Aktay, *Galatasaray*, Aralık 1949, sy. 13, s. 9, 21.
- "Esat Mahmut'la Bir Saat", Kandemir, *Yeni Gün*, 25 Mart 1939, sy. 3, s. 11-13 ve 27.
- "Eşref Üren Anlatıyor", İsmail Biret, *Varlık*, 15 Ekim 1957, sy. 464, s. 8.
- "Ethem İzzet Benice Diyor ki", Olcayto, *Hafta*, 12 Ağustos 1959, sy. 33, s. 9 ve 25.
- "F. Ülke Aren'le Bir Konuşma: 'Hanya Konya' Üstüne", Adnan Özyalçın, *Yazko Edebiyat*, Ocak 1982, sy. 15, s. 148-149.
- "Fahri Onger'le Bir Konuşma", Naci Çelik, *Yeni Dergi*, Nisan 1970, sy. 67, s. 307-309.
- "Fahri Celâl Anlatıyor", Kandemir, *Yedigün*, 24 Mart 1937, sy. 211, s. 15-17.
- "Fahri Celâl Göktulga Diyor ki", Olcayto, *Hafta*, 22 Temmuz 1959, sy. 30, s. 9, 25.
- "Fahri Erdinç'le Bir Konuşma", İbrahim Tatarlı, *Türkiye Defteri*, Mart 1975, sy. 17, s. 414-420.
- "Fahriye Çelik'le Söyleşi: Kim Duyar Acemi Çilemi", Aslı Erkul Peker, *Yeni Binyıl Kitap*, 19 Mayıs 2000, sy. 19, s. 8-9.
- "Fakir Baykurt Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Eylül 1959, sy. 509, s. 8.
- "Fakir Baykurt ile 'Koca Ben' ve Romancılığı Üstüne Söyleşi", Feridun Andaç, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1990, sy. 112, s. 14-18.
- "Fakir Baykurt Konuşuyor", *Yelken*, Ağustos 1958, sy. 19, s. 11.
- "Fakir Baykurt: Kendi Öyküm", *Türkiye Yazılıları*, Mart 1978, sy. 12, s. 25-33.
- "Fakir Baykurt: Köy Enstitüsü Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Fakir Baykurt'a Sorular", Mehmet Güler, *Yansıma*, Nisan 1975, sy. 40, s. 57-62.
- "Fakir Baykurt'a Beş Soru", *Dost*, Nisan 1962, sy. 13, s. 8-9
- "Fakir Baykurt'la Bir Konuşma", Y. Z. Bahadanlı, *Yeditepe*, 15 Temmuz 1958, sy. 9, s. 1, 6.
- "Fakir Baykurt'la Konuştuğ", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Şubat 1962, sy. 567, s. 8.
- "Fakir Baykurt'la Röportaj", Alpay Kabacalı, *Milliyet Sanat*, 12 Haziran 1978, sy. 281, s. 3 ve 31.
- "Fakir Baykurt'la Söyleşi", Feridun Andaç, *Varlık*, Nisan 1997, sy. 1075, s. 56.
- "Fakir Baykurt'la", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Kasım 1970, sy. 758, s. 19.
- "Falih Rifki Atay Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Ocak 1956, sy. 426, s. 7.
- "Falih Rifki ile Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Şubat 1953, sy. 391, s. 5.
- "Falih Rifki ile Uzun Bir Konuşma", Nizamettin Nazif, *Yedigün*, 16 İlkteşrin 1935, sy. 136, s. 7-9, 21.
- "Falih Rifki'yla Mülakat", Yaşar Nabi Nayır, *Varlık*, 1 İlkincikânun 1934, sy. 13, s. 196-197.
- "Faruk Nafiz Ne Diyor", Sedat Simavi, *Yedigün*, 25 Eylül 1935, sy. 133, s. 7-9, 25.
- "Fatih Erdoğan ile Çocuk Kitapları Yayıncılığı Üstüne", Bekir Yurdakul, *Varlık*, Kasım 1995, sy. 1058, s. 13-14.

- "Fatma Gürel ile Söyleşi: 36 Baharı", Nemika Tuğcu, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 2000, sy. 222, s. 60-61.
- "Fatma Karabiyik Barbarosoğlu ile Sohbet: Söylenmedik Sözlerin Tadıyla Başlar Yazı...", Nazan Bekiroğlu, *Dergâh*, Eylül 1996, sy. 79, s. 12-14.
- "Faulkner ile Konuşma", çev. Adli Moran, *Yeditepe*, 1 Nisan 1956, sy. 95, s. 2 ve 7.
- "Faulkner Konuşuyor", *Yeditepe*, 1 Mayıs 1955, sy. 84, s. 8.
- "Fazıl Ahmed'i Dinlerken", Kandemir, *Yedigün*, 13 İlkçikânun 1937, sy. 199, s. 14-16.
- "Fazıl Hüsnü Dağlarca ile Söyleşi", Alpay Kabacalı, *Milliyet Sanat*, 15 Nisan 1974, sy. 74, s. 3.
- "Fazıl Hüsnü Dağlarca ile Söyleşi", Zeynep Oral, *Milliyet Sanat*, 20 Ekim 1972, sy. 4, s. 3.
- "Fazıl Hüsnü Dağlarca: Yüzüm Gördüklerimdir, Yazdıklarım da Yüzüm...", Filiz Aygün-düz, *Milliyet Sanat*, 15 Ekim 2000, sy. 490, s. 15-18.
- "Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Dedikleri Demedikleri", *Papiriüs*, 1980, sy. 1, s. 63-113.
- "Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya 10 Soru", Oktay Akbal, *Varlık*, 1 Aralık 1967, sy. 707, s. 5.
- "Fazıl Hüsnü Dağlarca", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Temmuz 1970, sy. 754, s. 6.
- "Fazlı Yalçın'la Söyleşi", Mehmet Çağlıkasap, *Yazko Edebiyat*, Ocak 1982, sy. 15, s. 136-137.
- "Fehmi K'nın Serüvenleri'nin Anlatısıyla", Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1991, sy. 126, s. 27-29.
- "Ferda Ereren ile Söyleşi", Ahmet Özay, *Varlık*, 1 Nisan 1990, sy. 991, s. 28.
- "Feridun Andaca'la Söyleşi", Fecir Alptekin, *Yeni Bir Yıl-Kitap*, 21 Temmuz 2000, sy. 28, s. 8-9.
- "Feriha Aktan'la Bir Konuşma", Metin Eloğlu, *Yeditepe*, Aralık 1972, sy. 197, s. 8 ve 14.
- "Ferit Edgü ile Siyer-i Nebi Üstüne", *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1985, sy. 51, s. 24-25.
- "Ferit Edgü: Sustuklarımı Daha Yazmadım", *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1987, sy. 87, s. 8-10.
- "Ferruh Doğan ile Söyleşi", Enver Ercan, *Varlık*, Kasım 1997, sy. 1082, s. 63.
- "Fethi Naci Anlatıyor", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Aralık 1959, sy. 516, s. 8.
- "Fethi Naci ile Söyleşi: Bir Eleştiri Ustasının Yazarlarımıza Bakışı", Konur Ertop, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1992, sy. 134, s. 10-12.
- "Fethi Naci ile Söyleşi" Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1983, sy. 28, s. 30-34.
- "Fethi Naci ile Söyleşi", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1986, sy. 67, s. 5-7.
- "Fethi Naci ile Söyleşi", *Varlık*, Nisan 1991, sy. 1003, s. 21-22.
- "Fethi Naci: Türk Romanı Nereye Gidiyor?", *Dergâh*, Mayıs 1991, sy. 15, s. 12-13 ve 20.
- "Fethi Savaşçı ile", Sıtkı Salih Gür, *Varlık*, 1 Mart 1981, sy. 882, s. 11-12.
- "Feyyaz Karacan Anlatıyor", Yaşar İlksavaş, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1983, sy. 34, s. 13-14.
- "Feyyaz Kayacan ile Yazın ve Yazarlık Üstüne", Behzat Ay, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1986, sy. 69, s. 14-15.
- "Feyza Hepçilingirler ile Söyleşi", Adnan Özyalçiner, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1983, sy. 29, s. 12-13.
- "Feyza Hepçilingirler: Sabah Yolcuları", K. E., *Varlık*, 1 Nisan 1982, sy. 895, s. 48-49.
- "Fikret Otyam'la", Behzat Ay, *Varlık*, Aralık 1975, sy. 819, s. 13.
- "Filiz Nayır'la Konuşma", Fahir Abacı, *Varlık*, 1 Mart 1983, sy. 906, s. 4.
- "Filorinalı Nâzim ile Mülâkat: Şiir Kralımız Neler Söylüyor?", Sedat Simavi, *Yedigün*, 22 Mart 1933, sy. 2, s. 15.
- "Füruzan Ah Güzel İstanbul'u Anlatıyor", Konur Ertop, *Varlık*, 1 Şubat 1982, sy. 893, s. 44-47.
- "Füruzan Anlatıyor", Ahmet Köklüğiller, *Varlık*, 1 Ağustos 1972, sy. 779, s. 10.

- “Füruzan ile Söyleşi”, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 76-77.
- “Füruzan: Gecenin Öteki Yüzü’nde Görülenler ya da Füruzan’ın Tanıklığı”, *Yazko Edebiyat*, Nisan 1983, sy. 30, s. 146-149.
- “Füsün Akath: Yazın Eleştirişi Yazınsal Olmak Zorunda”, Kürşat Başar, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1988, sy. 86, s. 8-10.
- “Gabriel Garcia Marquez ile Konuşma”, çev. Aysıt Yılmaz, *Milliyet Sanat*, 1 Şubat 1988, sy. 185, s. 64.
- “Gabriel Garcia Marquez ile Bir Konuşma”, *Yarın*, Aralık 1982, sy. 16, s. 5.
- “Gençlik ve Şiir: Cezmi Ersöz”, Mehmet Müfit, *Varlık*, 1 Ağustos 1985, sy. 935, s. 21-22.
- “Gençlik ve Şiir: Engin Turgut”, Mehmet Müfit, *Varlık*, 1 Ağustos 1985, sy. 935, s. 22-23.
- “Gençlik ve Şiir: Enver Ercan”, Mehmet Müfit, *Varlık*, 1 Ağustos 1985, sy. 935, s. 19-20.
- “Gençlik ve Şiir: Kubilay Ünsel”, Mehmet Müfit, *Varlık*, 1 Ağustos 1985, sy. 935, s. 22.
- “Gençlik ve Şiir: Mehir Akoğlu”, Mehmet Müfit, *Varlık*, 1 Ağustos 1985, sy. 935, s. 19.
- “Gökhan Özcan ile Sohbet: Yazının Kırlarında Küçük Piknikler...”, *Dergâh*, Kasım 1996, sy. 81, s. 12-14.
- “Gül Abus Semerci ile Söyleşi: Yazmayı Yaşama Biçimi Yapmak”, Tunç Özgörener, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1993, sy. 149, s. 38-39.
- “Gülseli İnal ve Mazhar Candan’la Söyleşi”, Enver Ercan, *Varlık*, Mayıs 1992, sy. 1016, s. 33-35.
- “Gülten Akın Anlatıyor”, *Varlık*, 1 Aralık 1956, sy. 443, s. 14.
- “Gülten Akın ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru”, Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 1-31 Temmuz 1961, sy. 43, s. 9.
- “Gülten Akın’la Şiirin Dolaylarında”, *Evrensel Kültür*, Mart 2000, sy. 99, s. 51.
- “Gülten Akın’la”, Mübeccel İzmirirli, *Varlık*, 1 Mayıs 1964, sy. 621, s. 12.
- “Güner Sümer’le”, Aysel Alpsal, *Varlık*, 15 Eylül 1965, sy. 656, s. 10.
- “Güney Dal: Edebiyata Uluslararası İletişim Yön Veriyor”, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1988, sy. 94, s. 36-38.
- “Gürol Sözen’le”, Kaya Özsezgin, *Varlık*, 1 Temmuz 1972, sy. 778, s. 13.
- “Gürsel Aytaç ile Edebiyat Yazılıları Üstüne Söyleşi”, Konur Ertop, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1990, sy. 119, s. 6-8.
- “Güven Turan ile Söyleşi”, Ahmet Güntan, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1983, sy. 32, s. 7-8.
- “Güven Turan: Eleştirmenleri Sevmiyorum”, Ahmet Güntan, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1983, sy. 31, s. 7-9.
- “Güven Turan'a 'Bir Albümde Dört Mevsim' Üzerine Sorular”, Eylülsarmaşı, *Argos*, Ocak 1992, sy. 41, s. 127-129.
- “Güzide Sabri ile”, Hikmet Münir, *Yedigün*, 17 Mayıs 1938, sy. 271, s. 7-8, 21.
- “Güzin Dino’ya Sorular”, *Adam Sanat*, Mart 1988, sy. 28, s. 36-41.
- “Habib Bektaş ile ‘Cennetin Arka Bahçesi’nde”, Sennur Sezer, *Cumhuriyet Kitap*, 29 Temmuz 1999, sy. 493, s. 10-11.
- “Habib Bektaş: Sözü Yurt Edindim”, Hikmet Altunkaynak, *Milliyet Sanat*, 15 Mayıs 1990, sy. 238, s. 29-30.
- “Habib Bektaş’la Söyleşi”, Fatma Oran, *Cumhuriyet Kitap*, 29 Şubat 1990, sy. 1, s. 19.
- “Hakan Günday’la Söyleşi”, Önder Kızılkaya, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 27 Ekim 2000, sy. 44, s. 6-7.

- "Haldun Taner Diyor ki", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Ocak 1955, sy. 414, s. 8.
- "Haldun Taner Diyor ki", *Yeditepe*, 1-15 Ekim 1961, sy. 48, s. 5, 15.
- "Haldun Taner Diyor ki...", Necdet Uygur, *Yeni Ufuklar*, Ağustos 1955, sy. 39, s. 24-36.
- "Haldun Taner'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Şubat 1952, sy. 379, s. 7.
- "Haldun Taner'le Öykücülüğü Üstüne", Adnan Özyalçiner, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1984, sy. 38, s. 4-5.
- "Haldun Taner'le Son Akşam Yemeği", Dündar Akünal, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1987, sy. 78, s. 22-25.
- "Haldun Taner'le Son Söyleşi", Nevra Bucak, *Varlık*, 1 Haziran 1986, sy. 945, s. 19.
- "Haldun Taner'le Söyleşi", Cengiz Gündoğdu, *Varlık*, 1 Ocak 1986, sy. 940, s. 16-19.
- "Haldun Taner'le", Ayhan Sümer, *Varlık*, 15 Nisan 1964, sy. 620, s. 13.
- "Haldun Taner'le", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Mart 1963, sy. 594, s. 8.
- "Haldun Taner'le", Sennur Sezer, *Varlık*, 1 Ağustos 1968, sy. 723, s. 11.
- "Halid Fahri Ozansoy Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Şubat 1959, sy. 496, s. 11.
- "Halid Ziya Bey Edebiyatımız Hakkında Ne Diyor?", Kenan Hulusi, *Muhit*, Haziran 1930, sy. 20, s. 91-93.
- "Halid Ziya Ne Âlemde?", Rüştü Sezginoğlu, *Yeni Mecmuu*, 3 Mayıs 1940, sy. 53, s. 7-8.
- "Halide Edip Adıvar Diyor ki", Olcayto, *Hafta*, 14 Ekim 1959, sy. 42, s. 9 ve 25.
- "Halide Edip Adivar", Mustafa Baydar, *Hayat*, 19 Temmuz 1957, sy. 41, s. 22.
- "Halide Edip ile Bir Konuşma", *Yücel*, Mart 1938, sy. 37, s. 6-7.
- "Halide Edip: Millî Mücadelenin Halide Onbaşı", Kenan Harun, *Yirminci Asır*, 13 Eylül 1952, sy. 5, s. 8-9.
- "Halide Edip'le Bir Konuşma", Vedat Günyol, *Yücel*, Mart-Nisan-Mayıs 1942, sy. 85-86-87, s. 34.
- "Halide Edip'le Mülâkat", Niyazi Ahmet, *Yedigün*, 28 Mart 1939, sy. 316, s. 14-17 ve 25.
- "Halide Edip'le Son Görüşmemiz", Sermet Sami Uysal, *Varlık*, 1 Şubat 1973, sy. 785, s. 6-7.
- "Halide Edip'le Son Görüşmemiz", Sermet Sami Uysal, *Varlık*, Şubat 1973, sy. 175, s. 6-7.
- "Halide Nusret Zorlutuna ile Mülâkat", *Töre*, Ekim 1976, sy. 65, s. 7-11.
- "Halikarnas Balıkçısı Anlatıyor", *Varlık*, 1 Mart 1954, sy. 404, s. 10-11.
- "Halikarnas Balıkçısı", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Eylül 1965, sy. 653, s. 12-13.
- "Halil Gökhan ile Söyleşi: Sinema, Teknolojinin Edebiyatıdır", Gözde Erkalkan, *Aktüel*, 29 Temmuz-4 Ağustos 1999, sy. 419, s. 160-162.
- "Halil Uysal'la Bir Konuşma", *Yeditepe*, Ağustos 1968, sy. 148, s. 10-11.
- "Handan Öztürk'le Söyleşi", Ahsen Erdoğan, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 15 Aralık 2000, sy. 51, s. 6-7.
- "Hasan Ali Toptaş ile Söyleşi", Şükrü Erbaş, *Cumhuriyet Kitap*, 27 Mayıs 1999, sy. 484, s. 1,4-6.
- "Hasan Ali Toptaş: İnsanın Issızlığının Romancısı", Aziz Çağlar, *Hürriyet Gösteri*, Mart 2000, sy. 217, s. 28-31.
- "Hasan Âli Yücel Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Haziran 1955, sy. 419, s. 5-7.
- "Hasan Âli Yücel ile Bir Pazar", Ertuğrul Şevket, *Yedigün*, 6 Haziran 1939, sy. 326, s. 14-17, 25.
- "Hasan Ali Yücel ile", Behçet Kemal Çağlar, *Yücel*, Eylül 1941, sy. 79, s. 4-7.
- "Hasan Âli Yücel'le Mülâkat", Aslan Tufan, *Yedigün*, 28 Mayıs 1940, sy. 377, s. 10-11.

- “Hasan Bülent Kahraman ile Attilâ İlhan Üzerine”, Narinç Ataman, *Varlık*, Ekim 1991, sy.1009, s. 27-31.
- “Hasan Bülent Kahraman ile Eleştiri ve Eleştirmenin Yeri Üstüne”, Attilâ Bırkıye, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1990, sy. 113, s. 66-69.
- “Hasan Bülent Kahraman ile Söyleşi”, Burak Arıkan, *Varlık Kitap Eki*, Aralık 2000, sy. 103, s. 2-3.
- “Hasan Coşkun ile Söyleşi”, Yağmur Ceylan Uslu, *Varlık Kitap Eki*, Aralık 2000, sy. 103, s. 11.
- “Hasan Göksu ile Söyleşi: Başkishisi ‘Hasangiller’i ve Yazarını Anlatıyor”, Necati Güngör, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1992, sy. 134, s. 46-48.
- “Hasan İzzettin Dinamo ile Röportaj”, *Milliyet Sanat*, 3 Haziran 1977, sy. 234, s. 3, 23.
- “Hasan İzzettin Dinamo ile Son Konuşma”, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, sy. 104, Temmuz 1989, s. 36-38.
- “Hasan Kavruk’la Bir Röportaj”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Ağustos 1951, sy. 373, s. 22-23.
- “Hasan Kayihan: Dündar Taşer Armağanı Roman Yarışmasında Uyanmak Romaniyla İkinci Olan Hasan Kayihan’la Sohbet”, Meriç Coşkun, *Töre*, Ocak 1977, sy. 68, s. 32-36.
- “Hasan Kayihan’la Dünden Yarına”, Alper Aksoy, *Türk Edebiyatı*, Ocak 1985, sy. 135, s. 11-15.
- “Hasan Şimşek’le Bir Röportaj”, *Varlık*, 1 Ağustos 1953, sy. 397, s. 8.
- “Haydar Ergülen ile 80’li Yıllar ve Şiiri Üstüne”, Cezmi Ersöz, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1989, sy. 109, s. 46-48.
- “Haydar Ergülen ile Söyleşi”, Engin Turgut, *Varlık*, Nisan 1991, sy. 1003, s. 43.
- “Haydar Ergülen’le 80’li Yıllar ve Şiiri Üstüne”, Cezmi Ersöz, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1995, sy. 174, s. 46-48.
- “Haydar Ergülen’le Söyleşi”, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1981, sy. 13, s. 44-45.
- “Herkül Millas ile Türk Romanında Öteki Üzerine”, Göksel Aymaz, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos-Eylül 2000, sy. 221, s. 36-38.
- “Hıfzı Veldet Velidedeoğlu ile Söyleşi”, Cengiz Gündoğdu, *Varlık*, 1 Ekim 1986, sy. 949, s. 10-12.
- “Hidayet Karakuş ile Bir Konuşma”, Hakan Eren, *Yazko Edebiyat*, Mayıs 1981, sy. 7, s. 132-134.
- “Hidayet Karakuş ile Söyleşi: Konuş Benimle Diyen Şair”, Öner Yağcı, *Cumhuriyet Kitap*, 25 Kasım 1999, sy. 510, s. 4-5.
- “Hidayet Karakuş’la Söyleşi”, Ahmet Sel, *Varlık*, 1 Eylül 1982, sy. 900, s. 37-38.
- “Hidayet Sayın”, Aysel Alpsal, *Varlık*, 1 Ocak 1966, sy. 661, s. 7.
- “Hikâyeci Cihat Burak Anlatıyor”, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1983, sy. 31, s. 14-15.
- “Hikmet Dizdaroğlu Anlatıyor”, Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Ocak 1960, sy. 518, s. 7.
- “Hikmet Erhan Bener’e Beş Soru”, *Dost*, Mart 1962, sy. 12, s. 12-13.
- “Hikmet Erhan Bener’le”, Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Şubat 1962, sy. 568, s. 8.
- “Hikmet Şimşek Anlatıyor”, Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Mart 1960, sy. 521, s. 7.
- “Hikmet Temel Akarsu ile ‘Rock(n) Roman’”, Mustafa Küpüşoğlu, *Cumhuriyet Kitap*, 30 Eylül 1999, sy. 502, s. 8.

- "Hikmet Temel Akarsu ile Söyleşi: Ben Küçük Balık Tutmam", Derviş Şentekin, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 17 Mart 2000, sy. 10, s. 6-7.
- "Hilmi Yavuz ile Roman ve Hayat Üzerine Söyleşi", *Yağmur*, Nisan-Mayıs-Haziran 1999, sy. 3, s. 27-29.
- "Hilmi Yavuz ile Söyleşi", İhsan Mihçı, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1991, sy. 133, s. 6-7.
- "Hilmi Yavuz Yaz Şiirleri'ni Anlatıyor", *Varlık*, 1 Mart 1982, sy. 894, s. 38-39.
- "Hilmi Yavuz'a Temmuz Soruları", Mustafa Erdem Özler, *Varlık*, 1 Temmuz 1990, sy. 994, s. 25-28.
- "Hilmi Yavuz'la 'Zaman' ve 'Düşünce' Üzerine", Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1987, sy. 79, s. 24-27.
- "Hilmi Yavuz'la Söyleşi: 80 Sonrası Şiir Sorgulanıyor", Ayşegül Yıldız, *Yağmur*, sy. 8, s. 16-17.
- "Hilmi Yavuz'la Söyleşi", Cüneyt Ayral, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1982, sy. 14, s. 35-36.
- "Hilmi Yavuz'la Söyleşi", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1981, sy. 3, s. 6-7.
- "Hulki Aktunç ile Söyleşi", Yaşar İlksavaş, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1983, sy. 28, s. 13-14.
- "Hulki Aktunç ve Güven Turan ile Bir Akşam Sohbeti", Mazhar Candan, *Varlık*, Şubat 1992, sy. 1013, s. 15-17.
- "Hulki Aktunç: Verilecek İfade Yok Aşklardan Başka", Esra Tümer, *Argos*, Aralık 1991, sy. 40, s. 128-129.
- "Hulki Aktunç'la 'Ten ve Gölge' Üstüne", Selim İleri ve İbrahim Yıldırım, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1985, sy. 54, s. 4-7.
- "Hulki Aktunç'la Yeni Öyküleri Üstüne Bir Konuşma", Cengiz Öndersever, *Cumhuriyet Kitap*, 2 Mart 1990, sy. 4, s. 11.
- "Hüseyin Cahit ile Röportaj", Arif Ferzan Aras, *Varlık*, 1 Eylül 1935, sy. 52, s. 55.
- "Hüseyin Cahit Yalçın Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Mayıs 1955, sy. 418, s. 5.
- "Hüseyin Haydar: Aci Türküsü", *Varlık*, 1 Mayıs 1982, sy. 896, s. 49-50.
- "Hüseyin Haydar'la Son Kitabı Kara Şarkılar Üzerine Konuşma", Feridun Andaç, *Varlık*, 1 Haziran 1984, sy. 921, s. 34-35.
- "Hüseyin Rahmi Bey Anketimize Cevap Veriyor", Hikmet Feridun, *Muhit*, Mayıs 1932, sy. 43, s. 59-60.
- "Hüseyin Rahmi Bey Edebiyatımız Hakkında Ne Diyor?", Kenan Hulusi, *Muhit*, Mayıs 1930, sy. 19, s. 10-11.
- "Hüseyin Rahmi Bey Yedigün Karilerine Hayatını Anlatıyor", Naci Sadullah, *Yedigün*, 8 Ağustos 1934, sy. 74, s. 7-9, 11.
- "Hüseyin Rahmi Bey'e Mülakat", Nihat Nedim ve E. Vehbi, *Akademi*, 20 Şubat 1932, sy. 13, s. 23-25.
- "Hüseyin Rahmi Diyor ki", Şevket Evliyagil, *Yarım Ay*, 15 İkinciteşrin 1940, sy. 161, s. 6 ve 15.
- "Hüseyin Su ile Sohbet: Bize Ait Bir Ses, Bir Makamı, Bir Duyarlılığı ve Bir İç Görüyü Arıyorum", *Dergâh*, Mart 1999, sy. 109, s. 12-13.
- "Hüsrev Hatemi ile Mülâkat: Kredi Kartları ve Plâstik Yürekler", *Dergâh*, Ağustos 1991, sy. 18, s. 12-13.
- "İşıl Özgentürk'e Sorular", Benian Kalafatoğlu, *Yazko Edebiyat*, Mart 1983, sy. 29, s. 131-133.
- "İbrahim Alaattin", Naci Sadullah, *Yedigün*, 20 İkinciteşrin 1935, sy. 141, s. 18-20.

- “İbrahim Oluklu ile ‘Eleştiri’ ve ‘Gerçeklik’ Söyleşisi”, Mustafa Durak, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1990, sy. 116, s. 36-37.
- “İdil Biret’le”, İhsan Akay, *Varlık*, 15 Ağustos 1966, sy. 676, s. 10.
- “İhsan Akay’la M. Ünal”, *Varlık*, 1 Temmuz 1964, sy. 625, s. 7.
- “İhsan Cemal Karaburçak”, Kaya Özsezgin, *Varlık*, 15 Şubat 1968, sy. 712, s. 9.
- “İhsan Deniz’le Sohbet: Genç Türk Şiirinin Nitelik ve Yönelişleri...”, *Dergâh*, Haziran 1994, sy. 52, s. 12-14, 22.
- “İhsan Usmanbaş’la”, İhsan Akay, *Varlık*, 15 Aralık 1967, sy. 708, s. 11.
- “İlhan Berk ‘Atlas’ı Anlatıyor”, Öner Ciravoğlu, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1987, sy. 80, s. 10-11.
- “İlhan Berk ile ‘Şiirin Yeri’ Üstüne Bir Söyleşi”, Feriha Büyükkünal, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1992, sy. 143, s. 14-17.
- “İlhan Berk ile Bir Deniz Dibi Söyleşisi”, Ahmet Sel, *Varlık*, 1 Eylül 1981, sy. 888, s. 4-5.
- “İlhan Berk ile Ece Ayhan İlkinci Yeni’yi Anlatıyor”, Gülin Tokat, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1985, sy. 51, s. 4-8.
- “İlhan Berk ile Konuşma”, Öner Ciravoğlu, *Yazko Edebiyat*, Haziran 1981, sy. 8, s. 157-158.
- “İlhan Berk ile Söyleşi: Sen Ben”, Semih Kaplanoğlu, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1990, sy. 114, s. 40-41.
- “İlhan Berk ile Söyleşi: Uslu Şiir, Acemi Şiir, Kendiğindenlik, Tasarlanmışlık”, Ali Cengizkan, *Varlık Kitap Eki*, Ekim 2000, sy. 1117, s. 61-64.
- “İlhan Berk ile Söyleşi”, Cüneyt Ayral, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1983, sy. 32, s. 68-69.
- “İlhan Berk ile Söyleşi”, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1981, sy. 9, s. 8-9.
- “İlhan Berk ile Söyleşi”, Murat Batmankaya, *Varlık Kitap Eki*, Temmuz 2000, sy. 98, s. 2-4.
- “İlhan Berk: Ben Aykırıym, Kendimle Bir Uzlaşmam Yaktır”, Berran Gelgün, *Argos*, Mart 1989, sy. 7, s. 68-74.
- “İlhan Berk: Büyük Şairle Yapılan Konuşma”, Tahir Pamir, *Yeditepe*, 15 Ağustos 1958, sy. 161, s. 1, 3.
- “İlhan Berk: Şiirden Kazanılan Parayı Çok Ama Çok Seviyorum”, Cüneyt Ayral, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1983, sy. 31, s. 68-69.
- “İlhan Berk’e Sorular”, Öner Ciravoğlu, *Yazko Edebiyat*, Haziran 1982, sy. 20, s. 124-126.
- “İlhan Berk’le Bir Konuşma”, Ahmet Köksal, *Yeditepe*, Mart 1974, sy. 209, s. 11.
- “İlhan Berk’le Bir Konuşma”, Fahir Aksoy, *Yeditepe*, 1-15 Mart 1962, sy. 58, s. 8-9.
- “İlhan Berk’le Galata Üstüne”, Olcay Alifer Hami, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1985, sy. 56, s. 4-9.
- “İlhan Berk’le Konuşma”, Ece Ayhan, *Yazko Edebiyat*, Ekim 1982, sy. 24, s. 125-128.
- “İlhan Berk’le Söyleşi”, *Varlık*, 1 Haziran 1990, sy. 993, s. 24-25.
- “İlhan Berk’le”, Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Nisan 1962, sy. 571, s. 8.
- “İlhan Mimaroglu İle Bir Röportaj”, Talat Sait Halman, *Varlık*, 15 Eylül 1966, sy. 678, s. 8-9.
- “İlhan Tarus’la Bir Konuşma”, *Dost*, Aralık 1960, sy. 39, s. 50-52.
- “İlhan Tarus’la Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Ekim 1950, sy. 363, s. 6.
- “İlhan Tarus’la Konuşma”, Ahmet Kemal, *Zeren*, 1 Aralık 1962, sy. 15, s. 9.
- “İlhan Tarus’la”, *Varlık*, 1 Ekim 1953, sy. 399, s. 6-7.

- "İnci Aral: Uyumsuzluk İlişkilerdeki Katılık ve Şiddetten Kaynaklanıyor", Melih Nasır, *Varlık*, Şubat 1992, sy. 1013, s. 32.
- "İnci Aral'la Bir Konuşma", Salih Şahan, *Varlık*, Temmuz 1978, sy. 850, s. 12.
- "İnci Aral'la Söyleşi", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Ocak 1981, sy. 3, s. 89-93.
- "İnci Enginün ile Sohbet: Mektupları, Hatıraları, Eserleri ve Özel Hayatı ile Abdülhak Hamid", *Dergâh*, Şubat 1998, sy. 96, s. 12-14.
- "İrfan Yalçın'la Söyleşi: Roman Kendini Ayıkladı, Yoğunlaştırdı", Ömer Ateş, *Yazılı Günler*, Mart 1991, sy. 3, s. 11.
- "İskender Öksüz ile Mülâkat", Hüseyin Tuncer, *Türk Yurdu*, Ağustos 1988, sy. 19 (365), s. 43-46.
- "İsmail Uyaroğlu ile Söyleşi", Elçin Yahși, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1983, sy. 33, s. 7-8.
- "İsmail Uyaroğlu: Bir Şiiri Bitirme Sevincinin Yerini Hiçbir Şey Tutmaz", Elçin Yahși, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1983, sy. 32, s. 7-9.
- "İsmet Bozdağ Diyor ki: Kemal Tahir'e Dair", *Dost*, Ocak 1968, sy. 39, s. 11-15.
- "İsmet Kür'le Söyleşi", *Varlık*, 1 Haziran 1990, sy. 993, 42-43.
- "İsmet Özal: Edebiyatçı Çok, Gerçek Anlamda Ürün Yok", Murat Belge, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1982, sy. 24, s. 7-9.
- "İsmet Özal'le Söyleşi", Mustafa Alp Dağstanlı ve Melih Şabanoğlu, *Argos*, Kasım 1988, sy. 3, s. 53-61.
- "İsmet Tokgöz'le Söyleşi", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Aralık 1982, sy. 903, s. 35-36.
- "İsmet Zeki Eyüboğlu ile Söyleşi", Süreyya Evren, *Varlık*, Nisan 1995, sy. 1051, s. 8-9.
- "İzzet Yaşar ile Konuşma", Hakan Eren, *Yazko Edebiyat*, Haziran 1981, sy. 8, s. 156-157.
- "Jale Parla ile 'Babalar ve Oğullar' Üzerine", Evren Erem, *Varlık*, Mayıs 1991, sy. 1004, s. 53-54.
- "Jale Parla ile Söyleşi: Edebiyat Bir Parodidir", Fecir Alptekin, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 21 Nisan 2000, sy. 15, s. 12-13.
- "Jean Paul Sartre Flaubert'i Anlatıyor", çev. Akşit Göktürk, *Yeni Edebiyat*, Ağustos 1971, sy. 10, s. 18-21.
- "Jean Paul Sartre ile Konuşma", çev. Özdemir Nutku, *Değişim*, 15 Şubat 1962, sy. 4, s. 1, 16-17.
- "Jean Paul Sartre: Çeşitli Konular Karşısında", çev. S. Lokman, *Yeditepe*, Kasım 1967, sy. 139, s. 8-10, 13.
- "Jülide Güllazar'la", Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 15 Ağustos 1964, sy. 628, s. 10.
- "Kadın Romancılarımızdan Suzan Sözen", Mualla Bayraktar, *Yirminci Asır*, 2 Eylül 1954, sy. 103, s. 14.
- "Kafka'yla Konuşmalar", çev. Gürkal Ayhan, *Ataç*, Nisan 1964, sy. 24, s. 10-13.
- "Kâmil Yavuz ile Söyleşi", *Varlık*, Ocak 1996, sy. 1060, s. 64.
- "Karaosmanoğlu Tanrıöver'i Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Ekim 1971, sy. 769, s. 7.
- "Karin Karakaşlı ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Temmuz 1998, sy. 1090, s. 37.
- "Kemal Ateş ile 'Çürüük Kapı' Üzerine", Vural Yıldırım, *Varlık*, Nisan 1979, sy. 859, s. 10-11.
- "Kemal Ateş: Toprak Kovgunları", Vural Yıldırım, *Varlık*, Kasım 1982, sy. 902, s. 51-52.
- "Kemal Bilbaşar Diyor ki...", *Yeditepe*, Kasım 1967, sy. 139, s. 7.
- "Kemal Bilbaşar Diyor ki", Nurer Uğurlu, *Yelken*, 1960, sy. 45, s.18-20.

- “Kemal Bilbaşar ile”, Behzat Ay, *Varlık*, Ekim 1978, sy. 853, s. 16.
- “Kemal Bilbaşar”, *Milliyet Sanat*, 7 Ocak 1977, sy. 213, s. 3, 7.
- “Kemal Burkay ile Şiir Üstüne Bir Konuşma”, Mehmet Bayrak, *Militan*, Şubat 1976, sy. 14, s. 61-64.
- “Kemal Özer ile Söyleşi”, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1981, sy. 7, s. 6-7.
- “Kemal Özer'in Toplu Şiirleri”, Atilla Özkırımlı-Tuğrul Tanyol, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1985, sy. 58, s. 15-19.
- “Kemal Özer'le”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Temmuz 1962, sy. 578, s. 13.
- “Kemal Tahir Cevap Veriyor”, *Türk Sanatı*, Ekim 1958, sy. 66, s. 10.
- “Kemal Tahir: Abdullah Mazmanoğlu Kemal Tahir'i Anlattı”, Necati Güngör, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1983, sy. 27, s. 51-56.
- “Kemal Tahir'in Evinde”, *Dost*, Mart 1960, sy. 30, s. 8-15.
- “Kemal Tahir'le Bir Konuşma”, Ahmet Arpad, *Yeditepe*, 16-31 Ocak 1969, sy. 79, s. 9.
- “Kemal Tahir'le Bir Konuşma”, Sami N. Özerdim, *Dost*, Ağustos 1968, sy. 46, s. 10-11.
- “Kemal Tahir'le Bir Konuşma”, Selim İleri, *Yeni Dergi*, Haziran 1973, sy. 105, s. 19-25.
- “Kemal Tahir'le Konuşma”, *Dost*, Ocak 1968, sy. 39, s. 16-17.
- “Kemal Tahir'le Konuşma”, Fethi Naci, *Pazar Postası*, 31 Ağustos 1958, sy. 35, s. 8.
- “Kemal Tahir”, Zeynep Oral, *Milliyet Sanat*, 24 Kasım 1972, sy. 8, s. 3, 5.
- “Kemal Yalçın'la 'Emanet Çeyiz' Üzerine”, Nuri Dikeç, *Cumhuriyet Kitap*, 27 Mayıs 1999, sy. 484, s. 16-17.
- “Kerim Afşar'la”, Aysel Alpsal, *Varlık*, 1 Aralık 1970, sy. 759, s. 11.
- “Kerim Korcan Hayatını Anlatıyor”, *Türkiye Yazıları*, Kasım 1978, sy. 8, s. 27-33.
- “Kerim Korcan ile Patrona Üzerine Söyleşi”, Kemal E. Gözütok, *Yarın*, Temmuz 1984, sy. 35, s. 14-15.
- “Kerim Korcan'a Sekiz Soru”, Mahmut Yaşar, *Yansıma*, Şubat 1974, sy. 26, s. 91-93.
- “Kerim Korcan'a Sorular”, *Yansıma*, Nisan 1975, sy. 40, s. 53-56.
- “Kerim Korcan'la”, Ayhan Hümalp, *Eflatun*, Kasım 1987, sy. 227, s. 20-22.
- “Kerime Nadir: Eserleri Memlekette En Çok Okunan Romancımız”, Muallâ Bayraktar, *Yirminci Asır*, 23 Nisan 1953, sy. 37, s. 6.
- “Kerime Nadir'in Hayatını ve Sanatını Kendisinden Dinleyiniz”, Selami Münin Yurdatap, *Aydabir*, Şubat 1953, sy. 8, s. 54-58.
- “Kerime Nadir'le”, Güner Ceylan, *Eflatun*, Haziran 1970, sy. 18, s. 22.
- “Kerime Nadir-En Sevilen Romancımız”, *Ayda Bir*, 1 Şubat 1953, sy. 8, s. 54-58.
- “Kürşat Başar: Yazmak Bir Yanılsama”, Güven Turan, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1988, sy. 96, s. 20-22.
- “Lâle Müldür ile 'Şiir' Üzerine”, Kürşat Başar, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1989, sy. 98, s. 38-39.
- “Lâle Müldür ile 80'li Yıllar ve Şiiri Üstüne”, Cezmi Ersöz, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1990, sy. 115, s. 72-74.
- “Latife Tekin ile Söyleşi”, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 88-89.
- “Levent Yılmaz'la Söyleşi: İslimlerin Ötesine Ulaşmak İstiyorum”, Ceyda Akbaş, *Yeni Bin-yıl Kitap*, 26 Mayıs 2000, sy. 20, s. 12-13.
- “Levent Yılmaz'la Söyleşi: Şiirde Bilgi Sezgi Yoluyla Kavranabilir”, Cenk Koyuncu, *Kitap-luk*, Şubat-Mart 1994, sy. 6, s. 5.

- "Leyla Erbil'e Beş Soru", *Dost*, Mayıs 1962, sy. 14, s. 8-9.
- "Leylâ Erbil'e Beş Soru", Mehmet Seyda, *Varlık*, 15 Ocak 1968, sy. 710, s. 9.
- "Leyla Erbil'le 'Karanlığın Günü' Üzerine", Fatma Oran, *Cumhuriyet Kitap*, 16 Eylül 1999, sy. 500, s. 8-9.
- "Leyla Erbil'le Bir Konuşma", Ahmet Oktay, *Yazko Edebiyat*, Mayıs 1983, sy. 31, s. 132-135.
- "Leyla Erduran Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Mart 1960, sy. 522, s. 11.
- "Leyla Gencer Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Kasım 1959, sy. 514, s. 5.
- "Leyla İpekçi ile Söyleşi", Pınar Çelikel, *Yeni Bir Yıl-Kitap*, 24 Kasım 2000, sy. 48, s. 3.
- "Lütfi Özkök ile Söyleşi: Uzaklılığın Yakınlığı", Yüksel Peker, *Kitaplık*, Mayıs-Haziran 1995, sy. 15, s. 24-25.
- "M. Sunullah Arısoy'la Bir Röportaj", *Varlık*, 1 Eylül 1953, sy. 398, s. 12-13.
- "M. Sunullah Arısoy'la", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Ekim 1962, sy. 583, s. 7.
- "M. Turhan Tan Anlatıyor", Kandemir, *Yedigün*, 26 Mayıs 1937, sy. 220, s. 7-9.
- "Mahir ÖztAŞ'la 'Korku Oyunu' Kitabı Üstüne Bir Konuşma", Cengiz Öndersever, *Cumhuriyet Kitap*, 2 Mart 1990, sy. 4, s. 19.
- "Mahmut Makal Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Aralık 1959, sy. 515, s. 10.
- "Mahmut Makal", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Eylül 1970, sy. 756, s. 12.
- "Mahmut Özay'la Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Temmuz 1953, sy. 396, s. 18-19.
- "Mahmut Yesari: Kendimle Mülâkat", *Yedigün*, 21 Birinciteşrin 1936, sy. 189, s. 7-8.
- "Mahmut Yesari: Su Sinekleri Münasebetiyle Mahmut Yesari Bey'le Mülâkat", Burhan Ümit, *Yeni Türk Mecmuası*, Teşrinievvel 1932, sy. 1, s. 25-27.
- "Mario Levi: Önemli Olan Tek Şey Var: Sürekli Yolda Olmak", Nil Ongun, *Varlık*, Temmuz 1990, sy. 970, s. 30-31.
- "Mecit Ünal ile Söyleşi", İşık Ergüden, *Varlık*, Haziran 1991, sy. 1005, s. 37-38.
- "Mehmed Kemal: Yaşam Öyküsü", *Türkiye Yazılıları*, Temmuz 1977, sy. 4, s. 25-29.
- "Mehmet Atilla Maraş ile Sohbet: Yazar Kimdir, Yazı Nedir?", *Dergâh*, Ocak 2000, sy. 119, s. 12-13.
- "Mehmet Başaran: Sorumluluğunu Bilen Sanatçı Gereken Yere Kazmasını Vurmalı", Necati Güngör, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1984, sy. 39, s. 15-16.
- "Mehmet Doğan: Türkiye'de Yazarlık Mesleği ve Yazarın Sorunları", *Dergâh*, Ağustos 1990, sy. 6, s. 12-13.
- "Mehmet Kemal: Şairler Dövüşür", Feryal Çeviköz, *Varlık*, 1 Nisan 1982, sy. 895, s. 40-47.
- "Mehmet Kemal: Yaşam Öyküsü", *Türkiye Yazılıları*, Temmuz 1977, sy. 4, s. 25-29.
- "Mehmet Kemal'le Söyleşi: Bütün Şiirleri Üstüne", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Kasım 1982, sy. 902, s. 42-43.
- "Mehmet Kemal'le", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Mayıs 1970, sy. 752, s. 14.
- "Mehmet Komşu: Önemli Olan Gerçeklerin Kendisidir", Esin Yüksek, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1986, sy. 72, s. 30-31.
- "Mehmet Melih Yürüsen'le Deneme Üstüne", Derya Altintren, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1984, sy. 48, s. 18-19.
- "Mehmet Niyazi Özdemir'le Mülâkat", *Ufuk Çizgisi*, Ekim 1989, sy. 1, s. 30-35.
- "Mehmet Niyazi: Bizler Kültür Muhacirleriyiz", Belkis İbrahimhakkıoğlu, *Türk Edebiyatı*, Mart 1993, sy. 225, s. 38.

- "Mehmet Önal ile Sohbet: Edebiyat Biliminde Bir 'Efsane' Arayıcısı", *Dergâh*, Ağustos 2000, sy. 126, s. 12-15.
- "Mehmet Özgür ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Haziran 1984, sy. 921, s. 16-17.
- "Mehmet Samih: *Gözlüklü Beyefendi*", K. E., *Varlık*, 1 Nisan 1982, sy. 895, s. 49.
- "Mehmet Seyda ile Bir Konuşma", *Yeditepe*, Kasım 1969, sy. 163, s. 8-9.
- "Mehmet Seyda ile Söyleşi", Kemal Ateş, *Varlık*, 1 Ekim 1982, sy. 901, s. 19-20.
- "Mehmet Seyda'ya Sorular", *Yelken*, Haziran 1962, sy. 64, s. 14.
- "Mehmet Seyda", Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 1 Şubat 1965, sy. 639, s. 13.
- "Mehmet Yaşın ile Poeturka Tartışmaları Üzerine Söyleşi", Hakkı Yücel, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1990, sy. 112, s. 39-41.
- "Mehrizat Poyraz İle", Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 1 Aralık 1964, sy. 635, s. 13.
- "Melih Cedet Anday ile Söyleşi", Zeynep Oral, *Milliyet Sanat*, 16 Mart 1973, sy. 24, s. 3-4.
- "Melih Cevdet Anday Konuşuyor", Memet Fuat ve Oktay Akbal, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1984, sy. 46, s. 4-9.
- "Melih Cevdet Anday'dan Güncem'de Kalanlardır", Hasan Mercan, *Varlık*, 1 Eylül 1982, sy. 900, s. 23-24.
- "Melih Cevdet Anday'la 'Ölümüşlük Ardında Gilgamiş' Üstüne Konuşma", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Mart 1982, sy. 17, s. 128-130.
- "Melih Cevdet Anday'la", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Eylül 1962, sy. 581, s. 7.
- "Melih Cevdet Anday'a Sorular", Şükran Kurdakul, *Ataç*, 1 Nisan 1963, sy. 12, s. 5-7.
- "Melih Cevdet'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Şubat 1950, sy. 355, s. 4.
- "Melike Mukaddem: Bilgi İlk ve En Kötü Sürgündür", Filiz Nayır Deniztekin, *Varlık*, Temmuz 1997, sy. 1078, s. 26-29.
- "Melisa Erdönmez: Gece Yarısı Notları", *Varlık*, 1 Mayıs 1982, sy. 896, s. 48.
- "Melisa Erdönmez'le", Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 15 Mayıs 1964, sy. 622, s. 12.
- "Melisa Gürpınar Şiir Dünyasını Anlatıyor", Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1992, sy. 143, s. 14-17.
- "Melisa Gürpınar'la Söyleşi", Ömer Ateş, *Varlık*, 1 Aralık 1986, sy. 951, s. 26-27.
- "Memduh Şevket Esençal'la Bir Konuşma", Sunullah Arısoy, *Varlık*, 1 Haziran 1953, sy. 383, s. 7-8.
- "Memet Fuat Anlatıyor", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Şubat 1960, sy. 520, s. 7-8.
- "Memet Fuat: Türkiye'de Eleştiri Geleneği ve Edebiyat Eleştirisinin Boyutları", *Dergâh*, Aralık 1992, sy. 34, s. 12-14.
- "Meral Alper'le", İhsan Akay, *Varlık*, 1 Nisan 1968, sy. 715, s. 11.
- "Mesut Berk ile Mülâkat", Saadettin Yıldız, *Türk Edebiyatı*, Eylül 1981, sy. 95, s. 13-15.
- "Meşa Selimovic'e Sorular", Necati Zekeriya, *Yönelişler*, Ekim 1982, sy. 16, s. 15-17.
- "Metin Altıok ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Eylül 1990, sy. 996, s. 4.
- "Metin Altıok'la Söyleşi", Salih Bolat, *Varlık*, Temmuz 1995, sy. 1054, s. 55-58.
- "Metin And'la", Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Eylül 1969, sy. 744, s. 12.
- "Metin Celâl ile Efsane Olamamış Bir Kuşağı'n Romanı: Ne Güzel Çocuklardık Biz", Aziz Çağlar, *Hürriyet Gösteri*, Haziran-Temmuz 2000, sy. 220, s. 38-41.
- "Metin Eloğlu ile 'Ayşemayşe' Üstüne Konuşma", Asım Bezirci, *Yeni Dergi*, Kasım 1968, sy. 50, s. 373-383.

- "Metin Eloğlu ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru", Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 1-15 Ağustos 1961, sy. 44, s. 5.
- "Metin Eloğlu ile Söyleşi", Füsün Akatlı, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1981, sy. 12, s. 6-7.
- "Metin Eloğlu", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Nisan 1973, sy. 787, s. 12.
- "Metin Kaçan ile Söyleşi: Kolera Günlerinde Roman", Suna Dirikan, *Elele*, Temmuz 1990, sy. 7, s. 48-50.
- "Metin Kaçan ile Söyleşi", Reyhan Koçyigit, *Varlık Kitap Eki*, Ocak 2000, sy. 92, s.8-9.
- "Metin Kaçan'la Söyleşi", *Varlık*, 1 Haziran 1990, sy. 993, s. 31.
- "Mevlâna İdris ile Sohbet: Aşk Cevaptır, Ölüm Soru...", Kemal Sayar, *Dergâh*, Kasım 1997, sy. 93, s. 12-13.
- "Michel Butor'la Bir Konuşma", *Yeditepe*, Mayıs 1965, sy. 109, s. 8-9.
- "Milan Kundera ile Konuşma", çev. Alev Er, *Adam Sanat*, Mart 1986, sy. 4, s. 22-31.
- "Milan Kundera ile Söyleşi", çev. Fatih Tepebaşılı, *Kaşgar*, Mayıs 1999, sy. 9, s. 111-119.
- "Muammer Karadaş ile Söyleşi", Nuh Ömer Çetinay, *Varlık*, 1 Mart 1989, sy. 978, s. 13-15.
- "Muazzez Menemencioğlu", Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 15 Ocak 1964, sy. 614, s. 8.
- "Muhtar Körükçü ile Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Mayıs 1953, sy. 394, s. 6.
- "Muhtar Körükçü İle", Cahit Obruk, *Varlık*, 15 Kasım 1968, sy. 730, s. 14.
- "Muhteşem Sünter'le Bir Konuşma", Edip Cansever, *Yeditepe*, Mart 1980, sy. 412, s. 2.
- "Munis Faik Ozansoy", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Temmuz 1959, sy. 506, s. 6.
- "Munis Faik Ozansoy'la Bir Konuşma", Sabahattin Batur, *Dost*, Şubat 1960, sy. 29, s. 26-31.
- "Murat Belge: Bir Sanatçının Günlüğünden", Güneş Buhrali, *Varlık*, 1 Haziran 1981, sy. 885, s. 6-8.
- "Murat Belge: Tarihî Roman Yazmanın Sakıncaları Var", *Argos*, Kasım 1988, sy. 3, s. 8-10.
- "Murat Saracoğlu ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Temmuz 1999, sy. 1102, s. 9-10.
- "Murat Tuncel ile Söyleşi", Zeynep Aliye, *Varlık Kitap Eki*, Temmuz 2000, sy. 98, s. 12-13.
- "Murathan Mungan ile Söyleşi", Erdal Doğan, *Varlık*, 1 Ekim 1999, sy. 1105, s. 54.
- "Murathan Mungan: Kültürel Dünyada Muhataplar Eşit Değil", Filiz Aygündüz, *Milliyet Sanat*, 1 Temmuz 2000, sy. 483, s. 22-24.
- "Murathan Mungan'la Söyleşi", Yaşar İlksavaş, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1981, sy. 11, s. 10-11.
- "Murathan Mungan'la Söyleşi", Yıldırım Türker, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1981, sy. 7, s. 47-48.
- "Musahipzade Sami Ayanoğlu İle", Meral Çelen, *Varlık*, 15 Temmuz 1968, sy. 722, s. 9.
- "Mustafa Balel 'Peygamber Çiçeği'ni Anlatıyor", *Varlık*, Mart 1982, sy. 894, s. 39-42.
- "Mustafa Balel ile 'Peygamber Çiçeği' Üstüne Konuşma", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Haziran 1982, sy. 20, s. 127-129.
- "Mustafa Balel 'Peygamber Çiçeği'ni Anlatıyor", K. E., *Varlık*, 1 Mart 1982, sy. 894, s. 39-42.
- "Mustafa Dillioğlu ile Söyleşi: Yaşamın Kıyısında El Sallıydun", Derviş Şentekin, *Yeni Binyıl Kitap*, 24 Mart 2000, sy. 11, s. 4.
- "Mustafa Durak ile Edebiyat Araştırması Üzerine", Osman Giritli, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1989, sy. 105, s. 48-50.
- "Mustafa Miyasoğlu ile Dönemeç Üzerine Bir Konuşma", Galip Boztoprak, *Sedir*, Şubat 1980, sy. 2, s. 42-46.

- “Mustafa Miyasoğlu ile Roman Üzerine Bir Söyleşi”, Hayri Bostan, *Türk Edebiyatı*, Aralık 1995, sy. 266, s. 42-44.
- “Mustafa Miyasoğlu ve Eserleri Üzerine”, *Muştu*, Haziran 1977, sy. 14, s. 8-9.
- “Mustafa Miyasoğlu: Kötü Roman İyi Romanı Kovuyor”, M. Akif Çankırılı, *Nehir*, Ekim-Kasım 1994, sy. 13-14, s. 86-88.
- “Mustafa Necati Sepetçioğlu Diyor ki...”, Tanju Akerman, *Eflatun*, 15 Mayıs 1969, sy. 5, s. 16.
- “Mustafa Necati Sepetçioğlu ile Bir Konuşma”, Yusuf Işıklı, *Türk Sanatı*, Eylül-Ekim 1955, sy. 39-40, s. 14-15.
- “Mustafa Necati Sepetçioğlu ile Bir Sohbet”, Mehdi Ergüzel, *Türk Edebiyatı*, Eylül 1986, sy. 155, s. 42-46.
- “Mustafa Özel: Edebiyat, İktisat ve Siyaset Üzerine”, *Dergâh*, Ocak 1994, sy. 47, s. 12-13.
- “Mustafa Ruhi Şirin: Çocuk Edebiyatı, İçimizdeki Çocuğu Yaşatanların Edebiyatıdır”, *Dergâh*, Temmuz 1993, sy. 41, s. 12-14.
- “Mustafa Sütüven’le Bir Konuşma”, Ali Teoman, *Çağrı*, Temmuz 1959, sy. 19, s. 7-16.
- “Muvaffak Sami Onat Anlatıyor”, Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Ekim 1959, sy. 511, s. 9.
- “Muvaffak Sami Onat’la”, *Varlık*, 1 Kasım 1953, sy. 400, s. 10.
- “Muvaffak Sami Onat’la Konuşma”, A. Rıdvan Bülbül, *Çağrı*, Ağustos 1959, sy. 20, s. 11-12 ve 16.
- “Muzaffer Buyrukçu ile Konuşma”, Demir Özlü, *Yelken*, 1959, sy. 31, s. 10-11.
- “Muzaffer Buyrukçu ile Konuşma”, *Yelken*, Aralık 1962, sy. 70, s. 13-15.
- “Muzaffer Hacıhasanoğlu”, Âdil Gülvahap, *Varlık*, 1 Ocak 1973, sy. 784, s. 13.
- “Muzaffer Hacıhasanoğlu”, M. Ünal, *Varlık*, 1 Mart 1963, sy. 593, s. 6.
- “Muzaffer İzgü ile Çocuklar Üzerine Söyleşi”, Recai Şeyhoğlu, *Varlık*, Kasım 1995, sy. 1058, s. 9-10.
- “Muzaffer İzgü Yirmibeşinci Kitabına Ulaştı”, Hüseyin Yurttaş, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1992, sy. 135, s. 74-75.
- “Muzaffer Uyguner’le”, M. Ünal, *Varlık*, 1 Mayıs 1963, sy. 597, s. 8.
- “Mübeccel İzmirli İle”, Âfet Muhteremoğlu, *Varlık*, 1 Ocak 1968, sy. 709, s. 8.
- “Mükerrem Kâmil Su ile Mülâkat”, G. Arkin, *Yarım Ay*, 15 Mayıs 1937, sy. 55, s. 8-9 ve 27.
- “Münevver Ayaşlı ile Bir Konuşma-I”, Abdullah Uçman, *Hisar*, Temmuz 1977, sy. 163, s. 10-13.
- “Münevver Ayaşlı ile Bir Konuşma-II”, Abdullah Uçman, *Hisar*, Ağustos 1977, sy. 164, s. 20-23.
- “Müştak Erenus ile Söyleşi”, Ataoğlu Behramoğlu, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1983, sy. 31, s. 7-8.
- “Müştak Erenus: 81 Yaşında Bir Şair”, Adnan Özyalçınar, *Varlık*, Temmuz 1996, sy. 1066, s. 44-45.
- “Müştak Erenus’la Söyleşi: Kiblem Yunus Oldu”, Ataoğlu Behramoğlu, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1983, sy. 30, s. 7-8.
- “Naci Ünver ‘Özgür Sevi’yi Anlatıyor”, Sezai Bayar, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1991, sy. 127, s. 70-72.
- “Naim Tirali ile Bir Konuşma”, Emin Sipahioglu, *Yedi Tepe*, 16-30 Kasım 1962, sy. 75, s. 11-12.
- “Naim Tirali ile Öykücülüğünün Kırkıncı Yılında Konuşma”, *Yazko Edebiyat*, Kasım-Aralık 1984, sy. 49-50, s. 94-97.

- "Naim Tirali ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Ağustos 1983, sy. 911, s. 8-9.
- "Namık Doymuş Romanlarını Anlatıyor", Feridun Andaç, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1993, sy. 152, s. 54-56.
- "Nazan Bekiroğlu: Hikâyecinin Dünyası ve Tarihin Aynası", *Dergâh*, Kasım 1991, sy. 21, s. 12-14.
- "Nazım Hikmet ile Sanat Anlayışı Üzerine Bir Konuşma", çev. Kenan Somer, *Militan*, Şubat 1975, sy. 2, s. 61-66.
- "Nazım'la Konuşum-1", Naci Sadullah, *Yedigin*, 17 Temmuz 1935, sy. 123, s. 12-13.
- "Nazım'la Konuşum-2", Naci Sadullah, *Yedigin*, 24 Temmuz 1935, sy. 124, s. 10-11.
- "Nazlı Eray ile Söyleşi", Ece Algan, *Varlık*, Ağustos 1991, sy. 1007, s. 36-37.
- "Nazlı Eray ile Söyleşi", Pınar Göksan Aker, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 8 Aralık 2000, sy. 50, s. 6.
- "Nazlı Eray ile", Selda Anıl, *Varlık*, Haziran 1976, sy. 825, s. 15-16.
- "Necati Cumalı Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Nisan 1960, sy. 523, s. 11.
- "Necati Cumalı Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Haziran 1957, sy. 456, s. 8-9.
- "Necati Cumalı ile Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Mart 1952, sy. 380, s. 9.
- "Necati Cumalı ile Söyleşi", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1981, sy. 4, s. 6-7.
- "Necati Cumalı ile Söyleşi", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Ocak 1985, sy. 928, s. 25-27.
- "Necati Cumalı Öykücülüğünü Anlatıyor", Konur Ertop, *Varlık*, 1 Nisan 1982, sy. 895, s. 3-8.
- "Necati Cumalı'yla Konuşma", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Temmuz 1982, sy. 21, s. 120-124.
- "Necati Güngör ile Söyleşi", Nursel Duruel, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1983, sy. 33, s. 13-14.
- "Necati Tosuner'le Almanya'da Röportaj", Yüksel Pazarkaya, *Varlık*, 1 Ekim 1973, sy. 793, s. 12.
- "Necati Tosuner'le", Behzat Ay, *Varlık*, Aralık 1978, sy. 855, s. 19.
- "Necati Zekeriya ile Bir Röportaj", M. Hasan Göksu, *Varlık*, 1 Eylül 1968, sy. 725, s. 10.
- "Necip Mahfuz'la Edebiyat ve Nobel Söyleşisi", Murat Bardakçı, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1988, sy. 92, s. 4-7.
- "Nedim Gürsel 'Sorgu'da İnsanı Anlatıyor", Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1988, sy. 95, s. 28-29.
- "Nedim Gürsel ile 'Boğazkesen' Üzerine Söyleşi", *Varlık*, Ekim 1995, sy. 1057, s. 22-23.
- "Nedim Gürsel ile 'Sevgilim İstanbul' Üzerine", Adnan Özyalçiner, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1986, sy. 71, s. 10-11.
- "Nedim Gürsel ile Söyleşi", İmren Tüzün, *Varlık*, 1 Ekim 2000, sy. 1117, s. 23-26.
- "Nedim Gürsel ile Söyleşi", Necla Işık, *Varlık*, Nisan 1991, sy. 1003, s. 34-35.
- "Nedim Gürsel: Bir Yansımalar Kitabı Resimli Dünya", Halil Gökhan, *Hürriyet Gösteri*, Mart 2000, sy. 217, s. 38-39.
- "Nedim Gürsel'le Söyleşi: Beşyüz Yıllık Yalnızlık", *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 28 Ocak 2000, sy. 3, s. 4-5.
- "Nedim Gürsel'le Söyleşi: Bozkırdaki Yabancı", Cenk Koyuncu, *Kitaplık*, Mayıs 1994, sy. 8, s. 20.

- “Nedim Gürsel’le”, Necati Tosuner, *Varlık*, Kasım 1976, sy. 830, s. 15.
- “Neşe Cengiz ile Söyleşi”, *Varlık*, Mayıs 1992, sy. 1016, s. 22.
- “Nevzat Çelik’le Söyleşi: Şiir Dünyayı Kurtaramaz”, Pınar Çelikel, *Yeni Binyıl Kitap*, 22 Aralık 2000, sy. 52, s. 6.
- “Nevzat Çelik’le Yazışmalı Söyleşi”, Şahap Balcıoğlu, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1985, sy. 56, s. 18-20.
- “Nevzat Üstün ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru”, Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 1-31 Mayıs 1961, sy. 41, s. 9.
- “Nevzat Üstün’e Sorular”, Şükran Kurdakul, *Yelken*, 1961, sy. 51, s. 6.
- “Nezihe Meriç Soruyor”, Osman Giritli, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1990, sy. 115, s. 5-6.
- “Nezihe Meriç: Kırınlık, Hüzün, Gerilim... Çok Doğal Şeyler”, *Milliyet Sanat*, 15 Mayıs 1990, sy. 238, s. 42-43.
- “Nezihe Meriç’e Sorular”, Nezihe Meriç, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1989, sy. 101, s. 17-18.
- “Nezihe Meriç”, Mübbeckel İzmirli, *Varlık*, 1 Şubat 1966, sy. 663, s. 10.
- “Nihal Atsız’la Karşı Karşıya”, Nihat Dalay, *Türk Sanatı*, Şubat 1955, sy. 32, s. 14.
- “Nihal Yalaza Taluyl ile”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Aralık 1962, sy. 588, s. 8.
- “Nihat Behram ile Söyleşi: Gurbeti Yaşamak ve Yazmak”, Gültekin Emre, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1988, sy. 92, s. 20-22.
- “Nihat Behram ile Söyleşi”, Yağmur Ceylan Uslu, *Varlık Kitap Eki*, Ocak 2000, sy. 92, s. 5-6.
- “Nurdan Beşergil ile Söyleşi”, *Varlık*, Temmuz 1995, sy. 1054, s. 4-5.
- “Nurer Uğurlu: Türkiye’nin Mavisi”, T. U., *Varlık*, 1 Ağustos 1982, sy. 899, s. 52-53.
- “Nuri İyem Anlatıyor”, İbrahim Ersaraç, *Varlık*, 1 Şubat 1972, sy. 773, s. 15.
- “Nuri İyem İle”, Kaya Özsezgin, *Varlık*, 1 Ocak 1968, sy. 709, s. 7.
- “Nursen Karas’la Konuşma”, Osman Türkay, *Varlık*, Ağustos 1979, sy. 863, s. 11.
- “Nurullah Ataç Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Mayıs 1956, sy. 430, s. 6.
- “Nurullah Ataç ile Röportaj”, Arif Ferzan Aras, *Varlık*, 1 Birinciteşrin 1935, sy. 54, s. 85.
- “Nurullah Ataç’ı Ziyaret”, Umran Nazif Yiğiter, *Varlık*, 1 Şubat 1938, sy. 110, s. 596-597.
- “Nurullah Ataç’la Bir Konuşma”, Ünsal Soygür, *Yenilik*, Ocak-Şubat 1953, sy. 2, s. 1, 7.
- “Nurullah Ataç’la Dil Üzerine Bir Röportaj”, Necati Cumalı, *Varlık*, 1 Ağustos 1948, sy. 337, s. 4-5.
- “Nurullah Ataç’la Sohbet”, Şahap Sıtkı Eren, *Varlık*, 1 Ocak 1947, sy. 318, s. 6-7.
- “Nurullah Berk Anlatıyor”, İsmail Biret, *Varlık*, 15 Nisan 1958, sy. 476, s. 10.
- “Nurullah Berk’le Bir Konuşma”, Fikret Otyam, *Varlık*, 1 Şubat 1952, sy. 379, s. 20.
- “Oğuz Demiralp ile Söyleşi: Yazarın Bilinci Yazan Bilinçtir”, Cenk Koyuncu, *Kitaplık*, Aralık 1993, sy. 4, s. 4.
- “Oktay Akbal Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Haziran 1956, sy. 432, s. 6-7.
- “Oktay Akbal ile Söyleşi”, Atilla Birkije, *Varlık*, 1 Ağustos 1990, sy. 995, s. 45.
- “Oktay Akbal ile”, Behzat Ay, *Varlık*, Mart 1976, sy. 822, s. 5.
- “Oktay Akbal’la Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Haziran 1951, sy. 371, s. 6-7.
- “Oktay Rifat’la Konuşma”, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1980, sy. 1, s. 6-8.
- “Oktay Rifat’la”, Aysel Alpsal, *Varlık*, 15 Ağustos 1965, sy. 652, s. 10.

- "Oktay Rifat'la Bir Konuşma", Kemal Bekir, *Türk Tiyatrosu*, Aralık 1960, sy. 329, s. 5-7, 32.
- "Oktay Rifat'la Bir Röportaj", *Varlık*, 1 Kasım 1949, sy. 352, s. 8.
- "Oktay Tuncer ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru", Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 16-31 Ağustos 1961, sy. 45, s. 9.
- "Oktay Tuncer'le", M. Ünal, *Varlık*, 15 Şubat 1965, sy. 640, s. 9.
- "Oktay'la Röportajlar: Başarının Koşulları Üstüne", Nurullah Berk, *Varlık*, 1 Haziran 1968, sy. 719, s. 9.
- "Oktay'la Röportajlar: Kendini Beğenmişlik", Nurullah Berk, *Varlık*, 1 Nisan 1968, sy. 715, s. 9.
- "Oktay'la Röportajlar: Kişilik Dramı Üstüne", Nurullah Berk, *Varlık*, 15 Şubat 1968, sy. 712, s. 10-11.
- "Oktay'la Röportajlar: Resim Sergileri Üstüne", Nurullah Berk, *Varlık*, 1 Mart 1968, sy. 713, s. 8-9.
- "Oktay'la Röportajlar: Resim ve Temel Eğitim", Nurullah Berk, *Varlık*, 15 Haziran 1968, sy. 720, s. 9.
- "Onat Kutlar Artık Öykü Yazmayacak", Adnan Özyalçiner, *Varlık*, Mart 1995, sy. 1050, s. 29-30.
- "Onat Kutlar ile Söyleşi", Kemal Özer, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1983, sy. 32, s. 12-14.
- "Orhan Asena ile Almanya'da", Yüksel Pazarkaya, *Varlık*, Haziran 1974, sy. 801, s. 8.
- "Orhan Duru ile Söyleşi", Murat Yalçın, *Varlık*, Mart 1992, sy. 1014, s. 16.
- "Orhan Duru ile", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Eylül 1962, sy. 582, s. 8.
- "Orhan Elmas'a Dört Soru", Selim Sabit, *Varlık*, 1 Haziran 1965, sy. 647, s. 12.
- "Orhan Hançerlioğlu Cevap Veriyor", *Türk Sanatı*, Şubat-Mart 1958, sy. 63, s. 8-9.
- "Orhan Hançerlioğlu ile Bir Konuşma", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Nisan 1956, sy. 429, s. 6-7.
- "Orhan Hançerlioğlu ile Bir Konuşma", Sami Yelken, *Beş Sanat*, Mayıs 1951, sy. 14, s. 6.
- "Orhan Hançerlioğlu ile Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Ocak 1952, sy. 378, s. 6.
- "Orhan Hançerlioğlu ile Karşı Karşıya", Orhan Tahsin Özmez, *Türk Sanatı*, 15 Haziran 1953, sy. 12, s. 8-9 ve 13.
- "Orhan Hançerlioğlu ile Konuşma", *Varlık*, 1 Nisan 1981, sy. 883, s. 13.
- "Orhan Hançerlioğlu", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Eylül 1972, sy. 780, s. 6-7.
- "Orhan Hançerlioğlu", Mustafa Baydar, *Hayat*, 20 Eylül 1957, sy. 50, s. 22.
- "Orhan Hançerlioğlu", *Yirminci Asır*, 20 Eylül 1952, sy. 6, s. 15.
- "Orhan Kemal: Yelife İhsan, Orhan Kemal'i Anlatıyor", Enver Ercan, *Varlık*, Haziran 1992, sy. 1017, s. 21.
- "Orhan Kemal'e Onuç Soru", Şükran Kurdakul, *Ataç*, Kasım 1963, sy. 19, s. 18-19
- "Orhan Kemal'e Sorduklarım", Özgül Erten, *Varlık*, 1 Ağustos 1970, sy. 755, s. 10.
- "Orhan Kemal'le", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Mart 1970, sy. 750, s. 10-11.
- "Orhan Kemal", Aysel Alpsal, *Varlık*, 15 Ocak 1966, sy. 662, s. 14.
- "Orhan Kemal'le Konuşma", Raşit Öğütçü Acar, *Dost*, Haziran 1958, sy. 9, s. 16-22.
- "Orhan Okay: Necip Fazıl'ın Şiiri Nedir Ne Değildir?", *Dergâh*, Mayıs 1990, sy. 3, s. 12-14.
- "Orhan Okay'la Mehmet Akif, Şiiri ve Düşüncesi Üzerine Bir Konuşma", Ali Haydar Haksal-Seyfettin Ünlü, *Yedi İklim*, Aralık 1999-Ocak 2000, sy. 117-118, s. 40-43.

- “Orhan Okay’la Türk Edebiyatı Tarihi Üzerine”, Neslihan Demirci, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 2006, c. IV, sy. 7, s. 351-359.
- “Orhan Pamuk ‘Kara Kitap’ı Anlatıyor”, Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1990, sy. 113, s. 24-27.
- “Orhan Pamuk ile Kürşat Başar’ın Kitapları ve Resimsel Karşılıkları”, Bedri Baykam, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1990, sy. 121, s. 60-62.
- “Orhan Pamuk ile Romanları Üzerine”, *Sanat Olayı*, Şubat 1984, sy. 21, s. 38-41.
- “Orhan Pamuk ile Söyleşi”, Enver Ercan, *Varlık*, 1 Mart 1999, sy. 1098, s. 38-42.
- “Orhan Pamuk ile Söyleşi”, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 86-87.
- “Orhan Pamuk ile Söyleşi”, *Varlık*, 1 Şubat 1995, sy. 1049, s. 37-42.
- “Orhan Pamuk Kara Kitap’ı Anlatıyor”, Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1990, sy. 113, s. 24-27.
- “Orhan Pamuk: Akılsız ve Dağınık Okuyucuya Hafif Bir Küçükseme Terörü Yapmak Meşrudiur”, Mahmut Özdiç, *Matbuat*, Şubat 1995, sy. 10, s. 15.
- “Orhan Pamuk: Kara Kitap”, Mürşit Balabanlılar, *Cumhuriyet Kitap*, 23 Mart 1990, sy. 7, s. 13.
- “Orhan Pamuk: Roman Çağı Başlıyor”, Belkıs İbrahimhakkıoğlu, *Türk Edebiyatı*, Mart 1993, sy. 225, s. 39.
- “Orhan Pamuk’la Benim Adım Kırmızı Üzerine”, Fatma Oran, *Cumhuriyet Kitap*, 14 Ocak 1999, sy. 465, s. 12-13.
- “Orhan Pamuk’la Beyaz Kale Üzerine Konuşma”, Yasemin Yazıcı, *Sanat Olayı*, Ekim 1985, sy. 41, s. 24-26.
- “Orhan Pamuk’la Söyleşi”, Hulki Aktunç vd., *Kitaplık*, Bahar 1999, sy. 36, s. 6-29.
- “Orhan Pamuk’la Yeni Kitabı Benim Adım Kırmızı Üzerine”, Büket Aşçı, *Milliyet Sanat*, 1 Ocak 1999, sy. 447, s. 32-34.
- “Orhan Peker’le Bir Konuşma”, Sezer Tansuğ, *Yeni Dergi*, Haziran 1969, sy. 57, s. 613-614.
- “Orhan Seyfi Orhon Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Mayıs 1959, sy. 502, s. 10.
- “Orhan Ural’la Söyleşi”, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1984, sy. 43, s. 13.
- “Osman Şahin ile Söyleşi”, Adnan Özyalçın, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1983, sy. 26, s. 14.
- “Osman Türkay Konuşuyor”, Şemsi Belli, *Çağrı*, Mart 1961, sy. 43, s. 12-15.
- “Osman Türkay’la Bir Konuşma”, A. Ventura, *Yeditepe*, Ocak 1972, sy. 189, s. 8 ve 14.
- “Osman Türkay: Bir Ozanın Dünyasındaki Besteci”, Hikmet Gür, *Varlık*, 1 Ocak 1971, sy. 760, s. 14-15.
- “Ozan Telli ile Söyleşi”, Kürşat Başar, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1983, sy. 35, s. 16-17.
- “Ö. Polat: Madaralı Ödüldünü Kazanan Ö. Polat ‘Doğunun Romanı Yazılmadı’ Diyor”, Nilgün Tarkan, *Milliyet Sanat*, 22 Nisan 1977, sy. 228, s. 13.
- “Ömer Asım Aksoy’la”, Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Mayıs 1972, sy. 776, s. 9.
- “Ömer Faruk Akün: Bir Türk Edebiyatı Tarihi Yazmak Mümkün müdür?”, *Dergâh*, Mart 1990, sy. 1, s. 12-13, 18.
- “Ömer Faruk Huyugüzel: Edebiyat Teorisi, Tarihi ve Tenkidi Üzerine”, *Dergâh*, Ağustos 1992, sy. 30, s. 12-14 ve 19.
- “Ömer Faruk Toprak’la Bir Konuşma”, *Yeditepe*, Mart 1972, sy. 191, s. 8 ve 15.
- “Ömer Faruk Toprak’la Bir Konuşma”, *Yeditepe*, Ocak 1967, sy. 129, s. 10.

- "Ömer Laçiner ile Söyleşi", Zeki Coşkun, *Varlık*, Kasım 1995, sy. 1058, s. 38-42.
- "Ömer Lekesiz ile Sohbet: Türk Öykücülüğün Yüz Yıllık Hikâyesi", *Dergâh*, Aralık 1998, sy. 106, s. 12-14.
- "Ömer Polat'ın 'Sarıgöl' Romanı Üstüne Bir Konuşma", Ataol Behramoğlu vd., *Militan*, Mart 1975, sy. 3, s. 128-138.
- "Ömer Uluç ile Bir Yakından Bir de Uzaktan Konuşmalar", Ece Ayhan, *Argos*, Nisan 1989, sy. 8, s. 122-123.
- "Önay Sözer'le 'Öteki' Romanı Üstüne Bir Konuşma", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Mart 1981, sy. 5, s. 105-108.
- "Önay Sözer'le Felsefededen Edebiyata", Gaye Boralioğlu, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1989, sy. 99, s. 29-31.
- "Önder Ciravoğlu ile Söyleşi: Kalepark'tan Yansıyan 68 Kuşağı", Alpay Asar, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1995, sy. 170, s. 68-69.
- "Öner Yağcı ile Koruşma", *Milliyet Sanat*, 15 Mayıs 1988, sy. 192, s. 64.
- "Özdemir Asaf ile Geçen Zaman", Oktay Akbal, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1981, sy. 4, s. 20-22.
- "Özdemir Asaf ile Söyleşi", *Varlık*, Ocak 1991, sy. 1000, s. 11-14.
- "Özdemir İnce ile Her Türden", Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1992, sy. 138, s. 44-47.
- "Özdemir İnce ile Söyleşi: Çağının Çağdaşı Şair", Hikmet Temel Akarsu, *Varlık Kitap Eki*, Aralık 2000, sy. 1119, s. 41-47.
- "Özdemir İnce ile Söyleşi: Türk Şiirinin Başı Bozuk", Ahsen Erdoğan, *Yeni Binyıl Kitap*, 13 Ekim 2000, sy. 41, s. 8-9.
- "Özdemir İnce ile Söyleşi", *Varlık*, Mayıs 1991, sy. 1004, s. 2.
- "Özdemir İnce ile Söyleşiklerimiz", Güney Ayral, *Varlık*, 1 Mayıs 1982, sy. 896, s. 31-33.
- "Özdemir İnce İlk Kitaplarını Anlatıyor", Faruk Şüyun, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1990, sy. 115, s. 22-24.
- "Özdemir İnce: Bir Şiirsel Çevre Kirlenmesi Ortamındayız", Ahmet Telli, *Broy*, Aralık 1986, sy. 14, s. 5-9.
- "Özdemir İnce: Hiçbir Zaman Pazar İçin Üretim Yapmadım", Hikmet Altunkaynak, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 2000, sy. 222, s. 14-18.
- "Özdemir Nutku Anlatıyor", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Aralık 1960, sy. 539, s. 6.
- "Özdemir Nutku ile 'Oyunculuk Tarihi' ve Oyunculuk Sanatı Üzerine Söyleşi", *Kitaplık*, Mayıs-Haziran 1995, sy. 15, s. 10-11.
- "Özen Yula ile Hayat Bir Kere'yi Konuştuk", Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 2000, sy. 224, s. 28-31.
- "Özgür Özmen ile Söyleşi", *Varlık*, Temmuz 1995, sy. 1054, s. 2.
- "Özkan Mert ile Söyleşi", Nihat Kayabaşı, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1990, sy. 115, s. 32-34.
- "Özkan Mert ile Şiiri Üzerine", Sennur Sezer, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1987, sy. 82, s. 20-22.
- "Özker Yaşın Anlatıyor", *Varlık*, 15 Aralık 1956, sy. 444, s. 10.
- "Özker Yaşın'la", M. Ünal, *Varlık*, 15 Ağustos 1963, sy. 604, s. 8.
- "Özlem Sezer'le Söyleşi: Şeytan Meleklerin En Dürüstü", *Papirüs*, 1998, sy. 12, s. 46-48.
- "Özlem Tezcan ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Temmuz 2000, sy. 1114, s. 48-49.

- “Peride Celâl”, Ayça Atikoğlu, *Milliyet Sanat*, 1 Mart 1991, sy. 259, s. 9.
- “Peride Celal’le Konuşma”, Ayça Atikoğlu, *Milliyet Sanat*, 15 Mart 1991, sy. 260, s. 64.
- “Pertev Naili Boratav ile Söyleşi”, Ayfer Coşkun, *Varlık*, 1 Mart 1990, sy. 990, s. 24-26.
- “Peyami Safa Anlatıyor”, Kandemir, *Yedigün*, 16 Eylül 1936, sy. 184, s. 10-11.
- “Peyami Safa Cevap Veriyor”, *Türk Sanati*, Ocak 1958, sy. 62, s. 8.
- “Peyami Safa Diyor ki”, Olcayto, *Hafta*, 19 Ağustos 1959, sy. 34, s. 9, 25.
- “Peyami Safa ile Karşıkarşıya”, Osman Attilâ, *Türk Sanati*, Ekim 1953, sy. 16, s. 5.
- “Peyami Safa’nın Cevabı”, Şinasi Özden, *Varlık*, 1-15 Mayıs 1944, sy. 260-261, s. 325-27.
- “Peyami Safa”, Mustafa Baydar, *Hayat*, 6 Eylül 1957, sy. 48, s. 14.
- “Peyami Safa”, Oğuz Özdeş, *Hafta*, 31 Mart 1950, sy. 27, s. 12-13.
- “Peyami Safa”, Teoman Civelek, *Mavi*, Şubat 1953, sy. 4, s. 1, 4.
- “Pınar Kür ile Söyleşi”, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 84-85.
- “Pınar Kür'e Sorular”, Ömer Ciravoğlu, *Yazko Edebiyat*, Nisan 1981, sy. 6, s. 1114-119.
- “Rakı Şişesinde Balık Olmak İsteyen Şair”, Sait Faik, *Yedigün*, 2 Şubat 1947, sy. 726, s. 4-5, 17.
- “Rasim Özdenören’le Roman Üzerine Konuşma”, Emine İşınsu, *Mavera*, Mart 1979, sy. 29, s. 25-30.
- “Refik Durbaş’la Söyleşi”, Yaşar İlksavaş, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1982, sy. 14, s. 6-7.
- “Refik Erduran”, Aysel Alpsal, *Varlık*, 1 Aralık 1965, sy. 659, s. 8.
- “Refik Halid Karay Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Ocak 1959, sy. 494, s. 6-7.
- “Refik Halid Karay Diyor ki”, Olcayto, *Hafta*, 5 Ağustos 1959, sy. 32, s. 9 ve 25.
- “Refik Halid Karay: Başkalarının Hükümlerine de Kulak Verelim” Behçet Kemal Çağlar, *Yirminci Asır*, 11 Ocak 1953, sy. 22, s. 22.
- “Refik Halid Karay’la Bir Konuşma”, Gülen Erdal, *Yenilik*, Haziran 1955, sy. 30, s. 22-23.
- “Refik Halid Karay”, Oğuz Özdeş, *Hafta*, 3 Şubat 1950, sy. 19, s. 10-11.
- “Refik Halid Pullu Lokum Yapıyor!”, Necmi Onur, *Hafta*, 2 Eylül 1955, sy. 35, s. 6.
- “Refik Halid Sanat Sırlarını Anlatıyor”, Hikmet Müñir, *Yeni Mecmua*, 12 İlkincikânun 1941, sy. 37, s. 3-5, 14.
- “Refik Halid ve Yeni Romanı”, *Yirminci Asır*, 16 Ağustos 1952, sy. 1, s. 17 ve 34.
- “Refik Halid’in Kaşk Koleksiyonu”, Gavsi Ozansoy, *Amatör*, Eylül 1945, sy. 9, s. 10-11 ve 26.
- “Reha Çamuroğlu İlk Romanında Şah İsmail’i Anlatıyor”, Kürşat Oğuz, *Aktiiel*, 4-10 Mart 1999, sy. 398, s. 90-92.
- “Reşat Nuri Anlatıyor”, Naci Sadullah, *Yedigün*, 7 Ağustos 1935, sy. 126, s. 14-16.
- “Reşat Nuri Güntekin Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Mart 1955, sy. 416, s. 5.
- “Reşat Nuri Güntekin Anlatıyor”, Şevket Eviyagil, *Yurd*, Birincikânun 1944, sy. 20, s. 7-9.
- “Reşat Nuri Güntekin’in Cevabı”, Şinasi Özden, *Varlık*, 15 Ağustos 1943, sy. 243, s. 45-46.
- “Reşat Nuri Güntekin’le Bir Konuşma”, *Varlık*, Ekim 1952, sy. 387, s. 4-5.
- “Reşat Nuri Güntekin’le Konuştum”, Yaşar Nabi, *Varlık*, Haziran 1947, sy. 323, s. 4.
- “Reşat Nuri Güntekin”, *Ayda Bir*, Şubat 1955, sy. 32, s. 8-10.
- “Rifat Ilgaz ile 80. Yaş Söyleşisi”, Eray Canberk, *Varlık*, Aralık 1991, sy. 1011, s. 35-37.
- “Rifat Ilgaz ile Bir Konuşma”, Behzad Ay, *Militan*, Şubat 1976, sy. 18, s. 24-26.

- "Rifat Ilgaz ile Söyleşi", *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 78-80.
- "Rifat Ilgaz ile Yaşamı ve Sanatı Üstüne", Yılmaz Uçar, *Varlık*, 1 Nisan 1989, sy. 979, s. 18.
- "Rifat Ilgaz: Yıldız Karayel", *Varlık*, 1 Haziran 1982, sy. 898, s. 50-52.
- "Rifat Ilgaz'ın Yaşamı Mücadele ve Direnişti", Ferit Öngören, *Varlık*, 1 Nisan 1989, sy. 979, s. 28.
- "Romanda Tip Olgusu ve Tipin İşlevi Üzerine Yazarlarla Söyleşiler", Zeynep Karabey, *Yazko Edebiyat*, Aralık 1982, sy. 26, s. 89-103.
- "Romanda Tip Olgusu ve Tipin İşlevi Üzerine Yazarlarla Söyleşiler", Zeynep Karabey, *Yazko Edebiyat*, Ocak 1983, sy. 27, s. 88-100.
- "Ruşen Eşref ile Mülâkat", Hikmet Münir, *Yedigün*, 5 Nisan 1938, sy. 265, s. 14-16.
- "Ruşen Eşref Ünaydin Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Nisan 1955, sy. 417, s. 6.
- "Sabahat Emir ile Söyleşi", Ayhan Hünalp, *Eflatun*, Mayıs 1988, sy. 233, s. 16-17.
- "Sabahattin Âlı ile Bir Röportaj", Muzaffer Reşit, *Varlık*, 15 Mart 1936, sy. 65, s. 264-265.
- "Sabahattin Âlı ile Bir Röportaj", Umran Nafiz Yiğiter, *Varlık*, 1 İlkincikânun 1938, sy. 108, s. 566-573.
- "Sabahattin Eyuboğlu İle", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Temmuz 1965, sy. 649, s. 8-9.
- "Sabahattin Eyüboğlu ile Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Temmuz 1949, sy. 348, s. 6.
- "Sabahattin Eyüboğlu ile Konusutum", Şahap Sıtkı Seren, *Varlık*, 1 Mayıs 1947, sy. 322, s. 4-5.
- "Sabahattin Kudret Aksal Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Temmuz 1955, sy. 420, s. 5.
- "Sabahattin Kudret Aksal ile Mülâkat", Orhan Tahsin Özmez, *Türk Sanatı*, Temmuz 1953, sy. 13, s. 8-9.
- "Sabahattin Kudret Aksal'la Konuşma", Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1981, sy. 6, s. 40-42.
- "Sabahattin Kudret Aksal'la Söyleşi", Erdoğan Albayrak, *Varlık*, 1 Eylül 1982, s. 10-12, sy. 900.
- "Sabahattin Kudret Aksal'la", Behzat Ay, *Varlık*, 1 Ağustos 1980, sy. 875, s. 10.
- "Sabahattin Kudret Aksal", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Mayıs 1963, sy. 598, s. 8.
- "Sabahattin Kudret'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Ekim 1951, sy. 375, s. 6-7.
- "Sabahattin Teoman Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Temmuz 1959, sy. 505, s. 8.
- "Sabahattin Teoman Anlatıyor", *Varlık*, 15 Eylül 1956, sy. 438, s. 6.
- "Sabiha Zekeriya Bize Hayatını Anlatıyor", Naci Sadullah, *Yedigün*, 9 İlkteşrin 1935, sy. 135, s. 7-9, 21.
- "Sabri Berkel Anlatıyor", İsmail Biret, *Varlık*, 1 Ocak 1958, sy. 469, s. 10.
- "Sabri Esat Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Şubat 1955, sy. 415, s. 8.
- "Sabri Esat'la Bir Konuşma", Muzaffer Reşit, *Varlık*, 1 Mart 1947, sy. 320, s. 6.
- "Sadık Gürbüz: Ölüm Adın Kalleş Olsun", Sennur Sezer, *Varlık*, 1 Mart 1983, sy. 906, s. 31.
- "Sadık K. Tural: Bir Engelli Koşu: Edebiyat Araştırması", *Dergâh*, Haziran 1991, sy. 16, s. 12-13 ve 20.
- "Sadık Yalsızıçanlar ile Sohbet: Çelişkilerimi Arıyor, Onların İçyüzüne Bakmak İstiyorum...", Gökhan Özcan-Salahattin Yusuf, *Dergâh*, Temmuz 1997, sy. 89, s. 12-14.
- "Sadri Ertem'in Cevabı", Şinasi Özden, *Varlık*, 1 Eylül 1943, sy. 244, s. 64-66.

- “Sait Faik'in Yaşam Öyküsü: Ünlü Öykücüümüzün Özgeçmişini Sait Faik'in Amcasının Oğlu Mehmet Raşit Abasıyanık Bize Anlattı”, Adnan Özyakiner, *Varlık*, 1 Ekim 1981, sy. 889, s. 13-14.
- “Sait Faik'le Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Haziran 1953, sy. 395, s. 6.
- “Sait Faik'le Son Röportaj”, Gülen Erdal, *Yenilik*, Haziran 1954, sy. 6, s. 280-282.
- “Salâh Birsel ile Söyleşi: On Şaire Dört Soru”, Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 16-31 Mart 1961, sy. 39, s. 9 ve 14.
- “Salâh Birsel ile Söyleşi”, Feridun Andaç ve Yunus Yurdakul, *Varlık*, Ocak 1992, sy. 1012, s. 16-17.
- “Salâh Birsel'le Konuşma”, Emin Sipahioğlu, *Yeditepe*, Nisan 1963, sy. 84, s. 9 ve 11.
- “Salâh Birsel'le Son Söyleşi”, Dursun Özden, *Papirüs*, 1999, sy. 27, s. 24-27.
- “Salâh Birsel'le Söyleşi”, Behzat Ay, *Varlık*, 1 Ocak 1983, sy. 904, s. 25-26.
- “Salih Bolat'la Söyleşi”, Ahmet Yıldız, *Varlık Kitap Eki*, Haziran 2000, sy. 1113, s. 11-12.
- “Salih Bolat'la Söyleşi”, Serdar Öztürk, *Virgil*, Aralık 2000, sy. 36, s. 59-60.
- “Samet Ağaoğlu Anlatıyor”, M. Sunullah Arısoy, *Varlık*, 1 Nisan 1957, sy. 451, s. 6.
- “Samet Ağaoğlu Anlatıyor”, M. Sunullah Arısoy, *Yazko Edebiyat*, Nisan 1983, sy. 30, s. 130-132.
- “Samet Ağaoğlu Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Nisan 1959, sy. 500, s. 6-7.
- “Samet Ağaoğlu ile Söyleşi”, Öner Kemal, *Varlık*, 1 Ağustos 1981, sy. 887, s. 17.
- “Samim Kocagöz 'Mor Ötesi'ni Anlatıyor”, Asım Öztürk, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1987, sy. 81, s. 10-11.
- “Samim Kocagöz ile Bir Konuşma”, Burhan Arpad, *Yedi Tepe*, 1-30 Nisan 1963, sy. 84, s. 8.
- “Samim Kocagöz ile Konuşma”, Hulki Aktunç, *Türkiye Defteri*, Ocak 1974, sy. 3, s. 34-42.
- “Samim Kocagöz ile Konuşma”, Şükran Kurdakul, *Yansıma*, Temmuz 1973, sy. 19, s. 55-57.
- “Samim Kocagöz ile Konuşma”, Şükran Kurdakul, *Yazko Edebiyat*, Aralık 1982, sy. 26, s. 123-132.
- “Samim Kocagöz ile Toplumcu Gerçeklik Üzerine”, Adnan Özyalçiner, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1989, sy. 104, s. 26-28.
- “Samim Kocagöz'e Sorular”, *Yelken*, Aralık 1962, sy. 70, s. 8-9.
- “Samim Kocagöz'le Konuşma”, *Ataç*, Ağustos 1963, sy. 16, s. 17-18.
- “Samim Kocagöz'le”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Haziran 1962, sy. 576, s. 12.
- “Samiye Yaltırırm, Nazım Hikmet'i Anlatıyor”, Öner Yağcı, *Varlık*, Ocak 1992, sy. 1012, s. 23-25.
- “Sanatçılarımız Konuşuyor: Emine İşinsu”, Osman Nuri Ekiz, *Meş'ale*, Nisan 1979, sy. 31, s. 12-15.
- “Sanatçılarımız Konuşuyor: M. Necati Sepetçioğlu”, Nihat Balcı, *Meş'ale*, Mayıs 1978, sy. 20, s. 12-14.
- “Sanatçılarımız Konuşuyor: M. Niyazi Özdemir”, Saffet Sami, *Meş'ale*, Şubat 1979, sy. 29, s. 12-13 ve 19.
- “Sanatçılarımız Konuşuyor: Mustafa Miyasoğlu”, Osman Nuri Ekiz, *Meş'ale*, Mart 1982, sy. 66, s. 16-18.
- “Sanatçılarımız Konuşuyor: Münevver Ayaşlı”, Dursun Gürlek, *Meş'ale*, Eylül 1979, sy. 36, s. 12-14.

- "Sanatçılarımız Konuşuyor: Samiha Ayverdi", Osman Nuri Ekiz, *Mey'ale*, Mart 1979, sy. 30, s. 12-13.
- "Selahattin Batu Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Ağustos 1959, sy. 507, s. 7-8.
- "Selahattin Batu Anlatıyor", *Varlık*, 1 Şubat 1954, sy. 403, s. 7-8.
- "Selâhattin Hilav'la Konuşma", *Türkiye Defteri*, Nisan 1975, sy. 18, s. 513-528.
- "Selami İzzet İki Ateş Arasında!", Hikmet Münir, *Yeni Mecmua*, 9 Şubat 1940, sy. 41, s. 10-12.
- "Selçuk Baran Diyor ki", Kemal Ateş, *Varlık*, Ağustos 1978, sy. 851, s. 14.
- "Selçuk Baran ile Söyleşi", Füsün Akathı, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1983, sy. 27, s. 15-17.
- "Selim İleri 'Kafes'i Anlatıyor", Esin Yüksek, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1987, sy. 82, s. 12-14.
- "Selim İleri ile Söyleşi", *Hürriyet Gösteri*, Mart 1984, sy. 40, s. 83-84.
- "Selim İleri ile", H. Buket Kahraman, *Varlık*, Temmuz 1977, sy. 838, s. 15.
- "Selim İleri Son Romanını Anlatıyor", Aziz Çağlar, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1991, sy. 129, s. 28-30.
- "Selim İleri Yanıtladı", Adalet Ağaoğlu, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1984, sy. 41, s. 15-16.
- "Selim İleri: Sanat ve Edebiyatın Kaybolan İtibarı", *Dergâh*, Haziran 1990, sy. 4, s. 12-14.
- "Selim İleri: Yazar Çizer Çevreler Kemal Tahir'i İlercilik Adına Mahkûm Ettiler", Adnan Özyalçiner, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1984, sy. 38, s. 55-57.
- "Selim İleri'ye Betimleme Üzerine Sorular", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Eylül 1983, sy. 35, s. 124-131.
- "Selim İleri'ye Sorduk", *Yeni Edebiyat*, Nisan 1971, sy. 6, s. 17-20.
- "Selim İleri'yle 'Hayal ve İstirap'ın Çevresinde", Ahmet Oktay, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1986, sy. 63, s. 22-25.
- "Selim İleri'yle 'Hayal ve İstirap'ın Çevresinde", Ahmet Oktay, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1986, sy. 63, s. 22-24.
- "Selim İleri'yle Konuşma: 'Yalancı Şafak' Üzerine", Yaşar İlksavaş, *Yazko Edebiyat*, Mayıs-Haziran 1984, sy. 43-44, s. 140-144.
- "Selim İleri'yle Konuşma", Öner Ciravoğlu, *Yazko Edebiyat*, Nisan 1982, sy. 18, s. 138-140.
- "Selim İleri'yle Roman ve Romanları Üstüne", Zeki Coşkun, *Çağdaş Eleştiri*, Haziran 1985, sy. 6, s. 15-17.
- "Selim İleri", *Milliyet Sanat*, 21 Mayıs 1976, sy. 185, s. 3 ve 33.
- "Selim Temo ile Söyleşi", *Varlık*, Temmuz 1997, sy. 1078, s. 33.
- "Selma Soydan'la Söyleşi", Mehmet Buldan, *Cumhuriyet Kitap*, 5 Ekim 1990, sy. 33, s. 21.
- "Sema Kaygusuz ile Söyleşi", *Varlık*, Temmuz 1995, sy. 1054, s. 9-10.
- "Semih Gümüş ile Söyleşi", Füsün Öztürk, *Varlık*, Nisan 1992, sy. 1015, s. 56.
- "Semra Özdamar'la Söyleşi", Ömer Ateş, *Varlık*, 1 Kasım 1986, sy. 950, s. 17.
- "Sennur Sezer ile 'Kirlenmiş Kâğıtlar' Üstüne Söyleşi", Elif Şafak, *Varlık Kitap Eki*, Ocak 2000, sy. 1108, s. 2-3.
- "Sennur Sezer ile Söyleşi", Adnan Özyalçiner, *Varlık*, Kasım 1991, sy. 1010, s. 35.
- "Sennur Sezer ile Söyleşi", Şafak Güneş, *Varlık Kitap Eki*, Ocak 2000, sy. 92, s. 2.
- "Sennur Sezer: Şiirim Makyajsız... Olduğum Gibi", Nuray Sancar, *Evransel Kültür*, Temmuz 2000, sy. 103, s. 9-10.

- “Sennur Sezer’le ‘Sesimi Ariyorum’ Üstüne Konuşma”, Hüseyin Haydar, *Yazko Edebiyat*, Ağustos 1982, sy. 22, s. 125-127.
- “Sennur Sezer’le”, Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 1 Mart 1964, sy. 617, s. 9.
- “Serdar Rifat’la Söyleşti: Yaşamın ve Sanatın Parodisi”, *Kitaplık*, Ekim 1993, sy. 2, s. 6.
- “Serhan Ada ile Söyleşti: Şiir Hep Kötü Okurlardan Medet Ummalıdır”, Ömer Madra, *Kitaplık*, Eylül-Aralık 1995, sy. 17-18, s. 88.
- “Sevgi Soysal: Kâzime, Sevgi Soysal’ı Anlatıyor”, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1983, sy. 31, s. 56-58.
- “Sevgi Soysal”, *Milliyet Sanat*, 31 Mayıs 1974, sy. 82, s. 3, 17.
- “Sevim Burak’a Bazı Sorular”, *Soyut*, 1965, sy. 2, s. 3, 11.
- “Sevinç Çöküm ile Dış Türkler Üzerine Sohbet”, *Türk Edebiyatı*, Temmuz 1989, sy. 189, s. 34-36.
- “Sevinç Çöküm Sanat Hayatını Anlatıyor”, B. İbrahimhakkioğlu, *Türk Edebiyatı*, Ağustos 1982, sy. 106, s. 36-37.
- “Sevinç Çöküm: Bizim Diyar”, Niyazi Y. Gençosmanoğlu, *Türk Edebiyatı*, Mart 1979, sy. 65, s. 10-12.
- “Sevinç Çöküm: Romana İlgi Az”, Belkis İbrahimhakkioğlu, *Türk Edebiyatı*, Mart 1993, sy. 225, s. 35.
- “Sevinç Çöküm’la *Hilâl Görününce* Üzerine Bir Konuşma”, S. Kabaklı, *Türk Edebiyatı*, Haziran 1984, sy. 128, s. 16-19.
- “Sevinç Çöküm’la *Hilâl Görününce* Üzerine Konuşma”, Gürsel Aytaç, *Sanat Olayı*, Eylül 1985, sy. 40, s. 58-61.
- “Sevinç Çöküm’la *Hilâl Görününce*”, İsa Kocakaplan, *Türk Edebiyatı*, Şubat 1986, sy. 148, s. 39-41.
- “Sevinç Çöküm’la Romana Dair Bir Sohbet”, Mehmet Talat Göze, *Boğaziçi*, Temmuz-Ağustos-Eylül 1991, sy. 3, s. 13-18.
- “Sevinç Çöküm’la Sohbet”, Emine İşimsu, *Töre*, Kasım 1976, sy. 66, s. 25-28.
- “Seyfettin Başçılar ile Söyleşti: On Şaire Dört Soru”, Ahmet Köksal, *Yeditepe*, 16-30 Kasım 1961, sy. 51, s. 9.
- “Seyhan Erözçelik ile 80’li Yıllar ve Şiiri Üstüne”, Cezmi Ersöz, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1990, sy. 116, s. 64-66.
- “Seyit Alp’le Bir Konuşma: ‘Dino ile Ceren’ Üstüne”, Adnan Özyalçiner, *Yazko Edebiyat*, Mart 1981, sy. 5, s. 108-112.
- “Sezer Tansu ile Söyleşti: 33 Yıl Sonra Şenlikname Düzeni”, Aslıcan Dinç, *Kitaplık*, Ocak 1994, sy. 5, s. 16.
- “Sezer Tansu ile Söyleşti”, *Varlık*, 1 Temmuz 1983, sy. 910, s. 24-25.
- “Sıtkı Yircali Anlatıyor”, Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Haziran 1959, sy. 503, s. 9.
- “Sibel Türkmenoğlu ile Söyleşti”, *Varlık*, Ocak 1991, sy. 1000, s. 6.
- “Sina Akyol ile Söyleşti”, Erdal Doğan, *Varlık Kitap Eki*, Nisan 2000, sy. 95, s. 2-3.
- “Suat Taşer’le Bir Konuşma”, *Yeditepe*, 15-31 Ocak 1961, sy. 35, s. 5.
- “Suat Vardar ile Konuşma”, Afşar Timuçin, *Yazko Edebiyat*, Haziran 1981, sy. 8, s. 158-160.
- “Suha Tuğtepe ile Söyleşti”, Nuh Ömer Çetinay, *Varlık*, Eylül 1991, sy. 1008, s. 36.
- “Sulhi Dôlek ile Bir Konuşma”, Ersin Koparan, *Varlık*, 1 Haziran 1983, sy. 909, s. 20-21.

- "Sulhi Dölek ile Söyleşi", Korkut Emre, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1983, sy. 30, s. 12-13.
- "Sulhi Dölek ile Söyleşi", *Varlık*, 1 Temmuz 1990, sy. 994, s. 34.
- "Suna Kan Anlatıyor", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Mayıs 1960, sy. 526, s. 7.
- "Sunullah Arısoy'la", A. Binyazar, *Varlık*, Mayıs 1977, sy. 836, s. 9.
- "Suut Kemal Anlatıyor", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Mayıs 1959, sy. 501, s. 6.
- "Suut Kemal Yetkin'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Mart 1953, sy. 392, s. 6.
- "Suut Kemal Yetkin'le", Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Mart 1972, sy. 774, s. 7.
- "Suut Kemal Yetkin'le Şair Üzerine Konuşu", İ. Ali Sarar, *Ataç*, 14 Temmuz 1962, sy. 3, s. 7.
- "Süleyman Çobanoğlu ile Sohbet: Şiir, Hayretle Yazılan Hayretle Okunandır", *Dergâh*, Nisan 1999, sy. 110, s. 12-13 ve 22.
- "Süreyya Berfe ile Söyleşi", Enver Ercan, *Varlık Kitap Eki*, Şubat 2000, sy. 1109, s. 9.
- "Süreyya Berfe ile Söyleşi", Seyyit Nezir, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1983, sy. 27, s. 7-10.
- "Süreyya Evren ile 'Kanlar Ülkesinde Karnaval' Romanı Üzerine Söyleşi", Sema Aslan, *Milliyet Sanat*, 1 Aralık 2000, sy. 493, s. 28-29.
- "Şadan Karadeniz'le *Il Name Della Rose* Çevirisi Üzerine Söyleşi", Neriman Samurçay, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1987, sy. 80, s. 32-34.
- "Şahap Sıtkı ile Söyleşi", Behzat Ay, *Varlık*, Nisan 1991, sy. 1003, s. 52.
- "Şavkar Altınel'le Söyleşi: Soğuk, Uzak ve Güzel Bir Şiir", *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1989, sy. 101, s. 34-36.
- "Şeref Benekçi ile Mülâkat", Ayşe Banu, *Töre*, Eylül 1977, sy. 76, s. 28-29.
- "Şeref Benekçi ile Romana Dair Konuştuk", Mehmet Talat Göze, *Boğaziçi*, Temmuz-Ağustos-Eylül 1991, sy. 3, s. 6-10.
- "Şinasi Özdenoğlu ile Şiir Üzerinde Bir Konuşma", Nihat Kuşlu, *Şadırvan*, 17 Haziran 1949, sy. 12, s. 12-13.
- "Şinasi Özdenoğlu ile", Behzat Ay, *Varlık*, Ağustos 1977, sy. 839, s. 12.
- "Şule Özberber'le Deneme Üstüne", Derya Altintren, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1984, sy. 48, s. 16-17.
- "Şükran Kurdakul ile Konuşma", Seyyit Nezir, *Yazko Edebiyat*, Şubat 1983, sy. 28, s. 128-131.
- "Şükran Kurdakul ile Söyleşi", Arife Kalender, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 2000, sy. 224, s. 18-20.
- "Şükran Kurdakul ile Söyleşi", Kemal Özer, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1981, sy. 8, s. 6-7.
- "Şükran Kurdakul: Bir Yürekten Bir Yaşamdan", K. E., *Varlık*, 1 Nisan 1982, sy. 895, s. 47-48.
- "Şükran Kurdakul: Mektuplarda Bugün de Yaşayarı Aradım", Broy, Mayıs 1986, sy. 7, s. 9-11.
- "Şükran Kurdakul'la Söyleşi", Hayati Asilyazıcı, *Varlık*, 1 Ocak 1983, sy. 904, s. 29-30.
- "Şükufe Nihal'le Bir Konuşma", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Aralık 1949, sy. 353, s. 8.
- "Tahir Alangu Sait Faik'i Anlatıyor", Mahmut Alptekin, *Varlık*, Ağustos 1973, sy. 791, 1 s. 9.
- "Tahir Kutsi ile Meydan Dayağı Üzerine Bir Görüşme", Burhan Şener, *Toker*, Mayıs 1977, sy. 6, s. 21.
- "Tahsin Saraç'la", Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Kasım 1969, sy. 746, s. 13-14.
- "Tahsin Yücel Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, Haziran 1956, sy. 431, 1 s. 7.
- "Tahsin Yücel ile 'Peygamberin Son Beş Günü' Üstüne", Mustafa Durak, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1992, sy. 139, s. 38-41.
- "Tahsin Yücel ile Söyleşi", İdil Önemli, *Varlık Kitap Eki*, Nisan 2000, sy. 95, s. 13.

- “Tahsin Yücel ile Söyleşi”, Murat Yalçın, *Varlık*, Nisan 1992, sy. 1015, s. 28-29.
- “Tahsin Yücel: Eleştiri; Anlamak, Açıklamak ve Bir Değer Yargısı Bildirmektir”, *Dergâh*, Mayıs 1993, sy. 39, s. 12-13 ve 21.
- “Tahsin Yücel’le”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Ağustos 1962, sy. 580, s. 8.
- “Talât Sait Halman ile”, Sıtkı Salih Er, *Varlık*, Mayıs 1979, sy. 860, s. 10.
- “Talât Sait Halman’la Söyleşi: Eski Dünyadan Bugüne Şiir Mirası”, Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1989, sy. 108, s. 15-19.
- “Talât Sait Halman’la”, Osman Türkay, *Varlık*, 1 Şubat 1971, sy. 761, s. 12-13.
- “Talip Apaydın Anlatıyor”, *Varlık*, 1 Eylül 1956, sy. 437, s. 9.
- “Talip Apaydın Köylülük ve Edebiyat Üzerine Görüşlerini Açıklıyor”, *Türkiye Yazılıları*, Temmuz 1977, sy. 4, s. 18-20.
- “Talip Apaydın: Yaşam Öyküsü”, *Türkiye Yazılıları*, Ağustos 1978, sy. 17, s. 30-34.
- “Talip Apaydın’la Röportaj”, Nilgün Tarkan, *Varlık*, 23 Nisan 1976, sy. 181, s. 3 ve 20.
- “Talip Apaydın’la Röportaj”, Nilgün Toker, *Milliyet Sanat*, 23 Nisan 1976, sy. 181, s. 3 ve 20.
- “Talip Apaydın’la”, Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Ağustos 1969, sy. 743, s. 11.
- “Talip Apaydın”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Mart 1962, sy. 569, s. 11.
- “Tarık Buğra Diyor ki”, Yavuz Büлent Bakiler, *Orkun*, Ocak 1963, sy. 12, s. 21-22.
- “Tarık Buğra ile Mülâkat”, Adnan Taçdiken, *Pınar*, Şubat 1973, sy. 14, s. 13-23.
- “Tarık Buğra ile Osmancık Üzerine Bir Sohbet”, Yağmur Tunalı, *Töre*, Mart 1984, sy. 154, s. 46-49.
- “Tarık Buğra ile Romanları Üzerine Sohbet”, İsa Kocakaplan, *Türk Edebiyatı*, Mart 1993, sy. 225, s. 31-33.
- “Tarık Buğra ile Sanatı ve Sanat Dünyası Üzerine Sohbet”, M. Nuri Bingöl, *Türk Edebiyatı*, Kasım 1986, sy. 157, s. 42-45.
- “Tarık Buğra ile Son Sohbet”, Muhsin Karabay, *Türk Edebiyatı*, Haziran 1994, sy. 248, s. 27-29.
- “Tarık Buğra: Ödüllü Emeği Geçenler İçin Hakedilmiş Sayıyorum”, *Boğaziçi*, Şubat 1985, sy. 32, s. 36-37.
- “Tarık Buğra”, Ahmet Tezcan, *Türk Edebiyatı*, Mart 1982, sy. 101, s. 12-13.
- “Tarık Dursun K. Diyor ki”, *Yelken*, 1959, sy. 28, s. 11-12.
- “Tarık Dursun K. ile Ayaküstü”, *Dost*, Şubat 1970, sy. 64, s. 21.
- “Tarık Dursun K. ile Bir Konuşma”, Naci Çelik, *Yeni Dergi*, Mart 1970, sy. 66, s. 230-32.
- “Tarık Dursun K. ile Konuşma”, Necati Güngör, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1981, sy. 6, s. 46-48.
- “Tarık Dursun K. ile Söyleşi: Efrah Ya Elbi”, *Yedi Tepe*, 1-15 Nisan 1960, sy. 22, s. 14-15.
- “Tarık Dursun K. İle Söyleşi”, Asım Bezirci, *Evrensel Kültür*, Ekim 2000, sy. 106, s. 45-46.
- “Tarık Dursun K. ile Yeni Romanı ‘Ağaçlar Gibi Ayakta’ Üstüne Söyleşi”, Necati Güngör, *Cumhuriyet Kitap*, 25 Ağustos 1990, sy. 15, s. 15.
- “Tarık Dursun K. ile”, A. B., *Varlık*, 1 Mayıs 1973, sy. 788, s. 23.
- “Tarık Dursun K. ile”, Behzat Ay, *Varlık*, Mart 1977, sy. 834, s. 12-13.
- “Tarık Dursun K. ile”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Ekim 1962, sy. 584, s. 7.
- “Tarık Dursun’un Son Öyküleri Üstüne”, Sennur Sezer, *Hürriyet Gösteri*, Haziran 1985, sy. 55, s. 7-9.

- "Tarık Güner'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Nisan 1952, sy. 381, s. 10.
- "Tayfun Pirselimoğlu ile Söyleşi", Ceyda Akaş, *Kitaplık*, Temmuz-Ağustos 1996, sy. 22, s. 18-19.
- "Tekin Sönmez: Serüvensever Bir Yazar", Hami Çağdaş, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1994, sy. 167, s. 82-85.
- "Tektaş Ağaoğlu Anlatıyor", *Varlık*, 15 Temmuz 1956, sy. 434, s. 8.
- "Teoman Karahun Anlatıyor", *Varlık*, 15 Ekim 1956, sy. 440, s. 7.
- "Tezer Özlü 'Yaşamanın Ucu'na Vardi", Mehmet Cemal, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1986, sy. 64, s. 29-30.
- "Tezer Özlü ile Röportaj: Elimin Nereye Kadar Uzanabileceğini Bilmiyorum", *Kitaplık*, Ekim 1993, sy. 2, s. 7.
- "Tomris Uyar'la Konuşma: Günlük Yazmanın Zorlukları Üzerine", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Eylül 1982, sy. 900, s. 15-16.
- "Tuğrul Tanyol ile 80'li Yıllar ve Şiiri Üstüne", Cezmi Ersöz, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1990, sy. 112, s. 76-78.
- "Tuğrul Tanyol ile Söyleşi", Ali Günvar, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1986, sy. 62, s. 18-21.
- "Tuğrul Tanyol ile Söyleşi", Enver Ercan, *Varlık*, Nisan 1992, sy. 1015, s. 42.
- "Tuğrul Tanyol'la 'Sudaki Anka' ve Şiiri Üzerine", Cezmi Ersöz, *Argos*, Nisan 1991, sy. 32, s. 142-144.
- "Turan Karataş ile Sohbet: Şiir Vadilerinde Esen Rüzgâr ve Eleştiri Ahlâkı...", *Dergâh*, Mehmet Erdoğan, Ekim 1998, sy. 104, s. 12-13 ve 21.
- "Turan Oflazoğlu: Eserlerimle Bir Tarih Bilinci Oluşturmayaya Çalışıyorum", *Dergâh*, Haziran 1995, sy. 40, s. 12-14.
- "Turgay Kantürk ile Söyleşi", Engin Tuğrul, *Varlık*, Ocak 1992, sy. 1012, s. 41.
- "Turgut Özakman Anlatıyor", Muazzzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Ocak 1961, sy. 541, s. 9.
- "Turgut Uyar: Kayayı Delen İncir", Tuncer Uçarol, *Varlık*, 1 Haziran 1982, sy. 898, s. 52-53.
- "Turgut Uyar'la Bir Konuşma", Fahri Aksoy, *Yeditepe*, 1-15 Haziran 1962, sy. 64, s. 9, 13.
- "Turgut Uyar'la Söyleşi", Tomris Uyar, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1981, sy. 5, s. 6-8.
- "Turgut Uyar'la Şiiri Üstüne Söyleşi", Sennur Sezer, *Yazko Edebiyat*, Eylül 1982, sy. 23, s. 115-117.
- "Turgut Zaim Anlatıyor", İsmail Biret, *Varlık*, 1 Ekim 1957, sy. 463, s. 8.
- "Tülay Ferah ile Konuştuk: İnsan Kendi Öyküsünü Kurabilir mi?", Nevra Bucak, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 2000, sy. 219, s. 70-71.
- "Tülay Ferah ile Söyleşi: Sürün Beni Bu Dünyadan", Fecir Alptekin, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 31 Mart 2000, sy. 12, s. 12.
- "Türkan İldeniz'le", Mübeccel İzmirli, *Varlık*, 15 Temmuz 1964, sy. 626, s. 10-11.
- "Umran Nazif'le Bir Konuşma", *Varlık*, 1 Mayıs 1952, sy. 382, s. 6.
- "Uyaroğlu ile Bir Konuşma: 'Hayati Karşlayan Şairler' Üstüne", Turgay Fişekçi, *Yazko Edebiyat*, Mart 1981, sy. 5, s. 104-105.
- "Üçler Güler: Bir İlkinciliğin Hikâyesi-I", *Meş'ale*, Ekim 1981, sy. 61, s. 6-8.
- "Üçler Güler: Bir İlkinciliğin Hikâyesi-II", *Meş'ale*, Aralık 1981, sy. 63, s. 7 ve 25.
- "Üçler Güler: Bir İlkinciliğin Hikâyesi-III", *Meş'ale*, Ocak 1982, sy. 64, s. 7 ve 11.
- "Ülkü Tamer'le 'Yanardağın Üstündeki Kuş' Üstüne", Memet Fuat ve Zülfü Livaneli, *Hürriyet Gösteri*, Nisan 1986, sy. 65, s. 20-29.

- “Ülkü Tamer’le”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Mart 1962, sy. 570, s. 9.
- “Ümit Aktaş ile Sohbet: Yeni Roman Arayışı İçinde Bir İlk Roman: Âdem”, Cihan Aktaş, *Dergâh*, Aralık 2000, sy. 130, s. 12-15.
- “Ümit Kaftancıoğlu ile Konuşma”, Adil Gülvahaboglu, *Varlık*, 1 Haziran 1980, sy. 873, s. 6-7.
- “Ümit Kaftancıoğlu ile”, Nusret Ertürk, *Varlık*, Ocak 1975, sy. 808, s. 13.
- “Ümit Kaftancıoğlu”, Celâl Özcan, *Varlık*, 1 Aralık 1972, sy. 783, s. 14.
- “Ümit Yaşar Oğuzcan Anlatıyor”, *Varlık*, 1 Ağustos 1961, sy. 555, s. 15.
- “Ümit Yaşar’la Konuşma”, *Çağrı*, Mayıs 1961, sy. 45, s. 15-17.
- “Ümit Yaşar’la”, Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 15 Ocak 1963, sy. 590, s. 12.
- “Üner İlsever Ve Arkadaşları”, Meral Çelen, *Varlık*, 15 Nisan 1968, sy. 716, s. 3.
- “V. B. Bayrıl’la Konuşma”, *Kaşgar*, Mart 2000, sy. 14, s. 96-99.
- “V. Bahadır Bayrıl’la Söyleşi: 80 Sonrası Şiir Sorgulanıyor”, Ayşegül Yıldız, *Yağmur*, sy. 8, s. 20.
- “Vâlâ Nureddin ile Röportaj”, Arif Ferzan Aras, *Varlık*, 15 Eylül 1935, sy. 53, s. 70-71.
- “Vâlâ Nureddin’le Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Ocak 1951, sy. 366, s. 8.
- “Vasfi Mahir ile Bir Röportaj”, Muzaffer Reşit, *Varlık*, 1 Sonkânun 1936, sy. 60, s. 184.
- “Vecdi Çiracıoğlu ile Âşık Olanların Romanı Kara Büyülü Uyku”, Aziz Çağlar, *Hürriyet Gösteri*, Ocak-Şubat 2000, sy. 216, s. 43-46.
- “Vedat Günyol ile Edebiyat ve Düşünce Dünyamız Üstüne”, Konur Ertop, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1990, sy. 110, s. 11-14.
- “Vedat Günyol’la Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Mayıs 1981, sy. 884, s. 10.
- “Vedat Günyol”, *Milliyet Sanat*, 10 Aralık 1976, sy. 209, s. 3 ve 30.
- “Vedat Nedim Tör Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Ağustos 1956, sy. 436, s. 9.
- “Vedat Türkali İle ‘Bir Gün Tek Başına’ Üzerine Konuşma”, *Militan*, Ocak 1976, sy. 13, s. 45-55.
- “Vedat Türkali ile Söyleşi”, Dervîş Şentekin, *Yeni Bin Yıl-Kitap*, 9 Haziran 2000, sy. 22, s. 8-9.
- “Vedat Türkali: Hodri Meydan”, Filiz Aygündüz, *Milliyet Sanat*, 1 Aralık 1999, sy. 469, s. 8-11.
- “Vedat Türkali”, *Milliyet Sanat*, 4 Haziran 1976, sy. 187, s. 3 ve 33.
- “Vedat Türkali”, Zeynep Oral, *Milliyet Sanat*, 7 Şubat 1978, sy. 118, s. 3.
- “Vera Tulyakova, Nazım Hikmet’i Anlatıyor”, Güven Pamir, *Varlık*, Mart 1989, sy. 978, s. 22-23.
- “Yahya Benekay’la”, M. Ünal, *Varlık*, 15 Haziran 1963, sy. 600, s. 9.
- “Yahya Kemal ile Konuştum”, Hikmet Feridun, *Yedigün*, 10 Temmuz 1935, sy. 122, s. 14-18.
- “Yahya Kemal’i Kardeşi Reşat Beyatlı Anlatıyor”, Mustafa Baydar, *Varlık*, 15 Aralık 1958, sy. 492, s. 3-4.
- “Yahya Kemal’le Konuşma”, V. G., *Yeni Ufkalar*, Aralık 1958, sy. 79, s. 220-223.
- “Yakup Kadri Bey’le Bir Konuşma”, *Varlık*, II. Kânun 1934, sy. 34, s. 150.
- “Yakup Kadri ile Bir Konuşma”, Nihal Yeğinobalı, *Ayda Bir*, Aralık 1953, sy. 18, s. 15-18.
- “Yakup Kadri ile Bir Konuşma”, Yaşar Nabi Nayır, *Varlık*, 1 Nisan 1947, sy. 321, s. 4.

- "Yakup Kadri ile Bir Konuşma", *Yücel*, Birinci Teşrin 1936, sy. 20, s. 51-55.
- "Yakup Kadri ile Bir Saat", Hikmet Münir, *Yedigün*, 7 Mart 1938, sy. 261, s. 14-16.
- "Yakup Kadri ile Konuşma", Ş. Şentürk, *Başkent Ankara*, Nisan 1956, sy. 1, s. 6.
- "Yakup Kadri ile Mülâkat", Âdile Ayda, *Türk Edebiyatı*, Ağustos 1974, sy. 32, s. 25-27.
- "Yakup Kadri İle", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Mart 1971, sy. 762, s. 3.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu 85. Yaş Gününde 'Beş Devri Yaşadım' dedi", Selma İren, *Milliyet Sanat*, 29 Mart 1974, sy. 73, s. 10-12.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu Anlatıyor", Muazzez Menemencioğlu, *Varlık*, 1 Mayıs 1960, sy. 525, s. 4.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Kasım 1955, sy. 424, s. 10.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu Diyor ki", Olcayto, *Hafta*, 8 Temmuz 1959, sy. 28, s. 9 ve 24.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu Harf ve Dil Devrimini Anlatıyor", H. Kudret Çongur, *Türk Dili*, Kasım 1962, sy. 134, s. 91-92.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu ile Konuşma", H. Rıdvan Çongur, *Türk Dili*, Aralık 1962, sy. 135, s. 136-138.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu ile Konuşma", Rıdvan Çongur, *Ataç*, 1 Şubat 1963, sy. 10, s. 21-22.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu ile", Behçet Kemal Çağlar, *Yücel*, Temmuz 1941, sy. 77, s. 195-198.
- "Yakup Kadri Karaosmanoğlu", Adnan Binyazar, *Varlık*, 1 Nisan 1972, sy. 775, s. 4.
- "Yakup Kadri'yle Mülâkat", Yaşar Nabi Nayır, *Varlık*, 1 İlkincikânun 1934, sy. 12, s. 184-185.
- "Yakup Kadri", Salahattin Güngör, *Yeni Mecmua*, 9 Ağustos 1941, sy. 67, s. 3-4.
- "Yalvaç Ural'la Söyleşi", Aziz Karadeniz, *Varlık*, 1 Ekim 1986, sy. 949, s. 28.
- "Yaşar Kemal Anlatıyor", Mustafa Baydar, *Varlık*, 1 Mart 1956, sy. 428, s. 7-8.
- "Yaşar Kemal Anlatıyor", Özkan Mert, *Sanat Olayı*, Şubat 1981, sy. 2, s. 70-73.
- "Yaşar Kemal Anlatıyor", *Varlık*, 1 Temmuz 1956, sy. 433, s. 7.
- "Yaşar Kemal Arkadaşımız Erdal Öz'e Anadolu Türkçesi Üzerine Görüşlerini Özetliyor", *Türkiye Yazılıları*, Aralık 1977, sy. 9, s. 16-17.
- "Yaşar Kemal Denizi Anlatıyor", Konur Ertop, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1982, sy. 24, s. 21-23.
- "Yaşar Kemal ile Anlatım Sanatı Üzerine Söyleşi", Alpay Kabacalı, *Yazko Edebiyat*, Ocak 1983, sy. 27, s. 120-123.
- "Yaşar Kemal ile İlgili Üç Görüş", Hasan Mercan, *Yazko Edebiyat*, Ocak 1983, sy. 27, 124-126.
- "Yaşar Kemal ile İnce Memed Romanı Üzerine Konuşma", *Milliyet Sanat*, Şubat 1987, sy. 162, s. 16-18.
- "Yaşar Kemal ile İnce Memed'ler Üzerine Söyleşi", *Yeni Düşün*, Aralık 1986, sy. 32, s. 55-58.
- "Yaşar Kemal ile Söyleşi: Çukurova'dan İstanbul'a", Feridun Andaç, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1992, sy. 144, s. 30-42.

- “Yaşar Kemal ile Söyleşi”, Doğan Hızlan, *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1984, sy. 42, s. 18-20.
- “Yaşar Kemal ile Söyleşi”, Fethi Naci-Zülfü Livaneli, *Hürriyet Gösteri*, Ağustos 1986, sy. 69, s. 7-12.
- “Yaşar Kemal: Ben Değişmenin Romancısıyım”, Hasan Mercan, *Varlık*, 1 Ocak 1983, sy. 904, s. 9-12.
- “Yaşar Kemal: Çukurova Doğasının, İnsanının Serüveni Ardında Kırk Yıldır Yürüyen Sevgi Dolu Romancımız”, Abidin Dino, *Milliyet Sanat*, 5 Şubat 1979, sy. 309, s. 7-9.
- “Yaşar Kemal: İnce Memedler Her Çağda Olacaktır”, Raşit Gökçeli, *Hürriyet Gösteri*, Kasım 1987, sy. 84, s. 16-20.
- “Yaşar Kemal: Romanımın Sırtını Mitos Dünyasına Dayadım”, Alpay Kabacalı, *Milliyet Sanat*, 15 Şubat 1987, sy. 160, s. 16-18.
- “Yaşar Kemal’le Erdal Öz’ün Uzun Bir Söyleşisi”, *Türkiye Yazılıları*, Eylül 1977, sy. 6, s. 12-27.
- “Yaşar Kemal’le Karşı Karşıya”, Yusuf Işıkçı, *Türk Sanatı*, Kasım 1953, sy. 17, s. 8-9.
- “Yaşar Kemal”, *Milliyet Sanat*, 13 Ekim 1972, sy. 3, s. 3 ve 7.
- “Yaşar Kemal”, *Milliyet Sanat*, 21 Mart 1975, sy. 124, s. 3 ve 25.
- “Yaşar Kemal”, *Milliyet Sanat*, 8 Kasım 1974, sy. 105, s. 3 ve 23.
- “Yaşar Kemal”, *Milliyet Sanat*, 5 Şubat 1979, sy. 309, s. 3-4.
- “Yaşar Miraç Şiir Serüvenini Anlatıyor”, Sennur Sezer, *Hürriyet Gösteri*, Temmuz 1987, sy. 80, s. 38-45.
- “Yaşar Nabi ile Konuşma”, M. Menemencioğlu, *Çağrı*, Ağustos 1960, sy. 31, s. 6-8.
- “Yaşar Nabi ile Son Söyleşi”, Necati Zekeriya, *Varlık*, 1 Mart 1985, sy. 930, s. 20-21.
- “Yavuz Bahadıroğlu: Romanımız Emekleme Döneminde”, Belkıs İbrahimhakkıoğlu, *Türk Edebiyatı*, Mart 1993, sy. 225, s. 40.
- “Yıldırım Keskin ile Bir Konuşma”, *Varlık*, Haziran 1978, sy. 849, s. 8.
- “Yıldırım Keskin Yazارlık Serüvenini Anlatıyor”, Aziz Çağlar, *Hürriyet Gösteri*, Eylül 1992, sy. 142, s. 72-74.
- “Yıldırım Keskin’le”, M. Ünal, *Varlık*, 15 Ekim 1964, sy. 632, s. 7.
- “Yıldırım Keskin”, Aysel Alpsal, *Varlık*, 1 Ekim 1965, sy. 655, s. 9.
- “Yılmaz Gruda”, *Varlık*, 1 Haziran 1968, sy. 719, s. 12.
- “Yılmaz Karakoyunlu İstanbul Kültürüne Çöküşünü Anlatıyor”, Murat Aykaç Erginöz, *Hürriyet Gösteri*, Aralık 1992, sy. 145, s. 38-40.
- “Yılmaz Karakoyunlu Toplumsal Değişimin Romanlarını Yazıyor”, Feridun Andaç, *Hürriyet Gösteri*, Şubat 1991, sy. 123, s. 12-16.
- “Yılmaz Odabaşı ile Söyleşi: Koymuş Postasını Görmüş Restini”, Derviş Şentekin, *Yeni Binyıl Kitap*, 5 Mayıs 2000, sy. 17, s. 8-9.
- “Yusuf Atılgan Anlatıyor”, R. Görel, *Varlık*, 15 Haziran 1959, sy. 504, s. 8.
- “Yusuf Çotuksöken’le Söyleşi”, Cengiz Gündoğdu, *Varlık*, Şubat 1989, sy. 977, s. 8-9.
- “Yusuf Ziya Ortaç Diyor ki”, Olcayto, *Hafta*, 29 Temmuz 1959, sy. 31, s. 9 ve 25.
- “Yüksel Pazarkaya ile Ben Aranıyor Söyleşisi”, İhsan Yılmaz, *Hürriyet Gösteri*, Ekim 1990, sy. 119, s. 38-39.
- “Yüksel Pazarkaya ile Söyleşi”, Sıtkı Salih Gür, 1 Ekim 1986, sy. 949, s. 27.
- “Yüksel Pazarkaya ile Söyleşi”, *Varlık*, 1 Kasım 1990, sy. 998, s. 32-34.
- “Yüksel Pazarkaya ile”, S. Salih Gör, *Varlık*, Mart 1978, sy. 846, s. 8.
- “Zafer Ekin Karabay ile Söyleşi”, *Varlık*, 1 Temmuz 1999, sy. 1102, s. 3-4.

- “Zehra İpşiroğlu: Eleştirel Düşünce Yönlendiren Düşüncedir”, Zafer Yılmaz, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1987, sy. 76, s. 38-39.
- “Zeki Coşkun’la Görüşme: Pahali Prodüksyonlarla Ucuzlayan Şiir”, *Papiriüs*, 1998, sy. 14, s. 51.
- “Zeki Faik İzer Anlatıyor”, İsmail Biret, *Varlık*, 15 Haziran 1958, sy. 480, s. 14.
- “Zeynep Kerman: Mektupları ve Hatıraları ile Ahmet Hamdi Tanpinar”, *Dergâh*, Mart 1993, sy. 37, s. 12-13.
- “Zeyyad Selimoğlu ile Konuşma”, Selim İleri, *Hürriyet Gösteri*, Mart 1981, sy. 4, s. 11-12.
- “Zeyyad Selimoğlu’yla ‘Gemi Adamları’ Üstüne”, Doğan Hızlan-Sennur Sezer-Kürşat Başar, *Hürriyet Gösteri*, Ocak 1985, sy. 50, s. 4-7.
- “Ziya Osman Saba ile Bir Konuşma”, *Varlık*, 1 Kasım 1951, sy. 376, s. 7-8.
- “Ziya Osman Saba Kendini Anlatıyor”, Fahir Onger, *Varlık*, 1 Şubat 1970, sy. 749, s. 11.
- “Ziya Osman Saba’nın Bir Konuşması”, *Varlık*, 1 Şubat 1964, sy. 615, s. 9.

“The Literary Interview” in Turkish Literature

Nuri SAĞLAM

Abstract

In this article, we first attempted to define the “literary interview” and establish its date of emergence in western literature. Then, we examined the evolution of this genre, which lacked a distant past in western literature, in Turkish literature. As a result of this study, we concluded that this form of literature differed from others such as the novel, history, theatre, criticism, essay and article all of which we adapted from the West after the Tanzimat. In contrast to the above mentioned genres, the “literary interview” emerged as the consequence of a personal curiosity. Upon this background, we tried to provide a general assessment of some selected works in this field. Moreover, we provided a selected bibliography extracted from different periodical publications.

Key Words: Interview, Literary Interview, Ruşen Eşref Ünaydin, Bibliography of Literary Interview.

Türk Edebiyatında “Edebi Röportaj”

Nuri SAĞLAM

Özet

Bu makalede, evvelâ “edebî röportaj” türünü tanımlamaya ve Batı edebiyatında ne zaman ortaya çıktığını tespit etmeye çalıştık. Ardından Batı edebiyatındaki tarihi pek eskiye dayanmayan bu türün Türk edebiyatındaki serüvenini inceledik. Bu inceleme sonucunda “edebî röportaj” türünün Tanzimat’tan sonra Batı’dan aldığımız roman, ti-

yatro, hikâye, tenkit, deneme ve makale gibi edebî nevilerden farklı bir macerası olduğunu gördük. Zira önce Fransız edebiyatında var olan “edebî röportaj” türünün bu saydığımız nevilerin aksine Türk edebiyatına Batı edebiyatından geçmediğini, tamanen özel bir merak sonucu ortaya çıktığını tespit ettim. Daha sonra bu vadide yazılan eserler arasından seçtiklerimizi ana hatlarıyla değerlendirmeye çalıştık. Ayrıca makalemizin sonuna çeşitli dergi ve gazeteleri taramak suretiyle elde ettiğimiz edebî röportajlardan seçme bir kaynakça ekledik.

Anahtar Kelimeler: Röportaj, Ruşen Eşref Ünaydin, Edebî Röportaj, Edebî Röportaj Bibliyografyası.